

TUTSEK ANNA
CILIKE
MENYASSZONY LESZ

68.930

OSZK

313

SINGER ÉS WOLFNER
IRODALMI INTÉZET
RT.

Z. Hadnagy O.

CILIKE MENYASSZONY LESZ

IRTA
TUTSEK ANNA

MÜHLBECK KÁROLY RAJZAIVAL

ÖTÖDIK KIADÁS

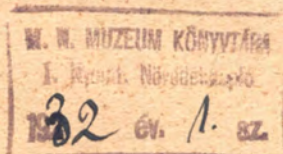
BUDAPEST
SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET R.-T.
KIADÁSA

Fenntartunk minden jogot.

68930

P. s. kung.
23.3/13

I.

A vásárcsarnokban.

Cilike most már igazán nagy leány. Ezt senki többé kétségbe nem vonhatja. A ruhája hosszú; bokáig ér, anélkül, hogy titokban a hajtasokat le kellene eresztenie, a haját kontyba tüzi föl és szörnyen megkomolyodott, megokosodott.

Hogy, hogy nem, azért még most is történik vele néha egy s más kis baleset. Ritkábban, az igaz, de hát azért mégis csak megesik.

Most utoljára is mit hallottam! Egy fecsegő kis veréb ott az Erzsébet-téren csiripelte el nekem, de nagyon megkért, hogy ne mondjam tovább. Én nem is mondom senkinek, csak nektek, kis hugaim — ti meg bizonyára nem áruljátok el senki másnak.

*

Cilike néhány hét óta Ella testvérénél van Budapesten. A betegség, amely miatt Jani sógor olyan ijedten sürgönyözött, szerencsére nem volt komolyabb jelentőségű, úgy, hogy Ella néhány nap múlva föl is kelt, anyuska pedig hazautazott.

Cilike azonban még ott maradt, s az udvarias sógor s a jó Ella szívesen viszik őt néha-néha színházba, moziba, hangversenyre, sétára és a muzeumokba, képtárakba. Nagyszerűen telik a Cilike ideje és levelei, amelyeket Kende Iluskához, az ő legjobb barátnőjéhez ír, rendesen így kezdődnek:

— Mese, mese, mese . . . olyan szép, hogy nem is lehet valóság . . .

Ma azonban egy kis baj van a háznál.

A kis babának, az icike-picike, rózsaszíromhoz hasonló ara-

nyos angyalkának, aki egyenesen Tündérországból repült Ellához, a foga jött s Ella egész éjjel nem aludt; folyton hordozta a siró-rivó kis jószágot. Reggel pedig a szakácsné nagy láрма és még nagyobb kiabálás, sirás-rivás között kijelentette, hogy ő egy percig sem marad tovább: a nagynénje halálosan beteg, neki azonnal el kell utaznia. Azzal se szó, se beszéd tovább, összepakkolt és sűrű könnyhullatások közt eltávozott.

Ella, aki félénk, tapasztalatlan fiatal asszony létére a hatalmas, káplár-hangu szakácsnéval szemben alig mert egy-két szerény megjegyzést megkockáztatni, most tanácstalanul nézett össze Cilikével.

— Szépen vagyunk! — sóhajtotta — most mit fogunk csinálni! A dada alszik, nem költhetem fel, egész éjjel nem aludt... takarítani kell, főzni kell, a babának fürdőt kell készíteni.

— Csak ne essünk kétségbe! — vigasztalta Cilike, — nem olyan nagy baj az egész. Én majd kitakarítom a szobákat és meg is főzöm az ebédet, csak egy kicsit segíts nekem, addig majd aztán a dada is fölébred.

— Igen ám, csakhogymit főzzünk? Nincs semmi sem itthon. Éppen ma akartam elmenni a vásárcsarnokba a szakácsnéval mindenfélét bevásárolni.

— Az se baj. Majd elmegyek én bevásárolni, — ajánlkozott készséggel Cilike. — Hiszen tudod, hogy otthon is hányszor vásároltam magam.

— Hát jól van, — kapott rajta Ella. — Itt van pénz a bevásárlásra, csak vigyázz aztán, kérlek, mert a fővárosban más ám, mint vidéken.

— Csak bizd rám, — jelentette ki Cilike öntudatosan és sietve ment be szobájába öltözködni.

Igen büszke és boldog volt, hogy most milyen fontos feladatot fog végezni. Nagy örömeiben felvette a himzett fehér bluzát s az uj csipkés napernyőjét is kezébe vette s aztán tetszelegve pillantott a tükörbe. Igazán csinos volt.

— De Cilike, — csodálkozott Ella, — hiszen így a Margitszigetre mehetsz sétálni, de nem a vásárcsarnokba. Legalább azt az uj csipkés napernyőt ne vidd magaddal.

Cilike, a hiu kis Cilike, fülíg pirult s valamit hebegett-habogott, de a napernyőt azért nem tette le. Hogyisne! Csak nem mulaszt el egy ilyen kedvező alkalmat, ahol büszkélkedhetik a szép napernyőjével. Azzal karjára kapta a kosarat és sietve szaladt le a lépcsőn. Alig volt Ellának annyi ideje, hogy utána kiáltson:

— Aztán a tele kosarat nehogy magad cipeld haza. Add oda egy kis fiunak, pár krajcárért majd hazahozza!

A vásárcsarnokban meg is tette a hatását a fehér, himzett bluz és a csipkés napernyő.

Az árusok mind „nagyságos asszonynak” szolították Cilikét s ha alkudozni próbált, nevetve mondták: — Ej, ej, ilyen fiatal kis menyecske és hogy tud már alkudni!

Cilikének csak úgy dagadozott a keble a büszkeségtől és az

önérzettől. Ime, milyen tekintélye van, fiatal asszonynak nézik már őt! Örömeiben aztán el is felejtett alkudozni, megadta mindenért, amit kértek s nemsokára megtelt a kosár karján mindenféle jóval, amiről tudta, hogy a sógor is, Ella is szeretik. Vett csibét, halat, zöldséget, krumplit, mindenfélét.

— Nagysága kérem, majd én viszem a kosarat, — hangzott körülötte három-négy kis ifju csirkefogó szájából s majd lehúzták a kosarat karjáról.

Cilike kiválasztotta, amelyiknek a legbizalomgerjesztőbb arca volt, annak átadta a kosarat s megindította maga előtt.

Amint azonban a kijárat elé értek, egyszerre rémülten kiáltott fel Cilike:

— Jézus Mária, hol a napernyőm!

Azt bizony a vásárlás hevében valahol elhagyta s hirtelen mintha derengeni is kezdett volna emlékezetében, hogy melyik fülkénél tette le a kezéből, amig pénzt váltott.

— Állj meg, — kiáltott a kisfiura, — várj meg itt a kapuban, amig visszajövök! Elvesztettem valahol a napernyőmet, megyek és megkeresem. Várj addig itt reám, mindjárt jövök!

Az ifju csirkefogó derülten mosolygott, egy gyöngéd pillantást vetett a duzzadó kosárra karján, Cilike pedig esze nélkül rohant vissza a csarnokba.

Szaladt egyik fülkétől a másikhoz, de mindenütt méltatlankodva utasították vissza. Itt nem maradt csipkés napernyő, nem is látták, nem is tudnak róla, csak nem gondolja a nagysága, hogy ők eldugják! Volt aki még haragosan rá is támadt Cilikére — hogy meri őt gyanusítani! — Cilike ijedten kért bocsánatot és csüggedten hagyott fel minden további kereséssel. A napernyőnek vége, elveszett, arról le kell mondani. Ki tudja, ki fog vele büszkén sétálni vasárnap délután a Népligetben!

— Menjünk haza — szólt a kapuban nagyon vékony, csendes hangon a kis fiuhoz — azaz csak akarta neki mondani; mert az ifju csirkefogó nem volt sehol.

Cilike megdörzsölte a szemét, mert azt hitte, hogy nem lát jól s mégegyszer körülnézett. Aztán elkezdte keresni mindenfelé az ifjut éppen úgy, mint előbb a napernyőjét — de bizony az ifju

éppen úgy nem került elő, mint a napernyő. — Eltűnt örökre, végkép, a tele kosárral együtt...

Na hát ennyi csapás igen sok volt egy érző, fiatal leányszívnek. A könnyek kibuggyantak Cilike szeméből és csak úgy potyogtak a himzett fehér bluzra. Tanácstalanul nézett körül. Most mit tegyen? Nem mert senkihez sem fordulni, csak szégyelte magát borzasztóan, hogy vele ilyesmi megtörténhetett! Legjobban szeretett volna leülni az utca szögletén és sirni, sirni hangosan, vagy még inkább elsüllyedni — igen, elsüllyedni, mint hajdan, régen, amikor még kis leány volt és mindenféle viszontagság és baleset érte.

Dehát örökké csak nem maradhatott itt a vásárcsarnok kapujában állva, mint az élő baleset szobra. Az emberek már kezdtek megfordulni utána. Lesujtva, busan ballagott hazafelé azon az uton, amelyen alig egy órával ezelőtt olyan büszkén, délcegen és begyesen lépkedve jött errefelé. Hogyan fog most Ella előtt megállni... Se napernyő... se kosár... se ebéd... se pénz...

Hát erre a viszontlátásra boritsunk is fátyolt. Ella később nevetett rajta, de Cilike még most is csak homályosan emlékszik vissza az egészre, mint valami gonosz álmra...

A baba sirt, a dada még aludt s mialatt Cilike busan kezdte kinyögni szomorú vallomását — az előszobában csengettek s valaki vigan nevetve toppant be.

— No úgy-e, ez aztán a meglepetés! Remélem, váratlan vendég mindig a legkedvesebb!

Kőváry Laci volt, aki ma reggel érkezett Budapestre s első utja ide vezette.

Ella hirtelenében azt sem tudta, most mit tegyen. Csak az állott előtte világosan, hogy a férje délben hazajön s nem lesz ebéd.

Hirtelen Cilike karjai közé tette a siró-rivó kis babát, kalapot, kabátot kapott magára s leszaladt a lépcsőn, hogy valamit vásároljon.

Kőváry Laci csodálkozva nézett Cilikére, rögtön észrevette, hogy itt valami történt, de aztán — visszaemlékezve a múlt idők

sok apró viszontagságára — nem kérdezősködött tovább, hanem szerényen eltávozott, kijelentvén, hogy majd délután visszajön.

Cilike pedig a bömbölő kis babával karján odaállott az ablakhoz, a gyerek szórakoztatására egy vig indulót dobolt rajta s közben sóvárogva nézett le az utcára. De maga sem tudta, hogy mit néz, mit keres: a napernyőjét-e, az ifjú csirkéfogót a tele kosárral — vagy talán — Kőváry Lacit? . . .

II.

Hazafelé.

Hat hét telt el azóta, hogy Cilike az édesanyjával utnak indult Budapestre, Ellához, ápolni a beteg fiatalasszonyt és vezetni a háztartását. Szerencsére a komoly gondok helyett inkább mulatságban volt része Cilikének, s most már anyja, megelégedve a kis lány hosszas távollétét, egyre-másra írta a sürgető leveleket.

— Üres a ház nálad nélkül, kislányom — írta anyuska —, elég volt már a mulatozásból, jöjj haza!

Cilike hát csomagolt és készülődött az utra.

— De hogyan fogsz egyedül utazni? — aggódott Ella. — Sem Jani, sem én nem kísérhetünk el és az ismerőseink közül sem utazik éppen most arrafelé senki!

— Ugyan kérlek, hiszen nem vagyok már én gyermek, — mondta Cilike fölényesen. — Aztán utaztam én már egyedül más-kor is.

— Ugyan mikor?

— Hát mikor Somkutra mentem, Teréz nénihez. Nem emlékszel?

— Az egészen más volt. Az csak négyórai rövid utazás. De most tíz órát kell vonaton ülni és még át is kell szállani!

— Az sem olyan nagy dolog. Hát az amerikai lányok hogy utaznak hetekig egyedül, minden kísérő nélkül?

— Azok nem Cilikék, — jegyezte meg Ella mosolyogva.

Cilike fölhumta az orrocskáját.

— Bennem is van annyi komolyság és önállóság, mint ben-nők, — mondta teljes önbizalommal. — Meglásd majd, milyen jól érkezem meg, minden baleset nélkül. Itt ti kikísérték a vonat-

hoz, Jani majd elhelyez a nőiszakaszbán s ott meg anyuskáék várni fognak. Annyit meg tudok, hogy a vonaton nem kell senkivel szóbaállani. Ülök szép csendesen a sarokban, olvasok, nézek ki az ablakon s ha megéhezem, kicsomagolom az elemózsiás kosarat és megebédelek.

Miután nem tehetett egyebet, Ella is belenyugodott abba, hogy Cilike egyedül utazik. Ellátták jó tanáccsal, meg egy nagy elemózsiás kosárral, megmagyarázták neki pontosan: hol, mikor kell átszállani s aztán kocsira ültek és kivitték a vonathoz.

Ott kedves meglepetés várta Cilikét.

Kijöttek mind a budapesti barátnői a vasúthoz, hogy még egyszer lássák és elbucsuzzanak tőle. Hoztak neki virágot, mind-egyik egy-egy szép bokrétát, amelyeket Cilike meghatva vett át. És gondolatban már előre örült, hogyan fog ő otthon eldicsekedni a barátnőinek, hogy mennyi szép bokrétát kapott — az udvarlótól.

Aztán elindult a vonat.

— Szervusz! Szervusz... Isten veled!... Irj mindjárt, ahogy megérkezel!... Küldj képeslevelezőlapot... — hangzott utána kórusban. Kendők lobogtak, integettek, amíg csak a vonat füstje látszott s Cilike elérzékenyedve fujta ki az orrát.

Aztán leült a sarokba, az ablak mellé s hiven betartotta a programmot.

Utítársaival nem állt szóba, amit annál könnyebben megtehetett, mert nem is volt más utítársa, csak egy fogfájós öreg asszony, aki hol bóbiskolt, hol nagyokat nyögve szivta a fogát.

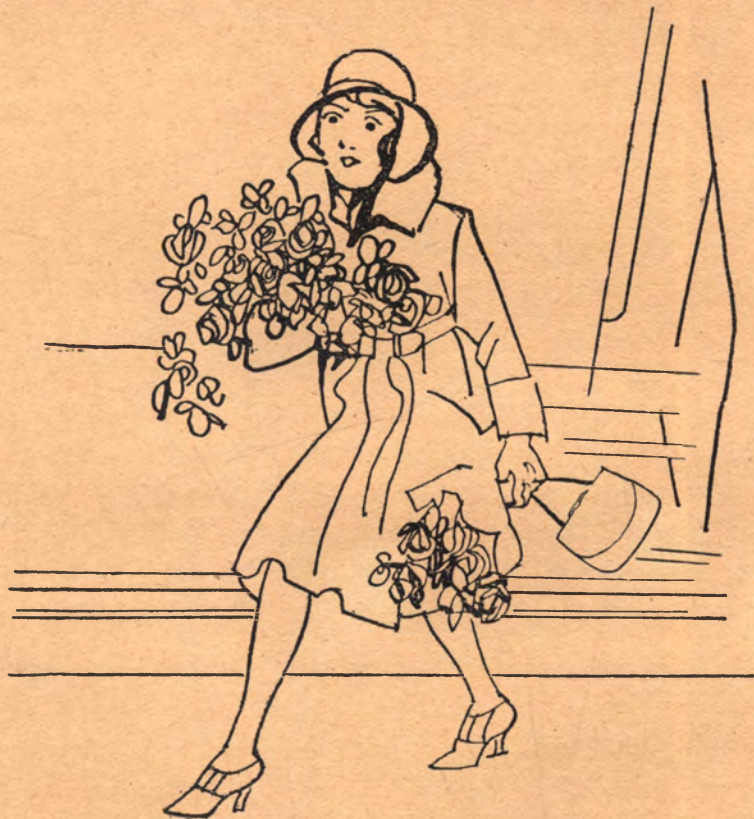
Cilike elővette a könyvet, amelyet erre az alkalomra kapott a sógorától; Rostand Cyrano de Bergerac-ja francia eredetiben, s nagy élvezettel kezdte olvasni. Egy kissé sajnálta ugyan, hogy senki se látja, milyen művelt ő, mert ime, franciául is tud olvasni, de aztán csakhamar elfelejtett minden kislányos hiuságot, mert a szép versek teljesen lekötötték figyelmét.

Telt az idő s nemsokára közeledtek Felső-Szigetre, ahhoz az állomáshoz, ahol Cilikének át kellett szállani.

Gondosan szedte össze Cilike a bokrétáit és az elemózsiás kosarát, egyéb kézipodgyásza nem is volt, fölvette kalapját, kabátját,

s mikor megállott a vonat, bátran ugrott le róla. De amint körülnézett a pályaudvaron, elfogódva állott meg. Nem tudta merre menjen. Három-négy vonat is állott a nyílt pályán a sineken, az emberek jöttek-mentek, egyik ide szállott föl, a másik oda, mindenki sietett s Cilikére nem figyelt senki.

Egy pillanatig tanácstalanul állt ott, de aztán eszébe jutott, hogy mindössze csak tíz perce van az átszállásra. Hirtelen oda-

fordult egy vasuti szolgának látszó emberhez, aki kezében kis kézi lámpást tartva sietett el mellette.

— Kérem szépen, melyik vonat megy Kondoros felé?

— Az ott ni, — intett a vasuti szolgál hüvelykujjával hátrafelé bökve s azzal már túl is volt a harmadik vágányon.

— Köszönöm szépen — rebegette Cilike, aztán megfordult s szaladt gyorsan abba az irányba, ahol a vonatot látta.

Felugrott a legelső kocsiba s aztán az egyik fülkében kényel-

mesen elhelyezkedett. Levetette kabátját, kalapját, maga elé tette az elemózsiás kosarat, azzal a jó szándékkal, hogy mindjárt meg is fog uzsonnázni s aztán a virágait kezdte rendezgetni, amelyekre egész uton a legnagyobb gondja volt.

Szembe vele ült egy fiatal leány, aki barátságos érdeklődéssel kísérte figyelemmel Cilikét. Látszott, hogy szívesen megszólítaná, csak egy kis biztatást vár. Cilike is meguntta már a sok hallgatást s nyájasan rámosolygott utitársnőjére.

— Hova utazik ön? — kérdezte azonnal a fiatal leány s barátságosan hajolt közelebb Cilikéhez.

— Én Kondorosra utazom, haza a szüleimhez, — felelt nyájasan Cilike. — És ön?

A fiatal leány egyszerre ijedten ugrott fel.

— Szent Isten! Hiszen ez a vonat Budapestre megy! Eltévesztette a vonatot! A kondorosi vonat az ott ni, a második vágányon! Gyorsan, gyorsan, ugorjon le, mert azonnal indulunk.

Cilike nem volt sem élő, sem holt. Hirtelen összenyalábolta virágait, leugrott a kocsiból s aztán esze nélkül rohant ahhoz a vonathoz, amelyet a fiatal leány megjelölt neki. Ott megint felugrott a legelső kocsiba, reszketve, félig ájultan támoltygott be az egyik fölkébe s körül se nézve roskadt le az ülésre.

— Kérem, kérem! — kiáltott egy jóképű, kövér öreg bácsi, akinek éppen az ölébe esett s udvariasan áttelepítette Cilikét a másik ülésre.

— Oh, bocsánat! ... Bocsánatot kérek ... — nyöszörgött Cilike. — Én ... én ... majdnem Budapestre mentem vissza ... Jaj Istenem, hát ez vajjon jó vonat?

— Persze, hogy jó vonat, — nevetett az öreg ur, — nincs ennek semmi baja.

De aztán megesett a szíve a kis leány borzasztó zavarán és nyájasan kérdezte:

— Tulajdonképpen hová akar utazni?

— Kondorosra, — nyögte inkább, mint mondta Cilike.

— Helyes. Akkor jó vonatra ült, — nyugtatta meg az öreg ur. — Máskor tessék mindig a kalauzt megkérdezni, ha nem

ismeri ki magát. De éppen ideje volt, hogy leszállt, lám, már el is indult a budapesti vonat.

Cilike kinézett az ablakon.

Ott suhant el előtte lassan, csendesen a vonat, amelyről az ímént ugrott le, s az egyik kocsijában ott állott az a fiatal leány, aki öt percig volt az utitársnője. Kezében tartotta a Cilike kalapját és kosarát és még most is kiáltozott és integetett utána.

De már késő volt.

— Jeszusom! A kalapom! — kiáltott Cilike a fejéhez kapva s kiejtette kezéből a bokrétákat, amelyeket mostanáig görcsösen szorongatott.

— Biz az már megy Budapestre! — nevetett jóízűen az öreg ur. — No de se baj, csak hogy magácska is nem megy vele!

Cilike megsemmisülve roskadt le az ülésre.

Hogyan fog ő kalap nélkül megérkezni? Mit fognak mondani a barátnői, ha megtudják, hogyan járt? . . . És hát az elemózsiás kosár? . . .

Nem, ez több volt, mint amennyit egy mélyen érző kis leány szíve elviselhetett . . . Elkezdett sirni s könnyei oly sűrűn omlottak, mint mikor a zsilipet fölhuzzák a gátnál.

Az öreg ur egészen megrökönyödve nézte s aztán próbálta vigasztalni:

— Hiszen nem olyan nagy baj az, kérem. Majd sürgönyözzünk a legközelebbi állomásnál s meglássuk, hogy legkésőbb holnaputánig már meg is kapja a kalapját. De hát ne tessék annyira a lelkére venni no. Ejnye, ejnye, szegény kislány, no! . . .

Lassanként aztán lecsendesedett Cilike, megköszönte az öreg ur kedves részvétét s utoljára már maga is nevetett ezen a furcsa baleseten.

De hajh! Hamar elment a kedve a nevetéstől, amint megérkezvén Kondorosra, ott látta az állomásnál várakozni nemcsak anyuskát és apuskát, a két öccsét, — hanem három barátnőjét is — és két fiatalembert . . . Halmi Sándort és Kőváry Lacit! Mindegyiknek virág volt a kezében és úgy várták ünnepélyesen Cilikét — a nagy utazót!

És Cilike, amint leszállt a vonatról, kalap nélkül, kabát nél-

kül, kezében szorongatva bokrétájának romjait, legjobban szeretett volna — hát igen, legjobban szeretett volna elsüllyedni, úgy mint már hajdan is annyiszor szeretett volna, különféle bal- esetei és fölsülései alkalmával.

De a föld most se nyilt meg és Cilikének nem maradt egyéb hátra, mint az első üdvözlések után azonnal tüzetesen elmesélni kalandos utazásának történetét.

Mindenki nevetett, csak anyuska csóválta komolyan a fejét.

— Bizony, kis lány vagy te még Cilikém, — mondta — még pedig szeles kis lány! Többet nem engedlek egyedül utazni.

III.

A nemezis.

Husvétra Cilike elment látogatóba Teréz nénihez, Somkutra. Abban az évben a husvéti ünnepek éppen nagyon későre estek, úgy, hogy már egészen kitavaszkodott. Különben is gyönyörű, meleg tavaszi idő volt. Már egészen zöld volt minden, erdő, mező, az a friss, üde zöld szín, amilyent csak egyszer egy évben, csak áprilisban lehet látni, midőn a tavaszi eső után egyszerre kiszöndül minden s mikor a nap rásüt, mintha aranyoszöld fátyol csillogna a rét selymes fűvén s a rügyező bokrokon.

Cilike, a saját kifejezése szerint „borzasztóan“ szerette a tavaszt. Nagy volt tehát a boldogsága, mikor Teréz néni meghívta az ünnepekre falura, ahol igazán a maga szépségében és pompájában láthatta és élvezhette az ébredő természetet, nem úgy, mint városon, ahol legfeljebb abból látható a tavasz közeledése, hogy a kávéházak elé kiteszik a poros, egész télen át pincében sinylődő leanderfákat.

— Megnőttél, kislány! — mondta Teréz néni vidáman, egyet penderítve Cilikén, midőn a kocsiból egyenesen a nyakába ugrott. — Már egészen nagy lány lehetnél — ha az volnál!

— Az is vagyok már! — dicsekedett Cilike, — nézze csak, Teréz néni, mennyivel hosszabb a ruhám, mint mult évben volt. A harisnyámból már alig látszik ki egy ujjnyi!

— Az ám, — hagyta helyben nevetve Teréz néni, — no hát majd meglátjuk, hogy válik be a nagy leányság! Tudod-e, mi az ujság? A somkuti kastélyt és birtokot a grófék eladták s Miklós bátyádnak egy régi jó barátja vette meg, Gyárfás Dénes. Most az egész család ide költözött. Nagyon kedves, derék emberek, igen

jó barátságban vagyunk együtt. Két aranyos, kedves leányka is van ott, Gizi és Erzsike, körülbelül olyan idősek, mint te, alig várják már, hogy megismerkedjenek veled!

Cilike nagyot ugrott örömeiben.

— De hiszen ez pompás! Mikor megyünk hozzájuk, édes Teréz néni?

— Akár ma délután!

De még addig sem kellett várni, mert Gizát és Erzsikét a kíváncsiság még délelőtt áthajtotta Teréz nénihez s Cilikét ott találták éppen az ebédlőben, amint az ut fáradalmait pihenve egy nagy darab vajaskenyeret villásreggelizett.

A három leány egy pillanat alatt összebarátkozott, megölelték és összecsókolták egymást s aztán különböző nagyságu vajfoltokkal az arcukon és ruhájukon, az asztal köré telepedtek.

— Hát ez igazán borzasztó kedves, hogy ti itt vagytok, — mondta Cilike, — milyen pompásan fogunk mi együtt mulatni!

— Én is azt hiszem — bizonyitgatta Gizi, aki éppen egyidős volt Cilikével. — Tudod, itt faluhelyen az embernek alig van társasága. Fiatalemberek meg egyáltalán nincsenek.

— No, azokban most véletlenül éppen nincs hiány, — szolt nevetve Erzsike, aki másfél évvel volt idősebb s már egészen nagy leánynak tartotta magát, — husvétra hazajött Jani bátyánk is, tudod, ő már elsőéves jogász, Budapesten tanul s vele jött egy jó barátja, Dévai Gyuri, nagyon kedves, vidám fiu. Meg aztán a jegyző urék Bandija is itthon van most, igaz, hogy még csak gimnazista, de már hetedikbe jár. Hát még a tiszteletes ur fia, Lehotay Illés, a kis doktor, ahogy nevezik, az már negyedéves medikus!

— De nem is néz ám reánk, — ismerte be őszintén Gizi.

— No, ami azt illeti, velem bizony nagyon szívesen elbeszélget — mondta egy kissé rátartóan Erzsike — és hétfőre megígérte, hogy eljön és táncol velünk!

Cilikének csak úgy zúgott a feje a sok ismeretlen névtől s szerfölköt restelte volna bevallani, hogy bizony neki odahaza nincs fiatalember társasága, sőt anyuska meg sem engedné, hogy fiuk járjanak a házhoz.

— Hétfőn egész nap nálunk leszel, Cilikém, — csevegtek tovább a lányok, — már megbeszéltük Teréz nénivel s ő szívesen beleegyezett. Reggel korán piros tojásokat festünk, délelőtt majd eljönnek a fiuk öntözni, délután meg nagy társaság lesz nálunk s uzsonna után kivisszük a butorokat a nagy ebédlőből és táncolni fogunk! Meglásd, milyen pompásan mulatunk!

Cilikének csakugy ragyogott az arca. Ilyen vidám, jó husvétünnepet se töltött talán még soha, mint amilyenre most van kilátása. Hogy el fog majd dicsekedni vele otthon és az iskolában.

*

Hanem a dicsekvés bizony elmaradt.

Sőt ellenkezőleg, sok ideig Cilike mindig mélységesen hallgatott, mikor a somkuti husvétra került szó s hosszú idő telt bele, amíg ő is olyan vigan tudott nevetni rajta, mint a többiek, akik szemtanúi voltak az ő siralmas esetének.

A délelőtt nagyszerűen telt el Gyárfáséknál. Volt sikoltozás, nevetgélés, szaladgálás, mikor a fiuk eljöttek öntözni s Cilike volt a legügyesebb, mert olyan fürgén tudott szaladni, hogy mindig sikerült elkerülni, ha valamelyik meg akarta locsolni.

— Majd elérí magát is a nemezis, Cilike, — nevetett Jani, aki nem éppen a legudvariasabb módon egy pohár vízzel akarta a leányokat leönteni, de Cilike olyan ügyesen ugrott félre, hogy a pohár egész tartalma a földre loccsant s Janinak a ruhája és cipője lett tőle vizes.

Hát ez a nemezis bizony hamarább érkezett, mintsem Cilike óhajtotta.

Délután a leányok az ebédlőben sűrögtek-forogtak, megterítették az asztalt az uzsonnához, földiszitették virággal s aztán, mivel már egyéb dolguk nem volt, lementek a kertbe sétálni, míg a vendégek jönnek.

A kastélyhoz gyönyörű nagy kert tartozott, ősrégi, terebélyes, árnyas fákkal. A kert közepén egy kis tó is volt, amelyen csónakázni is szoktak. Egy kis csónak is volt a parton levő cölöphöz kötve. A leányok beültek. Legkedvesebb mulatságuk volt a csónakázás. Erzsike eloldotta a csónakot s aztán evezni kezdtek.

Már kétszer kerülték meg a kis tavat.

Cilike, aki eleinte szepegett, kezdett nekibátorodni. Utoljára olyan bátor lett, hogy még ki is hajolt a csónakból, hogy egy szitakötőt megfogjon, mely a víz fölött surrant el.

A szitakötőt ugyan nem fogta el, de elvesztette az egyensúlyt és kibukott a csónakból. Szerencsére éppen a part közelében voltak. Cilike kézzel-lábbal kezdett evickélni, a leányok sikoltoztak, kiabáltak, a kastély felől futva közeledett Bandi és Gyuri és Lehotay Illés ur, aki hamar ledobta a kabátját, hogy beugorjon a vízbe Cilike után.

De erre nem is volt szükség, mert a part mentén a víz alig

ért deréknél följebb, s Cilike prüszkölve és hadonázva, félig nevetve, félig sirva már ki is gázolt a partra.

Hát siralmas látvány volt az igaz, amint ott állott csepegő ruhával, vizes hajjal, de a lányok, látva, hogy nem történt semmi baj, hangosan kezdtek nevetni. Cilike is velök nevetett, meg a fiuk is.

— A nemezis, Cilike, a nemezis! — kiáltotta Jani.

Gizi és Erzsi közrefogták Cilikét s hamar fölfutottak vele a kastélyba, száraz fehérneműt adtak reá, jól megdörzsölték, forró teát itattak vele, hogy meg ne hüljön s aztán átküldtek Teréz nénihez egy másik ruháért.

Cilike csak azt röstelte, hogy balesetének a fiuk is tanui voltak, de megfogadta, hogy máskor a csónakban óvatosabb lesz.

Ezenközben megérkeztek a vendégek s mivel gyönyörű, meleg tavaszi nap volt, ismét lementek a kertbe.

Cilike volt a társaság középpontja, s mindenkinek el kellett mesélnie, hogyan pottyant a vízbe. A leányok és fiuk megállottak egy kanyarulatnál, egy kis lugas előtt s Cilike mesélt, mesélt az ő szokott szeles modorában s nem vette észre, hogy a háta mögött egy kád áll, tele vízzel, amelyből a kertész szokta öntözni a virágokat.

Egyet lépett hátrafelé s azzal szépen beleült a kádba. A lábai a levegőben kalimpáltak, a kezeivel meg ijedten kapkodott valami láthatatlan mentőeszköz után.

Olyan komikus volt ez a látvány, hogy a leányok és fiuk hanganosan kezdtek nevetni, s a nevetéstől alig bírták kihuzni Cilikét kényelmetlen helyzetéből.

Cilike is nevetett, bár egy kissé savanyuan, s azzal Erzsike és Gizi megint közrefogták és futottak föl vele a szobába, ahol immár másodszor kellett Cilikének száraz ruhát váltani.

Teréz néni csak összecsapta a kezét, mikor ismét átszaladt a szobalány hozzá ruhákért.

— Jézus Mária, — kiáltott — hát az a leányka ma egész nap fürdik, ruhástól? Mondja meg neki, kérem, hogyha mégegyszer beleesik a vízbe, már csak a magam ruháiból adhatok!

— Lássa Cilike, — nevetett Jani, mikor a kis lány megint előkerült, — sorsát senki sem kerülheti el! Magának ma igazán husvét hétfője volt, a locsolás napja!

A többiek is mind mondtak egy-egy tréfás, vidám megjegyzést — és Cilike, mit tehetett egyebet — szintén velük nevetett s legjobban ő élcelődött a kettős balesetén!

De azt elhatározta, hogy otthon ezzel az élményével nem fog eldicsekedni!

IV.

Kirándulás a kék hegyekre.

Cilike somkuti időzését még egy nevezetes eset tette emlékezetessé. Igaz, hogy ő arról sohase beszélt, sem a naplójában föl nem jegyezte, én azonban mégis értesültem róla s elmondom, úgy, ahogy történt.

Egy délután künn sétáltak a mezőn Cilike, Gyárfás Erzsike és Gizi, Jani, a bátyjok és Bandi, a jegyző urék gimnazista fia. Gyönyörű idő volt; a nap bucsuzni készült és aranyvörös sugarai csak úgy szikráztak végig a vadvirággal borított mezőn. A levegő olyan tiszta és átlátszó volt, mint egy fehér menyasszonyi fátyol s a távoli hegyek úgy rajzolódtak a világos, ragyogó szemhatárra, mint valami sötétkék óriások.

— Nézzék csak a Dobogót, — figyelmeztette Jani a lányokat az egyik hegycsucsra, — a nap éppen mögötte áldozik le; az öreg hegy mindjárt olyan lesz, mintha egy kék takarót borítana magára, a nap sugarai meg vérvörös foltokat hintenek reá. Sehol se láttam még a naplementének olyan gyönyörű színjátékát, mint ott a Dobogó csucsán. Tavaly nyáron ott néztem egyszer végig és mondhatom, felséges látvány volt. Sohse felejttem el!

— Nézzük meg mi is! — kiáltott fel Cilike, akit a Jani költői leírása egészen fellelkesített.

— Nagyon messze van, — mondta Jani. — Több mint egy óra s a Dobogó csucsára csak lóháton lehet feljutni.

— Annál jobb! — buzgólkodott tovább Cilike. — Milyen nagyszerű volna lóháton tenni egy kirándulást. Holnap mindjárt el is mehetnénk!

— Először is nincs ló, — nevetett Erzsike, — másodszor nem

tudunk lovagolni egyikünk sem, harmadszor meg tudod, hogy Jani holnap utazik vissza Budapestre.

Cilikét azonban nem volt oly könnyű lebeszélni a szándékáról, ha egyszer valamit a fejébe vett.

— Lányok, — mondta este, mikor elváltak — én elhatároztam, hogy megnézem a naplementét a kék hegyekről. Borzasztó kedvem van hozzá. Akartok velem jönni?

— Legfeljebb csacsiháton, — nevetett Erzsike — mert hiszen mondtam már, hogy nincs hátslovunk!

— Nohát majd keresek én egy lovat a faluban, — felelt Cilike egy kissé durcásan — és ha nem akartok a kedvemért semmit megtenni, hát majd elmegyek magam!

Erzsike és Gizi azt hitték, hogy Cilike csak tréfál s igen meg voltak lepelve, mikor másnap délelőtt ragyogó arccal állított be hozzájuk s vigan ujságolta:

— Már találtam is egy lovat! A Kovács Kis Péternek van egy nagyon jámbor lova, azt mondja, a komája azon szokott mindig felmenni a Dobogóra, a juhokat megnézni. Igen szelid, jóindulatu paripa, már meg is barátkoztunk, vittem neki cukrot. Délután négy órakor indulunk! A Kovács fia, a kis Pista gyerek fog kísérni egészen odáig!

Erzsike és Gizi nem akartak hinni a fülüknek, de mikor látták, hogy Cilike egészen komolyan beszél, ők is fellelkedtek. Futottak ők is mindenfelé a faluba, hogy még két nemes paripát fölhajszoljanak, de még csak egy csacsi sem találtak. Munkába voltak fogva valamennyien, az édes apjuk meg, mikor nagy bátorítalanul előhozták neki tervüket, hát először kinevette, azután meg leszidta őket.

Igy hát Cilike, akinek volt annyi esze, hogy Teréz néninek és Miklós bácsinak egy szót sem szólt, egyedül maradt a kirándulásra.

Csak egy nagy akadály volt még. Kovács Kis Péter gazd'uram figyelmeztette Cilikét, hogy ez a ló nincs szokva hozzá, hogy aszszonyok üljenek a hátára s hosszú, libegő szoknya verdesse az oldalát. Fiuruháról kellett hát gondoskodni.

Erzsike és Gizi megigérték, hogy majd ők gondoskodnak róla, csak jöjjön át hozzájuk mindjárt ebéd után.

Cilike jóformán ebédelni se tudott a nagy izgatottságtól s ebéd után azonnal rohant át Giziékhez, akik már éppen olyan izgatottan várták a szobájukban.

— Itt van Janinak egy tavalyi nyári nadrágja, — kiáltott örvendezve Erzsike — ez azt hiszem éppen jó lesz.

Miután azonban Jani egy hórihorgas, nyurga fiu volt, Cilike meg csak középtermetű, a nadrág pont a nyakáig ért s legfeljebb úgy vehette volna föl, ha a két zsebén keresztül kidugja a karját. A próba tehát igen siralmasan ütött ki s a három leány tanács-talanul nézett egymásra.

— A Bandi ruhája talán jó volna, — vélekedett Gizi, — el kellene tőle egyet kérni.

— A világért sem! — szörnyülködött Cilike, — nem akarom, hogy tudjon róla semmit. Nagyon restelném magam előtte fiu-ruhában!

— Hopp! Megvan már! — kiáltott örvendezve Erzsike, — most jut eszembe, hogy Eulália néninek tavaly itt maradt a bicikli-kosztümje. Szegény Eulália néni, emlékszel mennyit neveltünk, mikor itt a parkban biciklizni tanult s mindegyre felborult! Fenn van a ruhája a padláson, a nagy sárga almáriomban. Hozzuk le!

Mint a szélvész rohant fel a három lány a padlásra, s a lehető legrövidebb idő alatt Cilike már bele is bujt a kissé molyette bicikli-kosztümbe.

Eulália néni kicsiny termetű volt ugyan, de nagyon kövér, s a bő, ráncos, csokoládészinű bugyogó meg a céklavörös bluz hozzá nagyon furán állott Cilikén. De hát ők meg voltak elégedve vele — s ez volt a fő.

Most aztán elindultak gyorsan Kovács Kis Péter uram házához, mert már négy óra felé járt az idő. A Pista gyerek már várta a kisasszonyokat, s a megigért fényes hatosok reményében ragyogó arccal vezette ki az udvarra a jámbor fehér Pegazust, amely busan horgasztotta le a fejét. A hátán valami nyeregféle himbálózott, a hátsó lába meg be volt kötve.

— Nem sántít? — kérdezte Erzsike, kissé gyanakvólag vizsgálva a lovat.

— Oh dehogy kérem, — bizonygatta önérzetesen a Pista — csak a legyek csipik, azért kapkodja a fejét.

Gizike szinte tisztelettel fordult a bátor Cilikéhez.

— Itt ülsz fel reá?

— Nem — felelt Cilike némi bizonytalansággal — azt hiszem, jobb lesz, ha majd a falu végén ülök fel. Vezesd ki a lovat, Pista.

Megindult a furcsa menet. Elöl Pista, kantáron vezetve a bánatos lovat, amely bizony nemcsak a fejét kapkodta, hanem az egyik lábára egész határozottan sántított is. A ló után haladt Erzsike és Gizi igen ünnepélyes arccal, közrefogva Cilikét, aki a csokoládészinü bicikli-bugyogóban valóságos látványosságzámba ment. A céklavörös bluz a napfényben annyira viritott, hogy Gizi félénken meg is jegyezte:

— Csak aztán a bikával ne találkozzál, Cilike! . . .

— Oh dehogy, — felelt Cilike kissé nyugtalanul — hiszen én egészen más irányban fogok menni.

Pista már jó előre értesítette a falu összes gyerekeit, hogy mi készül ma itt s amint a furcsa menet végigvonult az uton, innen is, onnan is, kerítés mögül, kapu aljából visitozva rohantak elő a kócos gyerekek s egymásnak kurjongatva kiabáltak:

— Hé te, Peti, hé te Feri, hé, gyertek csak hamar, nézzed! A kisasszonyok lovagolni fognak!

A kíséret egyre szaporodott, s mire a falu végére értek, körülbelül az összes gyerekek ott álltak körülöttük, s száj tátva nézték, hogy mi lesz most. Pista, fontos szerepének tudatában, önérzetesen nézett rájuk, s erősen fogta a kantárt. Cilike pedig egy nagyot fohászkodva készült felülni a lóra.

Igen ám, csakhogymost valami váratlan nehézségbe ütközött. A sovány, csontos ló nagyon magas volt, kengyelvasnak pedig hire sem volt, s szegény Cilike bármiként erőlködött is, sehogy sem birt fölmászni a ló hátára. Erzsike és Gizi mindenképpen próbáltak segíteni neki, de nem értettek hozzá, s hárman, együttes erővel sem birtak boldogulni.

— Tessék felugrani rá, — biztatta Pista a kisasszonyt — én is úgy szoktam mindég!

Hanem hát ez sem sikerült — a falubeli gyerekek nagy gyönyörüsége, akik már egész bizalmas közelségben vették körül a három leányt. Mindenki igen izgatott volt, csak a ló állott ott csendes nyugalommal, s lehorgasztotta fejét, mintha elmúlt idők szép emlékein borongana . . .

— Hopp, megvan! — kiáltott Pista, aki úgy látszott, hogy a falu lángesze volt. — Állítsuk be a lovat az árokba, s a kisasszony majd a partról egészen könnyen lemászhat rá!

Ez a tanács igen elfogadható volt, csak a kivitele ütközött némi nehézségekbe, mivel a jámbor lovacska sehogy sem birta megérteni, miért kell neki most az árokba beállani? Végre azonban együttes erővel sikerült letuszkolni szegényt. Pista huzta a kantárnál fogva, a gyerekek taszigálták hátulról, Cilike s a két leány nógatták oldalról. Szerencsére az árokban nem volt víz, s amint leért Villám, — így hívták a jó öreget — azonnal kibékült a helyzettel, mert pompás friss füvecske zöldült az árok szélén, amelyből tüstént kezdett lakomázni. Most már világért sem volt többé olyan mélabus, s úgy látszott, teljesen meg van elégedve sorsával.

Cilike aztán, — ismét az összes gyerekek támogatásával, — óvatosan lemászott a partról s valahogy szerencsésen elhelyezkedett a Villám hátán.

Közben ugyan, — ha Erzsike idejekorán nem figyelmezteti, — majdnem megtörtént vele az a baleset, hogy a jobb lábát teszi először a nyeregbe s akkor bizony hátat fordított volna a ló fejének! De hát ezt szerencsésen elkerülte s végre büszkén és délcegen ott ült a nyeregben s megragadta a kantárszárat.

— Isten veletek! Isten veletek! — intett elérzékenyedve a lányoknak. — Én már megyek! Nemsokára ott leszek a kék hegyeken tul! . . . Indulj, Villám!

Villám azonban nem indult. Oly békésen és boldogan letelezett ott az árokban, mintha csupán csak azért hozták volna őt ide és egyáltalán semmi hajlandóságot se mutatott megmozdulni erről az áldott, jó helyről.

Pista a kantárnál fogva kezdte huzni, rángatni, a gyerekek rikoltoztak, Erzsike egy bokorról letört faággal ütögette a ló oldalát, de Villám hajthatatlan maradt. Legfeljebb, ha megunt, egyet-egyet rugott hátrafelé, máskülönben egész nyugodtan lenn maradt az árokban s békességgel legelészett tovább.

Az idő pedig telt-múlt, a nap már kezdett alábukni a kék hegyek mögött s Cilike reménysége, hogy még ma meglátja a naplementét a kék hegyek tetejéről, egyre halványodott... Lehet különben, hogy a lelke mélyén rég le is mondott erről a kalandos tervről s boldog lett volna, ha Villám legalább kimászik az árokból, hogy leszállhatott volna róla... De hát Villám csak nem indult. Hiába volt minden.

Ekkor messze az országtúlról, a távoli mezők felől sűrű porfelhő kezdett közeledni. Ostorpattogás, nógatás, túlkölés és különféle vakkantás hallatszott.

— Jön a csorda, — mondták a gyerekek s nemsokára látni lehetett, amint gyors futással, vijjogva törtettek előre az előhírnökök, a malacok.

Tudvalevő dolog, hogy mindig a dicsnócsorda jön leghamarább haza, azután jönnek a kecskék, juhok és végül a tehenek. A kis malacok franciául beszélgetve, hangos ui-ui visitással rohannak előre, míg az öreg kocák csendes, derült rőfögéssel kocognak utánuk.

A leányok egyszerre elsápadtak.

— Jaj, mindjárt jön a bika! — kiáltottak ijedten s már néztek körül, hogy hova bujjanak el.

Villám azonban egyszerre fölütötte a fejét. Ismerős hangot hallott. Az a tarka koca ott ni, a nyolc kis malaccal a Kovács Kis Péter uram portájához tartozott. Azokkal szokott ő rendesen künn legelészni a réten s békés egyetértésben csendesen hazakocogni velök napnyugtakor a gazda udvarára.

Egyet gondolt Villám magában, kirántotta a kantárszárat a Pista kezéből, egy rugaszkodással kimászott az árokból s aztán gyors ügetéssel sietett a malacok után. Pista, a gyerekek s a két lány hangos sikoltozással szaladtak utána, Cilike görcsösen karolta át a nyakát; de mindez a jó öreget nem hozta ki a sodrából.

Amint utolérte a malacokat, meglassította lépteit s csendesen kocogott közöttük, vidám nyertéssel üdvözölve őket.

— Ui, ui, ui, — köszöntek neki vissza a kis pirosfülű malacok s ott bukdácsoltak a lába előtt.

Közben utolérte őket az egész dicsnócsorda s Cilike így vonult be a faluba, vissza azon az uton, amelyen oly délcegen elindult

rövid két órával ezelőtt... A nagy porban, amelyet fölverték, össze-vissza keveredett: malac, gyerek, ló; Pista hó-hó-zott, Erzsike és Gizi kétségbeesve sikoltoztak, a gyerekek cigánykereket vetettek elragadtatásukban, Cilike pedig halálraszántan hajtotta a fejét Villám nyakára, mind a két kezével megkapaszkodva a sörényébe.

Villám pedig kocogott csendesen, nyugodtan a jól ismert uton, mindig a malacok után, egyenesen a gazd'uram portájához,

be az udvarra s az istálló előtt tisztességtudóan megállott, várva, hogy Cilike leszálljon a hátáról.

Le is szállott volna Cilike — ha tudott volna. Ugy kellett leemelni s még akkor is támolygott egy pillanatig, mikor már a földön állott.

De most már nem annyira a lovaglástól támolygott, mint inkább az ijedtségtől, mert észrevette, hogy akik lesegítették a nyeregéből — Jani volt, meg Bandi s a kis doktor, Lehotay Illés ur!

Ha valaha, hát akkor most szeretett volna a föld alá süllyedni Cilike, a biciklikosztümmel, Villámmal s a malacokkal együtt . . . De hát persze nem süllyedt el, hanem ehelyett el kellett mesélni mindent, az egész kalandos kirándulást — s el kellett türnie még azt is, hogy ezentul Jani, ahányszor csak találkozott vele, mindig megkérdezte, hogy mikor megy el megint a kék hegyekre, a naplementét megnézni? . . .

V.

Egy szerencsétlen nap.

Teréz néni és Miklós bácsi korán reggel bementek a városba, a nagy vásárra és Cilike a gyermekekkel egyedül maradt otthon. Ugy volt, hogy csak délután jönnek haza. Cilike ugyan nagyon szeretett volna szintén a vásárra menni, de Teréz néni hallani sem akart róla.

— A gyermekeket nem lehet egész nap felügyelet nélkül hagyni, — mondta katonás határozottsággal — Cilike már nagy leány, reá bizom a házat és a gyermekeket — és a kulcsokat.

Ez a kijelentés — főleg az utóbbi — módfölött hizelgett a Cilike önérzetének, így hát készséggel maradt otthon, annál is inkább, mert úgy sem tehetett egyebet.

Alighogy kigördült a kocsi a kapun, a két vásott kis betyár Duci és Jankó, azonnal kirohantak a gyümölcsöskertbe, ahova nekik szigoruan meg volt tiltva bemenni. Cilike néhány hasztalan kísérlet után, hogy visszaparancsolja őket, megcsorbult tekintéllyel vonult vissza.

— Hagyd azokat a rossz fiukat, majd én veled maradok, — vigasztalta Tercsike, maszatos arcát szendén beletörülve a Cilike fehér kötényébe.

— Ez nagyon szép tőled, — örvendezett Cilike, s magában töprengeni kezdett, miként rázhatja majd le a kis leányt a nyakáról, ha Erzsike és Gizi átjönnek hozzá, miként ígérték.

— Jer, nézzük meg a baromfiudvart, — mondta aztán, megfogva a Tercsike kezét. — No hát persze, a csirkéknek nincs ivóvizük, azok a szegény libák meg úgy szuszognak ott a ketrechen, hogy mozdulni sem bírnak. Hiszen még megfulladnak!

— Hajtsuk ki őket a mezőre, — lelkesedett Tercsike, — ott van egy kis patak is, megfüröszkük őket!

Ez az eszme tetszett Cilikének is.

— Nem bánom. De előbb adjunk inni a csirkéknek. Jaj, de piszkos ez a tál! No hát az a Zsófi igazán rendetlen egy leány!

— Te Cilike, ott a padlásfeljáratnál láttam egy bögrét, tiszta új, abba kellene nekik vizet adni!

— Jó lesz bizony. Eredj, szaladj, hozd le!

Tercsike tért, fordult, s egy perc múlva már ott volt az új bögrével. Teletöltötték vízzel s odaállították a kis csibéknek, amelyek szomjasan estek neki.

Azután kinyitották a ketrecajtót, amelyben a hizlalóba vett libák voltak elhelyezve s kihajtották őket. A nagy kövér libák alig tudtak mozogni, s keserves gágogással hömpölyögtek ki a kapun. Cilike és Tercsike egy-egy ággal a kezükben vigán hajtották őket, ki a közeli mezőre, egyenesen neki a pataknak.

A libáknak tetszett a rég nem élvezett szabadság, vigan lubickoltak a vízben s mind messzebb uszkáltak el.

— Most már jó volna visszahajtani őket, — mondta Cilike egy idő múlva, mikor már megunta a mulatságot. De ezt könnyebb volt mondani, mint megtenni. A libák legkevesebb hajlandóságot sem mutattak visszatérni a szük ketrecükbe. Ha kihajtották a vízből, szerteszét futottak a mezőn s ha kergették őket, megint belementek a vízbe.

Cilike már komolyan kezdett tünődni, hogy mi lesz, mikor egyszerre vésztjósló, haragos csatakiáltás hallatszott. Zsófi, a félelmes szakácsné közeledett harcias futólépésekben, komor ábrázattal, karjaival hadonászva s olyanokat kiáltva, mintha legalább is a ház égne.

— Jézus Mária, mit csináltak! Kihajtották a hizó ludakat! Vége a hájuknak! Oda vannak! Leromlanak! Elpusztulnak! Hát a csirkékkel mit csináltak? Mind felfordultak! Jézus Mária, Szent József! A bögrében patkányméreg volt! Hess, hess, vissza libácskák! Csiba ne, ne te ne! Cilike kisasszony, hogy lehetett olyan szamárságot csinálni! Mit fog mondani a nagyságos asszony! Hess te, hess! Vége van már a hájának is, a májának is! Jézus Mária! Tizennyolc darab idei csibe — mind oda van! Tercsike, magát is mindjárt megbúbozom! Magának sincs több esze, mint a városi kisasszonynak! Hess te, hess! Hát ne álljon ott, mint egy faszent, Cilike kisasszony, hanem segítsen behajtani ezeket a szerencsétlen libákat!

Állott bizony Cilike, mintha gyökeret vert volna a lába. A Zsófi haragos szóáradatából hamarosan megértette, hogy a csirkéket patkánymérges bögréből itatták meg, s hogy a hizólibák hizlaló kurájának alaposan végét vetették!

Mit fog majd mondani Teréz néni, bizony mit fog mondani! Hát még a barátnői, Erzsike és Gizike? Hogy ki fogják nevetni! És hogy ki fogja nevetni Miklós bácsi és mindenki, aki csak megtudja ezt a kis hőstettét!

Olyan szomoruan, lecsüggesztett fejjel, majdnem sirva ment a libák után, hogy Zsófi megsajnálta, s még ő kezdte aztán vigasztalni.

Ebéd után átjöttek a leányok, Erzsike és Gizike, s ez egy kissé földerítette Cilikét. Nem nevették ki, midőn elmesélte nekik szomorú kalandját, sőt ellenkezőleg, a legmélyebb részvételt voltak iránta.

Hogy a borus hangulat kissé megenyhüljön, elhatározták, hogy egy sétát tesznek a közeli kis erdőbe s visznek magukkal uzsonnát is. Miután a kulcsok Cilikénél voltak, tehát a kamrában összeszedtek mindent, ami csak kedves volt előttük; nevezetesen a Teréz néni egész mandula- és mazsolakészletét beletöltötték egymás zsebébe, azonkívül vittek magukkal egy üveg befőttet, süteményt s aszalt szilvát.

Az erdőben egy sekély medrü, kis patakon kellett keresztül-menni, ugyanazon, amelyben délelőtt a libákat fűrésztötte meg Cilike. Kis palló vezetett rajta át, de az most nem volt sehol. Ugy látszik, eluszott a multheti nagy esőzésben.

— Most hogy megyünk át? — ijedezett Cilike.

— Jöjj csak velünk, — biztatta Erzsike és Gizike, — mi már ismerjük itt a járást.

Körülbelül negyedóránnyira mentek fölfelé a patak mentén s csakugyan rábukkantak egy keskeny kis rozoga deszkára, amely keresztül volt fektetve a vizen.

— Én ezen át nem megyek! — hüledezett Cilike, — hiszen belepottyanunk a vízbe!

— Jaj, de gyáva vagy! — nevetett Gizi, — csak nem fogsz félni ettől a kis víztől! Nézz ide!

Nekiiramodott s tánc lépésekben lejtett át a keskeny deszkán. Utána Erzsike is; a középén még megállt s hintázní kezdett, úgy hogy a deszka csak úgy ropogott, ingott bele.

Most már Cilike is bátorságot kapott, s szép lassan, óvatosan átevíckélt ő is. Az erdőben aztán pompásan eltelt az idő. Szédtek virágot, epret, erdei málnát, meguzsonnáztak fényesen, s öt óra felé vigan dalolva indultak vissza. A befőttes üveget különben csak félig tudták kiüríteni, mert nem vittek kanalat magukkal.

A deszkapallónál azonban egy kis baleset történt.

Cilike ment legelől — most már egészen bátran, — de éppen

a patak közepén, — kriksz-kraksz — kettétört alatta a rozoga kis deszka.

Igaz, hogy a víz alig ért bokánál valamivel fennebb, de nagyon iszapos volt, s tele békákkal, amelyek a váratlan támadásra rémült vartyogással ugráltak szanaszét.

Baj nem történt semmi, csak az iszapos víz telefecskendezte a kötényét, ruháját, még az arcára is jutott belőle, s mikor kikászolódtott a partra, olyan volt, mint egy ázott ürge.

Erzsike és Gizi a tulsó parton sikoltoztak, nevettek, visítotak, azután lehúzták a cipőjüket, harisnyájukat, s nagy sikongatások között láboltak át a vizen. A békák úgy ugráltak körülötük, mint a rakéták s egy vakmerő öreg zöld béka hirtelenében Erzsikének éppen arra a kezére ugrott, amelyben a befőttes üveget szorongatta. Erzsike nagyot visitott s ijedtében kiejtette a befőttes üveget, amelynek egész tartalma végigfolyt a ruháján.

Lehet képzelni, hogy festett a három leány, mikor végre nagy nevetés között beérkeztek az udvarba.

De hej, hogy a torkukra forrt egyszerre a nevetés, mert ugyanabban a pillanatban gördült be egy kocsi is az udvarra, s nekik már idejük sem volt reá, hogy elszaladjanak, mert a kocsi-ban ülők észrevették őket s barátságosan integettek feléjük.

— Teréz néni! — suttogta ijedten Cilike, akinek még a szeme is elhomályosult s szentül hitte, hogy az a kövér, pufókképű fiatalember, aki a kocsiból lekászolódvá előtte megállott, senki más nem lehet, mint Teréz néni.

— Kezét csókolom, Cilike, — szuszogta a fiatalember s aztán lesegítette a kocsiból azt a hegyesorru, libegő tollas kalapu asszonyt, aki most lorgnettjén át vizsgálta a három iruló-piruló, zavart arcú leányt.

A hegyesorru asszonyosság az öreg báróné volt Bécsből, a Katoľnay Irma nagynénje, aki sorban látogatta a rokonságot, s a pufókképű ifju Pepi, az ő egyetlen, drága fia — a Cilike hajdani táncosa.

— Aber Kinder, Kinder, — hüledezett az öreg báróné, elképedve nézve végig a három maszatos, lucskos leányon. — Wie schaut Ihr denn aus?

Pepi urfi azonban nem vett észre semmit, gavallérosan meghajolt Cilike előtt s mint aki teljesen tisztában van az illető szabályaival, szertartásosan szólt:

— Kérem, legyen kegyes, mutasson be a hölgyeknek. Még nem volt szerencsém velők találkozni...

A Cilike életének — azt hiszem — ez volt a legkinosabb pillanata.

Először is nem jutott eszébe a Pepi urfi neve, azután megtisztára elfelejtette a két legjobb barátnőjének: Erzsikének és Gizikének a nevét. Valami halvány sejtelem derengett benne, hogy most azt kell mondani: — Bemutatom ezt meg ezt az urat, de csak hebegett, makogott valamit: — Bemutatom... mutatom... mutatom... a többi már nem tudta kinyögni.

Talán még most is ott állának az elképedt vendégek s a rákvörös arcu, lucskos, szégyenkező leányok, ha be nem gördül az udvarra a második kocsi is, benne Teréz néni és Miklós bácsi, akik magyaros vendégszeretettel fogadva a vendégeket, hamarosan véget vetettek a kínos helyzetnek.

Mintha nyilból lőtték volna ki, úgy szaladt el azonnal mind a három leány, s nem is mutatták magukat többet egész délután, pedig szegény Pepi urfi nagyokat sóhajtván unatkozott az öregek között.

Hogy aztán másnap hogyan számolt be Cilike Teréz néninek egy napi gazdasszonykodásáról, arról jobb nem is beszélni!

VI.

A soványító por.

Cilikének a falusi levegő, a sok mozgás és az ebből származó jó étvágy olyan jót tett, hogy egészen megpirosodott és megtelt.

— Borzasztóan meghiztam! — panaszkolta Cilike a két jó barátnőjének, Erzsikének és Gizinek, akik meglehetősen sovány, hórihorgas lányok voltak. — Nem is szép, ha ember ilyen kövér!

— Bizony, — hagyta helyben Gizi — én a te helyedben soványító kurát használnék.

— Azt már nem, — tiltakozott Cilike, a sok jó ennivalóra gondolva, amely az asztalra szokott kerülni. — Teréz néni nem is tünné, ha valamiből nem akarnék enni.

— Igyál sok ecetet, — tanácsolta Erzsike. — Attól lefogy az ember.

— Brr! — kiáltott Cilike. — A hideg ráz, ha csak rágon-dolok!

— Mondok én valami nagyszerűt, — szólt Gizi. — A multkor olvastam az ujságban a hirdetések között valami csalhatalan soványító porról; csak kétszer-háromszor kell bevenni belőle s az ember olyan karcsu lesz, mint a lilomszál! Ezt kellene Cilikének a patikából megszerezni. Még pedig, miután Teréz néni valószínűleg nem engedné meg, hogy meghozassa, ránduljunk be a csacsifogaton a városba, s vegyük meg mi magunk!

Ez az indítvány osztatlan tetszéssel találkozott. Különösen a csacsifogaton való kirándulás lelkesítette a három leányt.

Erzsike és Gizi ugyanis egy gyönyörű szép kis fogatot kaptak az édesapjuktól ajándékba, egy szép, jámbor szürke csacsival.

Ők ugyan egy ponnyt óhajtottak volna, de azért egyelőre a csacsival is beérték.

A közeli városka jó lovakkal egy órányira volt Somkuttól, de a három leány fogadkozott, hogy ők a csacsival is beérnek egy óra alatt.

Korán reggel indultak utnak. Teréz néni jó villásreggelit is csomagolt be nekik utra valóra, s megígérték, hogy ebéd idejére már itthon lesznek. Az újságból azt a bizonyos hirdetést Gizi gondosan kivágta s a zsebébe tette, Cilike meg nem feledkezett el a pénztárcájáról. Így felszerelve indultak utnak, vidáman, a legjobb kedvvel.

Az út az erdőn vezetett keresztül s nagyon kellemes volt. A csacsi — Jucinak hívták — vigan kocogott, s úgy látszott, nagyon meg van elégedve a sorsával. A leányok felváltva hajtották és Juci ez ellen sem szólt semmit.

— Tudjátok-e lányok, hogy ma a doktor ur is bent lesz a városban? — szólt egyszerre titokzatosan Cilike.

— Jé! Honnan tudod? — kiáltotta Erzsike és Gizi csodálkozva.

— Nekem Zsófi, a szakácsné mondta. A kisbíró fia beteg, tegnap este meglátogatta és akkor mondták neki, hogy a doktor ur ma csak délután jön, mert délelőtt bemegy a városba. De ő vasuton megy. Alig hiszem, hogy találkozni fogunk vele — tette hozzá sóhajtván.

— Kár! — sóhajtott a másik két leány is.

A fiatal járásorvos ugyanis valamennyiöknek közös ideálja volt. Különösen Cilike szokott szörnyen elpirulni, valahányszor csak a nevét is kimondta valaki.

A nagy és érdekes beszélgetés közben észre sem vették, hogy Juci letért az útról s egy kis tisztáson kedvére való füvet találván, békésen kezdett legelészni.

— Tudjátok mit, villásreggelizzünk mi is! — indítványozta Cilike, mikor észrevették Juci ténykedését.

Ezt kétszer sem kellett mondani. Leugráltak a kocsiról, leheveredtek a fübe s pompás étvágyal kezdtek lakmározni. Külö-

nösen Cilike, aki egészen bizonyos volt benne, hogy ugyis nem-sokára le fog fogyni, látott kétszeres buzgalommal hozzá.

Azután elmentek még virágot szedni, a kocsit is feldiszitették zöld ágakkal, még Jucinak is fontak mezei virágból koszorút a nyakára s mikor ilyenformán eltöltöttek egy órát, tovább akartak indulni. Igen ám, csakhogy Juci kellemesebbnek találta a zöld füvet harapdálni, mint az országuton kocogni, s egyszerűen megtagadta az engedelmességet. Hiába biztatták, hajszolták, kérlelték, még ha nagynehezen el is indult, alig haladt ötven lépést, újra megállt. Nem maradt egyéb hátra, le kellett szállniok, s egyik vezette Jucit a kantárnál fogva, ketten meg tolták a kocsit.

Hogy ilyenformán nagyon lassan haladtak s el is fáradtak, azt el lehet képzelni. Az erdőből kiértek a poros, napsütötte országutra, de Juci itt még kevesebb kedvet mutatott a kocsit huzni.

Nem maradt egyéb hátra, mint megadni magukat sorsuknak. Türelmesen ültek hát a kocsin s várták, míg Jucinak méltóztatott néha egy-egy lépést tenni. Közben le-leugráltak, tolták a kocsit, buzták a csacsit és haladtak olyan sebesen — mint a csiga.

A nap forrón süttött, a néha arra haladó parasztszekerek egész porfelhőt vertek fel s a leányok kedve ugyancsak megcsapant. Éhesek is voltak, fáradtak is és melegük is volt.

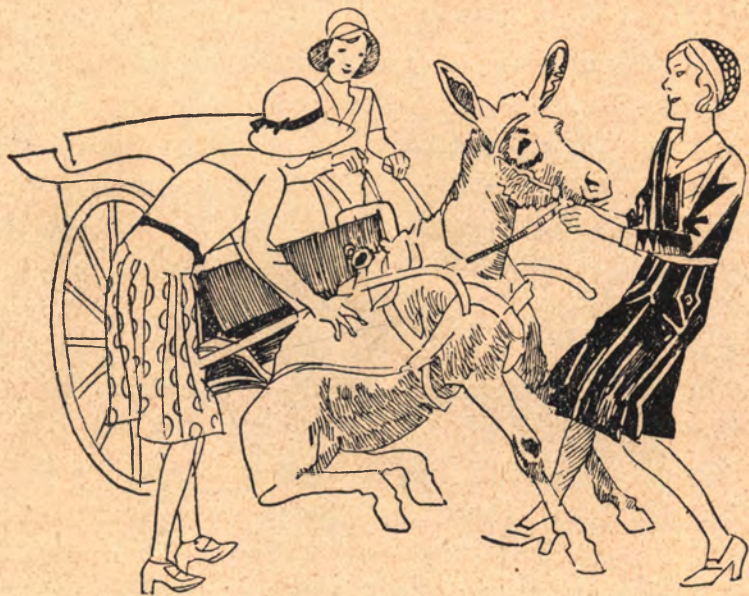
Dél már rég elmúlt, mikor végre egy kanyarulatnál feltűnt a kis városka templomtornya. Erre Juci is, mintha szintén meglátta volna, kissé megemberelte magát s rövid háromnegyed óra alatt becommogott a városba, csigamódra robogott végig a piac-téren, a hegyes köveken vigan zötyögtetve, rázva a kocsit. A nagyvendéglő előtt, ahol néhány leánderfa árnyékában a városka özszes fiatalemberei éppen ebédutáni kávéjukat szürcsölték, Juci egy nagyot ugrott, egyet rugott hátrafelé, egyet előre, elszakította a há mistrángot, belebonyolódott mind a négy lábával a gyeplőbe, s azzal mint aki dolgát jól végezte, leheveredett a földre, egy pár-szor meghempergette magát a porban s néhány hangos i-á-val jelentette ki teljes megelégedését.

Cilike, Gizi és Erzsike azonban kevésbé voltak megelégedve.

Cilike, aki éppen hajtott, kiejtett kezéből a gyeplőt és szinte sóbálvánnyá meredve nézett a vidáman hempergő Jucira.

A kávéház felől, — lovagiasság ide, lovagiasság oda, — hangos nevetés hallatszott. De hát nem is lehetett ezt a látványt nevetés nélkül megállani! Erre kissé magukhoz tértek a leányok és hamar kinyitották a napernyőjüket s a három piros napernyő árnyékában rejtették el zavart, piruló arcukat.

— Most mit csináljunk? — rebegték ijedten. — Juci estig se fog akarni fölkelni! Mi lesz velünk!

— Engedjék meg kérem, hogy segítségükre legyek, — szólalt meg most mellettük egy ismerős hang s a doktor ur vidám, mosolygó arca tűnt föl a három napernyő között. Ő is éppen ott ült a kávéházban s látva a leányok balesetét, azonnal odasietett.

A leányok hálás szívvvel köszönték meg a segítséget és Juci, az erős férfikéz hatalmát érezvén, azonnal engedelmesen fölállott és minden csökönységről lemondott.

A doktor ur hamarosan rendbehozott mindent, aztán felugrott a bakra, kezébe vette a gyeplőt és udvariasan kérdezte:

— Hova parancsolják, hogy hajtsak?

Erre jöttek még csak igazán zavarba a leányok.

— A ... a ... patikába akartunk menni — nyögte ki valahogy Cilike.

— Csak nem beteg valaki? — kérdezte a doktor ur.

— Igen ... nem ... igen ... azaz hogy ... dehogy ... — tördelte Cilike mindjobban belepirulva.

— Nagyon köhög Cilike, valami port akarunk venni az ő számára, — találta föl magát hamarosan Erzsike.

— Igen, igen, nagyon köhögök, — erősítette Cilike is s bizonyításul azonnal köhögni is kezdett.

— Vagy úgy, — mosolygott a doktor ur, aki azonnal sejtette, hogy valószínűleg egy kis rizsport akarnak venni a leányok s többet nem kérdezősködött, hanem odahajtott a gyógyszerertár elé.

Cilike leugrott a kocsiról s bement a gyógyszerertárba, míg Erzsike és Gizi kint maradtak a doktor urral a kocsin. Soha életében még olyan zavarban nem volt Cilike, mint most. Nem is tudott jóformán szólni, hanem csak odaadta a kivágott ujsághirdetést s reámutatva szólt:

— Ezt a port kérem ...

A gyógyszerész megnézte az ujsághirdetést, aztán Cilikére nézett és mosolygott.

— Ez nem por kérem, hanem kenőcs, — mondta.

Cilike olyan zavarban volt, hogy jóformán nem is hallott s a gyógyszerész ur elővett egy nagy tégyelt, becsomagolta szép tarka papirosba, aranyfonállal átkötözte s udvariasan átnyújtotta Cilikének.

— Öt korona, — mondta még mindig mosolyogva.

Cilike majd hanyattesett ijedtében. Szerencsére volt nála annyi pénz, kifizette s úgy sietett ki, hogy szinte az orrával előre bukott le a lépcsőn.

Hazafelé az utat már sokkal vigabban tették meg.

A doktor ur hajtott és Jucinak eszébe se jutott elcsatangolni. Egész uton nagyon jól mulattak, csak borzasztó éhesek voltak szegény leányok, mert bizony az ebéd idejét ez alkalommal elköcsikázták.

Este azután, miután egyben megebédeltek, meguzsonnáztak

és meg is vacsoráztak, ünnepélyesen kibontották a csomagot, melyet Cilike eddig zsebében rejtegetett.

— De hiszen ez nem por, hanem kenőcs! — csodálkozott Gizi, aki már egy kanalat és egy pohár vizet is hozott, hogy azonnal beadja Cilikének a csodaszert.

— Nem tesz semmit! — vélekedett Cilike, — sokkal könnyebben lehet így lenyelni, mint poralakban!

Azzal vitézül belenyomta a kanalat a gyanus barnásszinű kenőcsbe s egy pillanat alatt lenyelte.

— Brr, de rossz volt! — rázkódott utána össze, — tökéletes szappan- és pomádéize volt!

— Valószínűleg valami nagyon erős szer, — mondta Gizi, — hátha már holnap látszani fog a hatása!

De Cilike nagyon siralmas arcot vágott.

— Jaj leányok, ez nagyon rossz volt! Én ebből többet nem veszek be!

Erzsike ide-oda forgatta a tégelyt, elolvasta a felírást rajta s aztán nagyot kiáltva ejtette ki a kezéből.

— Szent Isten, gyerekek, hiszen ez nem soványító por, hanem bajusznövesztő kenőcs! . . .

Cilike ijedtében azonnal rosszul lett, úgy hogy Teréz néni rémülten küldött orvosért.

— Borzasztó láza van! Félrebeszél szegény gyermek! — mondta Teréz néni a sietve belépő orvosnak. — Folyton arról beszél szegényke, hogy most bajusza fog nőni a torkában! . . .

Láza ugyan nem volt Cilikének egy csöpp se, hanem röstelkedett és irult-pirult annyira, hogy legszívesebben a föld alá süllyedt volna, mert a doktor ur, alig tízpercnyi kérdezősködés és vallatás után kiderítette, hogy Cilike a gyógyszerésznek az ujsághirdetés másik felét mutatta, amelyen egy bajusznövesztő szer volt hirdetve! Szerencsére csak valami ártalmatlan szer, amelytől se a torkában, se az orra alatt nem nőtt volna bajusz!

Másnapra már jobban is lett Cilike, hanem a soványító kurának természetesen vége szakadt — és Cilike ezentul halálos ellenségének tekintette azt, aki azt kérdezte tőle: — nem akar-e soványodni? . . .

VII.

A fehér selyembluz.

Cilike néhány hetet a Balaton partján töltött az édesanyjával, aki az elmúlt télen sokat betegeskedett s most fürdőre volt szüksége. Egy egyszerű kis fürdőhelyet választottak ki, Balaton-Lellét, ahol csendben, nyugalomban üdülhettek s nem kellett sok toilletteről gondoskodni.

Ez persze Cilikének nem nagyon volt inyére s kikönyörgött az édesanyjától egy szép fehér selyembluzt és egy nagyon diszes, virágos, csipkés sárga szalmakalapot.

Hiába mondta az édesanyja, hogy azt nem is lesz ott alkalma viselni, Cilike addig kért és könyörgött, míg megkapta, amit kívánt.

Természetesen eltelt két hét is s a diszes kalapra, selyembluzra nem került sor. Lelle nagyon csendes, egyszerű kis hely, ahol a fürdővendégek falusi házakban laknak, vagy egy-egy csinos villában a Balaton partján s egész nap kalap nélkül, egyszerű nyári pongyolában sétálgatnak a mezőn vagy a vasuti töltés mentén, — mikor nem fürödnek. De a délelőtt és ha nagy meleg van, a délután is ott telik el a Balaton selymes, lágy hullámai között, amelyek oly édesen simogatják az embert körül, mintha csak az édesanya ölelő karjai ringatnák.

Cilike eleinte, leszámítva a fürdést, meglehetősen unta magát, mert nem volt senki ismerőse. Legfőbb mulatsága abból állott, hogy mindennap elsétáltak az édesanyjával a vasuti állomáshoz és nézték, hogy kik érkeznek meg.

Mily nagy volt a meglepetése, mikor egy napon kiket lát ki-

szállani a vasuti kocsiból és vidám rivalgással, nevetéssel, kiáltozással feléje sietni? . . . Azt hitte Cilike, hogy a szeme káprázik! . . . De nem, nem, valóban ők voltak valamennyien . . . Gyárfás Erzsí és Gizike, Kende Ilus, a régi jó barátnő és az a magas, erős, pirosarcu, nevetőszemű nagy leány ott, az senki más, mint Tóváry Ilonka, a pajkos, vidám, mindig jókedvű Tóváry Ilonka!

Édesanyja mosolyogva nézte a nagy ölelkezést és örvendezést, mialatt ketten Teréz nénivel szívélyesen üdvözölték egymást.

Ő tudott erről az egész nagyszabású kirándulásról, amelyet Teréz néni rendezett, szobát is foglalt le már előre a társaságnak, közvetlen szomszédságukban s előre örült a nagy örömnek, amelyet ez a meglepetés fog szerezni Cilikének.

De nemcsak a lányok voltak ám ott, hanem két hórihorgas, nyurga ifju is esetlett-botlott közöttük, Palkó és Gyszi, a Cilike öccsei, akik barátságos „miau“-val köszöntötték Cilikét. És ott volt Kőváry Laci is meg Gyárfás Jani, a Gizi és Erzsike bátyja.

A Cilike öröme, boldogsága leirhatatlan volt.

Most már bezzeg nem találta unalmasnak Lellét, sőt kijelentette, hogy egyetlen világfürdő se vetekedik vele.

Olyan büszkén mutogatott meg mindent barátnőinek, mintha az övé lett volna minden, s nem győzte dicsérni, hogy milyen kedves, kellemes itt a nyaralás s hogy milyen pompásan lehet mulatni.

Hát még a fürdés, az uszás a Balatonban! Ez aztán az igazi élvezet! Alig várta már Cilike, hogy azt is bemutassa a barátnőinek.

Délután rekkenő hőség volt. Teréz néni és édesanyja lefeküdtek aludni, a fiatalság meg fürödni készült.

Cilike megkérte az édesanyját, engedje meg, hogy a fehér selyembluzát és a szép, diszes, virágos kalapját vegye föl.

— Semmiesetre se, — jelentette ki anyja határozottan, — az nem való ilyen alkalomra. Mit veszel föl, ha egyszer egy táncmulatságra vagy hangversenyre akarnálak elvinni? Most éppen jó lesz ez a piros babos kretonruha, amely rajtad van.

Cilikének egyszeribe megnyult az orra. Megvolt az a rossz szokása, hogy mindjárt duzzogott, ha édesanyja valamit nem

engedett meg neki. De ellentmondani nem mert, pedig borzasztóan fájt neki, hogy mikor két fiatalember is jelen van, ő nem diszeleghet előttük a legszebb ruhájában s a legszebb kalapjában.

Nem is birta ki a kisértést, hanem mikor anyja lefeküdt és elaludt, besurrant a másik szobába és sietve diszbe öltözött.

— Hazajövünk, mielőtt anyuska felébred, — nyugtatta meg háborgó lelkiismeretét, — s hamar átöltözöm ismét. Anyuska észre sem fogja venni.

A lányok már türelmetlenül várták Cilikét s ugyancsak elcsodálóztak, mikor diszes selyemruhájában megpillantották. Ők csak úgy voltak öltözve, egyszerű kartonruhában, kalap nélkül.

— Hát itt ilyen fényes estélyi ruhába öltözködnek, ha fürödni mennek? — kiáltott Ilonka összecsapva a kezét. — No, én akkor utazom vissza, mert egy selyemruhát sem hoztam.

— Én se, én se, — kiáltotta a többi lány is.

Cilike szörnyű zavarba jött s már bánta is, amit tett.

— Oh, ez nem is diszes ruha, — mentegetőzött. — Én csak úgy felvettem egy kissé... Majd levetem, mikor hazajövünk...

A fiatalemberek pedig, akiknek a kedvéért Cilike így kiöltözött, nem is voltak ott. Gyuszi és Palkó kérésére kuglizni mentek a vendéglőbe s azt mondták, hogy ők majd csak később mennek fürödni.

Sietve haladtak végig a falu hosszu, poros utcáján, a nagy réten és a vasuti töltésen. Innen már látszott a Balaton, amelynek festői szépsége elbűvöli azt is, akinek kevés érzéke van a természet szépségei iránt.

Az égen egy felhő se mutatkozott. A nap bearanyozta a tó sima tükrét, amely olyan volt, mint egy óriási, fénylő, ragyogó aranytányér. A part mentén a fák levelei meg se rezdültek. Még egy madár se libbent a légen át. Mintha az egész természet lélegzetét visszafojtva, mozdulatlan némaságban látszott volna várakozni valamire...

Nem telt bele tíz perc s már az egész kis társaság ott lubickolt a Balatonban. Mind az öt leány jó uszó volt s csakhamar messze bent voltak a hullámok között.

A vidám evickélés, hancurozás között észre se vették, hogy

milyen messze eltávolodtak a kabinjuktól, sem azt nem látták, hogy Badacsony felett egy kis sötét felhő lebeg, amely tüneményes gyorsasággal nőtt mindig nagyobbra és nagyobbra. Egy pillanat alatt rettenetes zivatar kerekedett. A szél végigseperte a vizet, amelynek színe sötétzöldre változott s óriási hullámokat vert. Egyik villámcsapás a másikat követte s a dörgéstől visszhangzott az egész környék.

Ijedten eszméltek föl a leányok. Olyan messze voltak a parttól, hogy a hirtelen keletkezett sötétben alig-alig látták. Csak nagy erőfeszítéssel tudtak a hullámokkal küzködve valahogy kivergődni.

Szakadó záporban szaladtak be a kabinjukba és sietve kapkodták magukra ruháikat. Hogy Cilike a fehér selyem csipkés bluzát, amelyen ezer kapocs volt, hogyan vette magára, arról jobb nem is beszélni.

Arra már nem volt ideje, hogy a harisnyáját is fölhuzza, se a cipőjét nem tudta begombolni s hogy a virágos, diszes kalapját fordítva tette a fejére, azt igazán nem vette észre senki.

Ilonkának az az ötlete támadt, hogy a fürdőköpenyét a háttára dobta, hogy a szakadó záporban bőrig ne ázzék. Példáját követte a másik négy leány is s ebben a furcsa öltözetben futottak aztán végig a vasuti sorompóhoz vezető uton.

A nagy, szálas fákat a szél földig hajtotta, az esőt arcukba csapkodta s annyira villámlott, hogy néha azt hitték, közvetlen mellettük csapott le a villám.

Már közel voltak a vasuti töltéshez, mikor kétségbeesésükhöz az is hozzájárult, hogy akkor jelezték a gyorsvonalot s éppen orruk előtt zárult le a sorompó.

Hogy a vonat ablakaiból nevetve nézték a fehér fürdőköpenyben ott álló, ázott ürgékhez hasonlító öt leányt, azzal ők édeskeveset törődtek. Amint a vonat elrobogott, meg se várták, míg a sorompót felhúzzák, hanem majdnem négykézláb bujtak át alatta.

Ugyanakkor keserű szívvvel mondott bucsut Cilike a végképpen elázott diszes kalapjának, amelyet a szélvész lesodort fejéről, egyenesen oda, a robogó vonat kerekei alá. Már ekkor teljesen

át voltak ázva, hajuk összecsapzottan csüngött le arcukba s hogy halálosan meg ne hüljenek, az Ilonka indítványára elkezdtek oly sebesen futni, ahogy csak lábaik birták.

Már bent voltak a faluban, mikor csodák-csodája, egyszerre csak mi történt! Az eső elállott, a szél megszűnt, a zivatar, amilyen hirtelen támadt, oly hirtelen el is tűnt s a szétszakadozott fellegek közül ragyogva tűzött alá a nap.

A nyitott ablakok, a házak kapui s a kis padok a házak előtt

tele voltak emberekkel, fürdővendégekkel, akik élvezték a pompás levegőt, amely a zivatar után egészen felfrissült s harsogó kacajjal üdvözölték az utcán végigvonuló öt leányt.

A leányok ijedten néztek végig magukon. Csak most jutott eszükbe, hogy milyen furcsa látványt nyújthatnak ők! A fehér, átázott fürdőköpeny egészen odatapadt a vállukhoz, víztől csepegő hajuk arcukba lógott, cipőjük körül vastag sárbockor képződött s Cilike fehér ruháját, amely nem volt jól bekapcsolva, úgy vonszolta maga után végig a földön, hogy az minden volt már, csak nem fehér ruha...

És a végzet még többet akart . . .

Be se fordulhattak még a házba, ahol laktak, mikor sietve futottak eléjük Kőváry Laci, Jani, Gyuszi és Palkó . . .

És megjelent a kapuban Cilike édesanyja is, aki szigorú pillantással mérte végig a tönkretett selyembluzt és az átázott, sáros fehér ruhát . . .

A többiek egész vigán fogták föl a dolgot és nevetve mesélték el, hogy jártak, de Cilikének volt rá oka, hogy egész este nagyon csendes, levert és hallgatag legyen . . .

VIII.

A boszorkánytanya.

A balatoni kirándulás oly fényesen sikerült, hogy az ott töltött kedves napok Cilike legszebb emlékei közé tartoztak. Még a fürdővendégek is sokáig emlegették azt a zajos kis társaságot, amely reggeltől késő estig ugyancsak fölverte a falu békés csöndjét.

Főleg Ilonka volt nagy a különféle multságok és pajkosságok kieszelésében, de ebben, meg kell vallani, Cilike sem maradt mögötte.

Egy reggel Ilonka félrehívta Cilikét s nagy titokzatossággal sugta a fülébe:

— Te, egy nagyszerű tervem van!

— Jaj de jó! — kiáltott Cilike, pedig még nem is tudta, hogy mi az.

— Rendezzünk ma estére egy boszorkány-tanyát.

— Hát azt hogyan lehet?

— Nagyon egyszerűen. A ti kertetekben hátul van egy nagy domb. A domb tetején egy nagy eperfa. Ott az eperfa alatt lesz a boszorkánytanya. Mi valamennyien felöltözünk boszorkányoknak. A hajunkat kibontjuk, az arcunkat bemázoljuk feketére, barnára meg zöldre, felöltözünk mindenféle ócska rongyokba, aztán mikor beesteledett, seprűnyélre kapunk és odalovagolunk a boszorkánytanyához.

— Te Ilonka — szólt közbe aggodalmaskodva Cilike, — de a fiukat talán nem hívjuk meg erre a mulatságra?

— Hát ha te olyan hiu vagy, hogy nem akarsz előttük mint boszorkány megjelenni, nem bánom, zárjuk ki őket a multság-

ból. De hallgasd csak tovább. A vendéglőstől kérünk egy nagy rézüstöt, gyújtunk alája rőzséből tüzet, azt körülüljük valamenynyien, s aztán kigyót, békát, pókot, hernyót dobálunk az üstbe s megfőzzük.

— Jézus Mária, — rémüldözött Cilike, — de azt csak nem kell aztán megenni!

— Oh te csacsi! — nevetett Ilonka, — hát hogy kellene?

— De én meg se fogom se a kigyót, se a békát, se a pókot, a hernyót meg éppen nem!

— Én sem. De hát éppen az a mulatságos a dologban, hogy mindegyik fél tőle. Különben tudod mit, majd inkább faleveleket és ágakat dobálunk bele békák és hernyók helyett.

— Pompás! Így már sokkal jobb lesz.

— És szerzünk nagy fakanalakat és azzal kavargatjuk, aztán körültáncoljuk az üstöt és mindenféle bűbajos dalokat énekelünk!

El se lehet képzelni, milyen lelkesedéssel találkozott az Ilonka bolondos terve, mikor a lányokkal közölték. De azt mindegyik kikötötte, hogy a fiukat nem szabad beavatni. Egyik sem akart előttük mint kócos boszorkány megjelenni.

Nagy titokban folytak tehát az előkészületek. A kert végén a domb, ahol estefelé már egy lélek sem járt, szinte teremtvé látszott lenni erre a célra. A vendéglős szívesen adott kölcsön egy nagy bográcsot meg fakanalakat; azt hitte, hogy kiránduláshoz kell, halászlét főzni. Cirokseprőt azonban csupán egyet tudtak szerezni a mindenestől, s azt Cilike azonnal lefoglalta magának.

Estefelé, a fiuk legnagyobb csodálkozására kijelentették, hogy ma egyikök sem megy sétálni. Cilikének a feje fájt, Ilonka levelet akart írni, Ilusnak egy sürgős kézimunkát kellett bevégeznie, Erzsike és Gizi meg nagyon fáradtak voltak.

A fiuk tehát sajnálkozva bucsuztak el s elmentek egyedül sétálni. Senki sem vette észre, midőn Gyuszi és Palkó titokban összenéztek s hunyorítottak egymásnak. A két imposztor már megneszelte, hogy itt valami készül.

Beesteledett. Teréz néni és Cilike édesanyja csendesen üldögéltek a ház előtt a padon. Beszélgettek multról, jövőről...

A kertben nem járt senki. Egyszerre csodás alakok suhantak végig az utakon, fel a dombra, az eperfa alá.

A kis szolgáló, aki véletlenül éppen akkor ment el a kertkapu előtt, nagyot sikoltott, keresztet vetett magára, s hanyatt-homlok rohant be a konyhába. Ott fogvacogva mesélte el, hogy a kertben kísértetek járnak. Ő látta, mind a két szemével látta, hogy egy rut boszorkány seprünyélen repült végig, egy másik meg egy nagy fekete macskán lovagolt s hóna alatt vitte a fejét...

Persze kinevették, a kis szolgáló meg sirt és esküdözött, hogy ő látta... a macskának még a szeme is világított...

Az eperfa alatt meg ezalatt vigan folyt a mulatság.

Serény kezek gyorsan hordtak össze egy kis rőzsét, meg száraz füvet, felállították a háromlábra a bográcsot, vizet is öntöttek bele s aztán meggyújtották alatta a tüzet.

A vörösés fény valóban csodálatos alakokra vetett kísérteties világosságot. Meg kellett adni, hogy sikerült öt boszorkány táncolta és ugrálta körül a tüzet.

Ilonka egy ócska, viseltes fekete kendőt kanyarított magára, az arcát korommal feketére mázolta, a haja kibontva és összekócolva lógott a homlokába, s a hóna alatt egy nagy fekete macskát szorongatott, mely keservesen nyávogva és prüszkölve igyekezett menekülni a különös társaságból.

Gizi egy tarka ágyterítőt csavart maga körül, az arca zöldpettyes volt, a fejét hosszú sáslevelekkel tűzdelte körül; olyan volt, mintha a haja is zöld lett volna.

Erzsike a nagy piros kötényét vette palást gyanánt a hátára s a haját lefésülte egészen az arcába; Ilus meg egy rongyos lepedőbe burkolva csakugyan a hóna alatt hozta a fejét, t. i. egy gertyával megvilágított tököt, amelyre szemet, száját és orrot faragott.

Legszebb volt azonban Cilike, aki Palkónak egy ócska kabátját vette magára, a béléssel kifelé fordítva, s olyan délcegen és büszkén lovagolt a seprünyélen, mint egy valódi, hamisítatlan boszorkány a képeskönyvekből.

Ha csak egymásra néztek a leányok, úgy nevettek, hogy nem birtak magukkal; majd egymást kézenfogva ugrándoztak és táncolták körül a bográcsot, énekeltek és visitoztak — bizony, bizony

legkevésbé sem tizenöt-tizenhat éves nagy kisasszonyokhoz méltóan, hanem mint valami pajkos, vásott, huncut kis gyerekek!

A nagy nevetés és ugrádozás közepette észre sem vették, meg sem hallották a halk, suhanó lépéseket, amelyek óvatosan közeledtek a boszorkány-tanya felé.

Vigyázva, csendesen kuszott fel négy sötét alak a dombon, lent pedig két másik alak állott, akik fejcsóválva, de azért elfojtott nevetéssel nézték a bolondos látványt.

Egyszerre egy fehér fénysugár gyult ki, mint a villám lobba-

nása s ugyanakkor valami halk csattanás hallatszott, mint a fényképezőgép csattogása. És a másik másodpercben mély férfihang szólalt meg:

— Köszönöm szépen, hölgyeim, nagyszerűen sikerült a felvétel!

A sötétből egyszerre előugrottak Gyuszi és Palkó s hangos csatakiáltással gyújtottak meg két fáklyát a tüznél; közvetlen mellettök állott Kőváry Laci, fényképezőgéppel a kezében, és Gyárfás Jani, aki kalapját levéve hajlongott a leányok előtt. Lent pedig, a domb alján édesanya és Teréz néni nevettek, most már egészen hangosan.

A leányok egy pillanatig megdermedve, sóbálvánnyá meredve állottak ott. Ilonka meglepetésében a fekete macskát úgy megszorította, hogy az hangosan felnyávogva ugrott ki a keze közül, véletlenül éppen Cilikének a nyakába. Cilike egy nagyot sikoltott, félreugrott, megbotlott a seprünyélben és hármat botorkálva, a seprüvel együtt egész hosszában szépen elterült — éppen a Kőváry Laci lábai elé.

Erre már aztán kitört mindenfelől a kacagás.

Cilike egy pillanat alatt talpraugrott, s mit tehetett egyebet — ő is nevetett. Gyuszi és Palkó, akik a leányok összeesküvését kiszimatolták és az egész társaságot nyomra vezették, most dadalmasan kaptak föl a gazdátlan seprüre, s vidám nyerítéssel lovalgoltak az eperfa körül.

Teréz néni és édesanya is feljöttek a dombra s Teréz néni hangosan nevetve nézte meg egyenként a lányokat.

— Mondhatom, szép maskarát csináltatok magatokból! És ezek nevezik magukat nagylányoknak! Na ne féljete, az arcképeteket majd rámába foglalva akasztom föl az ebédlőbe!

— Még van egy kis magnézium-por, hölgyeim, — nevetett Kőváry Laci, aki kitűnő amatőrfényképész volt, — lehetne még egy pillanatfölvételt csinálni!

— Nem, nem, köszönjük, — kiabáltak a leányok, — éppen elég volt egy!

És véletlenül az az egy kép nagyon jól sikerült. Mindegyik leányt nagyon jól fel lehet ismerni, s így ha Cilike és barátnői le is szerették volna tagadni ezt a gyerekes csinyt, minden időkre meg volt örökítve a boszorkánytanya.

IX.

Ezredesné ő méltósága.

Cilike könnyekben uszva duzzog a szobájában. Olyan nagy a bánata, hogy ma délelőtt még fürödni sem akart menni.

Mindenki elment hazulról, s ő egyedül maradt otthon. Ledobta magát a kemény kis falócára, amely a primitív berendezésű vendéglői szobában mint diván szerepelt és sirt, sirt, amennyi csak kifért belőle.

A Cilike bánatának kettős oka volt.

Az egyik — nem lehet tudni, hogy a kisebbik vagy a nagyobbik — az volt, hogy Kőváry Laci, akiről Cilike büszkén jelentette ki barátnői előtt, hogy az ő udvarlója, s csupán az ő kedvéért jött Balaton-Lellére, néhány nap óta már alig nézett feléjük. Megismerkedett egy nagyon szép fiatalasszonnyal s majdnem minden idejét annak a társaságában töltötte, a „kislányokkal“ meg — mint ő mondta — alig törődött.

Ez szörnyen sértette a Cilike önérzetét.

Elhatározta, hogy adandó alkalommal értésére is adja Lacinak. Az alkalom nem is késett sokáig.

Ma reggel ott ültek valamennyien a nagy diófa alatt a vendéglő udvarán, s Laci is odament.

Cilike, akinek különben is egy kissé hányí-veti modora volt, nagyon élesen rászólt:

— No, hát mit keres itt közöttünk? Ugy látszik, megunta a szép asszony a maga udvarlását és elküldte? Hát csak menjen megint vissza, nekünk igazán nem hiányzott!

Cilike azt hitte, hogy most nagyon szellemes volt, pedig csak izléstelen volt.

A büntetés nem is késett, mert édesanyja, aki semmiféle hetykeséget nem tűrt meg a kislánynál, azonnal reászólt, még pedig nagyon szigorúan:

— Cilike, az ilyen beszéd nem illik kislány szájába! Eredj inkább és fésüld le azonnal simán a hajadat. Tudod, hogy nem szenvedhetem az ilyen boglyas frizurákat!

Cilike szívét mintha tördőfés érte volna. Ez a frizura volt az ő büszkesége, boldogsága! Ezzel hitte, hogy meghódítja nemcsak Lacit, hanem minden fiatalembert, aki csak reánéz. Félóráig dolgozott rajta, amíg kellőképen fel tudta bodrozni — s ime most minden munkája, fáradsága kárba vesz! Így megszegyeníteni őt — a nagy leányt — fiatalemberek előtt!

Fölugrott székéről és mint egy sértett királynő vonult be a szobába. Még hallotta a fölhangzó nevetést, még hallotta a Laci hangját is:

— Cilike — kis leány . . . Kis leány! . . .

És minden nevetés, minden szó egy-egy újabb tördőfés volt szívének.

Leborult a lócára és — mit tehetett egyebet — sirt és duzzogott.

Édesanyja nem is hederített a duzzogására; várta, hogy majd megbékél a maga kenyerén, a többiek sem sokat engesztelgették, csupán egy résztvevő lélek volt valamennyiök között: régi jó barátnője, a kis Kende Ilus.

A fürdőből visszajöve, halkan kopogtatott be hozzá, aztán odaült melléje, s nagyokat sóhajtvá, részvéttel szorongatta a kezét.

— Lásd Cilikém, én is mindig így járok, — mondta mély rokonszenvvel, — én is mindegyre ilyen ártatlanul kapok ki anyuskától. Ha jó kedvem van, azért kapok ki, hogy miért helytelenkedem, ha rossz kedvem van, azért, hogy miért duzzogok! Ha szépen megfésülködöm: miért építetek tornyot a fejemre; ha nem fésülködöm meg szépen: miért vagyok olyan, mint egy szénaboglya! No, aztán még az a sok: állj egyenesen! Ne ülj olyan

görbén! Ne hadarj! Ne hányd-vesd a kezed! ... Igazán sokszor már türhetetlen!

— Igazán, — zokogott Cilike — az ember azt sem tudja, hogyan tegyen eleget! És tudod, az a legborzasztóbb a dologban, hogy az embert mindig gyerekek, kis leánynak akarják feltüntetni ... És ... és fiatalemberek előtt ... Ugy bánnak vele, mint egy gyermekkel! ... Pedig akárhány lány az én koromban már férjhez is megy!

— Igen, igen — vágott közbe élénken Iluska — nagymama tizenöt éves volt, mikor férjhezment! Persze akkor, régen, egészen más világ volt! Akkor nem kellett annyit tanulni sem a leányoknak!

— Hidd meg, — sóhajtott Cilike — sokszor gondolok arra, hogy legokosabb volna, ha én is már férjhez mennék ... Akkor legalább fészülködhetném úgy, ahogy én akarok, szépen, divatosan és nem látnám többé magamon ezt az utálatos, simára kefélt gyermek-frizurát! És Laci is látná, hogy fityinget sem törődöm vele! ...

— Bizony igazad van, — bólintott Iluska — legfőbb ideje volna már férjhez menni! ... De hát kihez? ... Kihez? ...

— Te, én már kigondoltam — ugrott föl egyszerre Cilike. — Én Barkács Mihályhoz fogok férjhez menni!

Ilusnak leesett az álla csodálkozásában.

— Ahhoz a mogorva, vén emberhez? — kiáltott.

— Nem is olyan vén! — védelmezte hevesen Cilike. — És nyugalmazott huszárezredes! Az nagyon előkelő állás! Vasárnap, mikor diszbe öltözik, milyen szép az egyenruhája! Csak úgy csillog a sok aranyzsinór meg aranygomb rajta!

— Igaz, — ismerte be Ilus egészen lefegyverezve. — És a katonák mind köszönnek neki. Neked is köszönnének!

— És Laci nem nevethetne többet ki és nem kiabálhatná utánam, hogy: — kis lány, kis lány! Hanem kezdet kellene hogy csókoljon és azt mondja: méltóságos asszonyom!

— Méltóságos asszony? ...

— Igen! A katonatisztek felesége mind méltóságos asszony! Még a hadnagyoké is!

Ilus már egész meg volt nyerve az eszmének, csak még egy kis ellenvetése volt.

— Te, de Mihály az olyan csunya név! Barkács Mihályné! Ez nem hangzik szépen. És hogyan mondod majd neki: édes Mihály! Vagy: édes Misi!...

— Miska. Te Miska! Így egészen csinos.

— Nekem volt egy macskám, azt is Miskának hívták.

— No tudod, — felelt Cilike kissé sértődve — nem lehet végre mindenki Tibor vagy Tihamér. És Miska az egy nagyon szép, magyaros név. Nekem semmi kifogásom sincs ellene.

*

Az egyesség tehát az egyik részről már megvolt. Most még csak az a csekélység volt hátra, hogy a másik fél is beleegyezzék.

A nyugalmazott ezredes ur különben csakugyan egy meglehetősen mogorva, öreg bácsi volt, aki a köszvényét akarta gyógyítani a Balatonban és édeskeveset törődött a társasággal. Néha csatlakozott ugyan Teréz néniékhez, akinek a férjével fiatalkori jó barátok voltak, de nagy sétákat nem igen tudott tenni a köszvénye miatt. Legjobban szeretett magányosan ballagni a part mentén s minden tiz lépésnél meg-megállva nézegetni a Balaton fénylő vizét.

Az Ilonka állítása szerint az öreg ezredes ilyenkor mindig a königgráci csatára gondolt vagy az utolsó pún háborúra, amelyben — szintén Ilonka állítása szerint — minden valószínűség szerint részt vett az öreg ur.

Cilike nem merte beavatni a többi leányt a tervébe, mert félt, hogy kinevetik, de felbiztatta őket, hogy délután hívják az ezredes urat is sétálni. Ez azonban nem ment olyan könnyen, mint Cilike képzelte.

Az öreg urat úgy látszik ma megint erősebben bántotta a köszvény, mert még mogorvább volt az arca, mint máskor s általában szépen, melegen sütött a nap, mégis egy csuklyás köpönyeg volt a hátára vetve.

A leányok kétszer is elhaladtak mellette, de nem merték megszólítani, Cilike legszebb bájmosolyával mosolygott reá, de az

őreg ur úgy el volt merülve gondolataiba, hogy észre sem vette őket.

Ekkor Cilikének egy nagyszerű ötlete támadt, amivel — gondolta — leghamarább magára vonja az ezredes ur figyelmét.

Megfogta az Ilus kezét, felvett egy kis követ a földről s lassan az ezredes ur után sompolyogva, szépen, óvatosan a csuklyájába csusztatta.

Az ezredes ur ezt sem vette észre.

Most egy második követ csusztatott be, majd egy harma-

dikat. A leányok, akik figyelemmel kísérték, majd a földön hemperegtek neveltökbén. Aztán ők is kedvet kaptak a tréfához s valamennyien odasompolyogtak és szintén észrevétlenül csusztattak bele egy-egy követ az ezredes ur csuklyájába.

Ilonka éppen egy nagyobb kavicsal akart próbálkozni, mikor az ezredes ur hirtelen megfordult s egyszerre szembetalálkozott az öt kipirult arcú, nevető szemű leánnyal.

— Hová, hová, kisasszonyok? — kérdezte katonásan szalutálva nekik; a hangja csak úgy recsegett, pedig nyájas igyekezett lenni.

Ilonka nem vesztette el lélekjelenlétét. Gyorsan a háta mögé rejtette kezét a kavicszal, s egészen elfogulatlanul felelt:

— Sétálni megyünk. Nem tart-e velünk, ezredes ur?

— Szívesen, szívesen, — harsogta az öreg ur, mintha most is egy ezredet kommandírozna. — De maguk futnak, szaladnak, én meg csak lassan ballagok!

— Oh, én is csak lassan szeretek járni, — szólt Cilike szendén s egyszeribe olyan apró lépésekkel kezdett tipegni, mint egy kis kacska.

Ilonka egy ügyes mozdulattal bedobta a követ a csuklyába, hamar utána egyet Gizi és Erzsike is. Pár perc múlva már egészen tele volt jókora nagyságu kövekkel, az ezredes ur meg kezdte kapkodni a fejét jobbra, balra. Érezte, hogy valami huzza a vállát, de nem tudta elépzelni, hogy mi. Egy fordulónál találkoztak Cilike édesanyjával és Teréz nénivel. Az ezredes ur kihuzta magát, szalutált és igyekezett nagyon kedves lenni.

— Megsétáltattak ezek a kis kisasszonykák, — recsegte — he he, udvarolni is akartam nekik, de már nem tudok! He he, az ember bizony öregszik!

— Hogyisne! — tiltakozott nevetve Teréz néni, — aki nem akar, nem vénül meg!

Az öreg ur izgatottan rángatta a köpönyegét ide-oda a vállán.

— Hiszen én sem akarnék megvénülni, he he! De mikor igazán szinte óráról-órára érzem! Ez a köpönyeg is! Mikor elindultam még olyan könnyen birtam és most egyszerre úgy érzem, sokkal nehezebb. Vénülök már bizony, vénülök! . . .

Teréz néni ránézett a köpönyegre, aztán hangosan felkiáltott:

— Hát hogyne volna nehéz, mikor tele van a csuklyája kövekkel!

Az ezredes ur dühösen kapta le a köpönyeget hátáról s aztán földhöz csapta, hogy a kövek csak úgy koppantak, gurultak szanaszét.

— Ki tette ezt? — kiáltotta villámló szemekkel s a nagy torzonborz bajusza félelmesen libegett-lobogott az orra alatt.

A leányok sápadtan, ijedten állottak körül. Azonnal látni

lehetett, hogy ők a bűnösök. Egyik sem mert szólani, csak lesütötték a fejöket és hallgattak.

Az ezredes ur, aki sokkal mogorvább és ridegebb ember volt, semhogy valami tréfát értett volna, lesújtó pillantással nézett rajtuk végig, aztán Teréz nénihez és Ilosvaynéhoz fordult:

— A kisasszonyok nagyon neveletlenek. Három napi szobafogságot érdemelnek. Ha katonák volnának, kurta vasat kapnának. Ajánlom magamat!

Felkapta a köpönyegét és dohogva, puhogva lépdelt tova. Soha többet még csak nem is köszönt nekik! . . .

A leányok lehajtott fejjel, némán hallgatták végig a Teréz néni és édesanya szemrehányásait meggondolatlan tréfájukért. Cilike meg bús sóhajjal mondott bucsut szép tervének, hogy belőle valaha ezredesné öméltósága legyen!

X.

A grófnő.

Vasárnap délelőtt volt. Cilike a szobájában ült és mi tagadás, egy kissé unta magát. Esett az eső és nem mehetett sehová. Éppen elhatározta, hogy levelet fog írni Ilonkának, mikor benyitott hozzá az édesanyja.

— Cilike, — szólt — keféld le a hajadat simára és aztán gyere a szalonba. Hozz be mindjárt egy tálcán likört meg apró süteményt, itt van a kamra kulcsa. Látogató van; — egy csinos fiatalember, — tette hozzá mosolyogva.

Cilike mint a nyíl ugrott fel a székről.

— Ki az? — akarta kérdezni, de már anyuska kiment és becsukta az ajtót.

Cilike fürgén sietett a tükör elé, de nem a kefe után nyult, hanem jobbról is, balról is rántott egyet a haján s hamarjában olyan „soppot“ csinált magának, hogy a homloka egészen eltűnt, mintha egy szénaboglya borult volna reá.

Aztán kinyitotta a szekrényt és előráncigálta a legszebbik, fehérscipkés, rózsaszínű szalagos kötényt. A házikötényét, amelyet levett, persze a földre dobta s a szekrény ajtaját sietségében tárva-nyitva hagyta.

Aztán rohant a kamrába, a kulcsot persze az asztalon felejtette, azért mégegyszer vissza kellett futni; az asztalterítőt is a földre rántotta, mikor sebtiben lekapta a kulcsot az asztalról... sebaj, majd fölveszi később...

Végre, össze volt minden csinosan rendezve a tálcán, vanília és köményes likőr, kis poharak s egy üvegtányéron finom

apró sütemény, mely vasárnaponként sohasem hiányzott az anyuska kamrájából.

Cilike önérzetes mosollyal vette kezébe a tálcát s büszkén lejtett a szalon felé.

Az előszobán keresztülmenve, kíváncsian nézett a fogasra. Csakugyan ott függött egy szép, finom, puha szürke kalap s egy egészen ismeretlen, világosszürke felöltő.

Anyuska tehát nem tréfált, midőn azt mondta, hogy egy csinos fiatalember látogató van benn!

Kissé dobogó szívvél nyitotta ki az ajtót. Édesapa a karosszékben cigarettázott, anyuska a diványon ült és szembe vele, hátal az ajtónak ült az ismeretlen fiatalember.

Cilike szende mosollyal, szemét lesütve közeledett; már előre rettenetes zavarban volt, mert érezte, hogy a bemutatásnál el fog pirulni. Oh, milyen borzasztóan haragudott azért magára Cilike, hogy minden ok nélkül, azonnal el szokott mindig pirulni!

Persze, minél jobban haragudott, annál jobban pirult.

A fiatalember felállott.

— A leányom, Cilike — szólt anyuska mosolyogva — Zsoldos Béla, mérnök ur.

Cilike le akarta tenni a tálcát az asztalra, hogy kezet nyujthasson, s ránézett a fiatalemberre, aki előtte állott. Egy másodpercig némán, ijedten bámult rá, akkor egyszerre egy nagyot sikoltott, kiejtette a tálcát kezéből, a likőr kiömlött, végigfolyt a csipkés kötényén, a szőnyegen, az asztalon, a kis poharak mind összetörték, s a sok sütemény ezerfelé gurult szét a szobában...

— Én nem vagyok grófné, én nem vagyok grófné, — kiáltotta Cilike, szinte sirva, aztán kezébe temette az arcát és hirtelen kirohant a szobából.

Édesapa és anya az ijedtségtől majdnem megdermedve néztek utána.

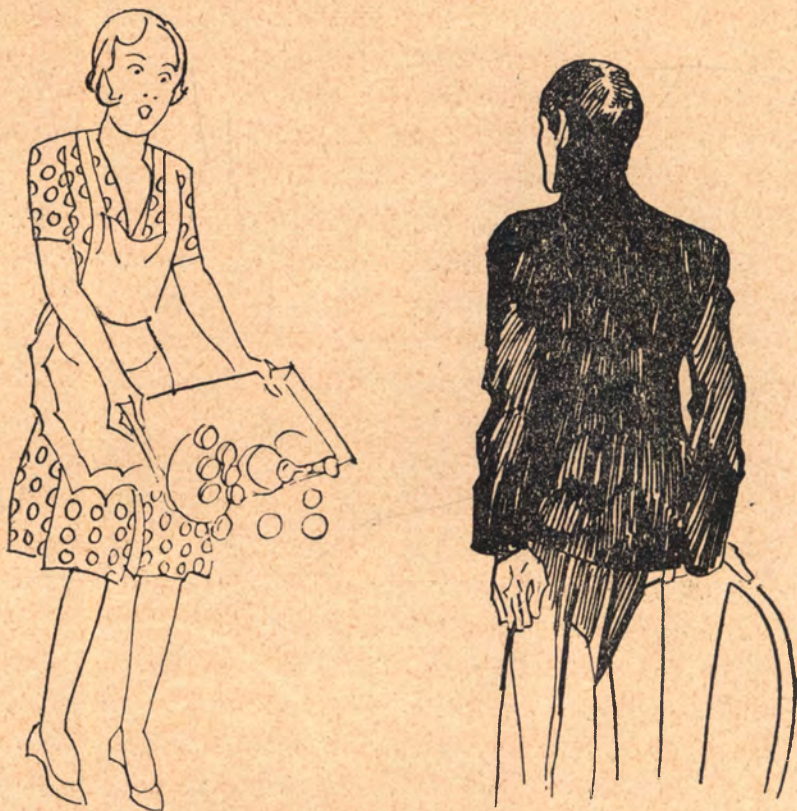
— Megbolondult ez a lány? — kiáltott apa szigorúan, de a fiatalember egyszerre hangosan kezdett nevetni.

— Kérem, én mindjárt megmagyarázom, mitől ijedt úgy meg Cilike kisasszony!

Az eset a következő volt:

Még tavasszal történt, mikor Cilike Teréz néninél volt, Somkuton, hogy a két jó barátnőjével, Gyárfás Gizivel és Erzsikével egy nagyobb sétát tettek, az erdőn túl, ki a homokréti dűlőre.

A dombtetőn egy különös alakot pillantottak meg, vitorlavászonzubbonnyban, nagy széleskarimájú kalappal, aki hol le-

guggolt, hol felállott, köveket vett fel, melyeket gondosan meg-nézegetett s egy csákánnyal meg-megkopogtatta a talajt.

— Ki lehet az? — kérdezte Cilike kíváncsian.

— Sejtelmem sincs róla! — mondta Gizi.

Kissé közelebb mentek hozzá s úgy figyelték. Nagyon csinos fiatalembernek látszott, a vitorlavászonzubbonya ellenére is. Most észrevette őket a fiatalember is és kalapját megemelve, udvariasan köszönt.

— Te, — sugta Cilike Erzsikének és Gizinek, — pompás eszmém van! Csináljunk egy tréfát!

— Mi az? Mi az? — kérdezték Erzsi és Gizi.

De már nem volt idejük megbeszélni a tréfát, mert a fiatalember odajött hozzájuk s ismét megemelve a kalapját, udvariasan szólt:

— Bocsánatot kérek, hölgyeim, hogy bátorkodom megszólítani önöket, de nem ismerem ki magamat, ezen a vidéken még sohasem jártam. Nem lennének-e oly szivesek megmondani nekem, merre van a gyöngyösi rét? A bíró és a jegyző azt mondták, hogy ott fognak reám várni s én nem tudom, hogy merre kell menni.

— A gyöngyösi rét amott van, az erdőn túl — sietett felelni Cilike. — Ha úgy tetszik, egy darabig együtt mehetünk, mert mi is éppen arrafelé sétálunk.

— Ezer köszönet, — hálálkodott a fiatalember. — Engedjék meg kérem, hogy bemutassam magam. Zsoldos Béla vagyok, mérnök. A község artézi kutat akar furatni, s engem kértek föl a talaj megvizsgálására. Ma reggel érkeztem, de már délután tovább kell utaznom, mert sürgős behívást kaptam a minisztériumból, egy munkálat elvégzésére. Itt majd egy másik kollégámat fogják megbízni a munka vezetésével. Igazán sajnálom, mert látom, ebben a faluban nagyon kedves társaság van együtt.

— Mi sem vagyunk idevalók, — felelt Cilike nagyon előkelően fölvetve a fejét s titokban oldalbalökte Erzsikét és Gizit. — Csak egy kis gyalogsétát tettünk a városhból. Én Szentkláray grófné vagyok, ez meg itt a nővérem, Szentkláray Marianne, ez meg egy jó barátnőm, miss Kitty Browning, Londonból. Csak angolul tud.

— Yes, — szólalt meg vékony orrhagon Gizi, aki azonnal beletalálta magát szerepébe.

— Oh, méltóságos grófné, — szólt Zsoldos és nagyon megilletődöttnek látszott. — Ha tudtam volna, igazán nem merészkedtem volna...

— Nem tesz semmit, — felelt leereszkedően Cilike, míg Erzsi és Gizi majd megpukkadtak az elfojtott nevetéstől.

— Ki nem mondhatom, mennyire örülök e véletlen szerencsének, — folytatta tovább Zsoldos. — Méltóságod a felsőkatolnai és klárai Szentkláray grófi családból való, nemde?

— Igen, — felelt Cilike kissé bizonytalanul.

— Istenem, mily boldog gyermekkori emlékek ébrednek fel bennem e név hallatára, — lelkesedett Zsoldos. — A nagybátyám tisztartó volt a Szentkláray-uradalomban, s én éveken át, mint kis gyermek mindig nála töltöttem a nyári szünidőt. De hogyan lehet az — Szentkláray grófnő akkor olyan öreg volt — és nem emlékszem, hogy . . .

— Oh, az a nagyanyánk volt — sietett közbeszólni Cilike.

— Vagy úgy, — bölintott komolyan Zsoldos. — És ki most a tisztartó a nagybátyám helyében?

— Most nincs senki . . . Kiadtuk a birtokot bérbe . . .

— Ugy! És mit csinál az öreg ispán, meg a két szép leánya, Zsófi és Zsuzsika?

— Az öreg ispán bizony már meghalt, — sóhajtott Cilike, — a leányai meg elmentek világgá. Zsófi énekesnő lett, Zsuzsika meg apáca . . .

Uff! . . . Gizike nem bírta tovább! Mint egy kráterből tört ki belőle a nevetés, melyet azonban sikerült hamarosan görcsös köhögésbe átvezényelni.

— Oh, oh, poor miss Browning! — sajnálkozott a mérnök ur. — How do you do, poor miss Browning?

Erre az angol megszólításra egyszerre elmúlt a Gizike nevetési és köhögési rohama. Jóságos Isten, a mérnök ur tud angolul, ő ellenben nem tud egy szót sem! Cilikének is hirtelen nagyon melege lett, de aztán hamarosan feltalálta magát.

— Ne tessék hozzá szólni, — sugta halkán — a szegény miss nagyot hall és igen bántja őt, ha látja, hogy azt észreveszik.

A mérnök ur részvétellel bölintott, aztán tapintatosan egyébről kezdett beszélni.

— Igazán hálás vagyok a véletlennek, amely ezt a kiváló szerencsét juttatta nekem osztályrészül, hogy méltóságokkal itt összetalálkozhattam. A katolnai birtokon a régi kastélyban méltóztatnak lakni?

— Oh dehogy, — szólt előkelő nyugalommal Cilike, — az a rozoga vén kastély már összedült!

— Be kár! Olyan szép volt!

— Annál sokkal szebbet fogunk építtetni. Különben mi csak átutazóban vagyunk itt. A telet Londonban és Párisban szoktuk tölteni, a nyarat meg tengeri fürdőkön. Most csak éppen pár napot töltünk itt a Marianne grófnő vadászkastélyában...

Azzal jól oldalbabökte Erzsikét, hogy szóljon már ő is valamit, de Erzsike összeharapta az ajkát és egy kukkot sem tudott volna kiejteni a visszafojtott nevetéstől.

— Ott jön a bíró és a jegyző, — sugta halkan Gizike az országut felé mutatva, mire Cilike azonnal megállott és sietve bucsuzott el a mérnöktől.

— Ez itt a gyöngyösi rét, — hadarta sebesen — és ott jön a bíró meg a jegyző és mi megyünk vissza. Jónapot kívánok!

— Kezét csókolom méltóságodnak! — hajlongott a mérnök. — Alázatosan kösznöm, hogy oly kegyesek voltak utbaigazítani engem. Kérem az öreg grófnő öméltóságának hódolatteljes kézcsókomat jelenten. És végtelenül sajnálom, hogy a régi kastély összeomlott és Zsuzsika meg Zsófica világgá mentek...

Ezt már nem is hallották a leányok, sem az elfojtott mosolyt nem látták, amellyel a mérnök ur utánuk nézett, csak sietve távoztak az erdő felé, hogy a bíró és a jegyző meg ne lássa s le ne leplezze őket.

Ott az erdőben, biztos távolságban, kitört belőlük a kacagás.

— Ezt alaposan bolonddá tetted, — nevetett Erzsi, a földre dobva magát jókedvében.

— London, Páris, Marianne grófnő, vadászkastély, tengeri fürdő, öreg grófnő... angol miss... csak úgy zughatott a jámbor bácsinak a feje...

— Nem gondoljátok, hogy egy kissé talán sok is volt? — kérdezte Gizi. — Hátha rájön arra, hogy bolonddá tettük?

— Ugyan kérlek, — nyugtatta meg Cilike — egy vadidegen ember, aki soha ezen a vidéken nem járt és bizonyára nem is fog jární soha, nem ismer minket, mi sem őtet — és éppen az

életben soha többet nem fogunk találkozni! Mondhattunk volna neki bátran még többet is!

— Yes, yes! — fuvolázott Gizi vékony orrhangon, s erre újból kitört az általános nevetés.

*

Csuda-e, ha ezekután Cilike ijedtében földreejtette a tálcát, mikor alig egy félév múlva egyszerre csak szemtől-szembe találja magát a mérnök urral s édesanyja bemutatja őt mint Cilikét? . . . Cilike . . . és nem Szentkláray grófnő! . . .

Oh valóban, soha-soha még olyan forrón nem óhajtotta Cilike, hogy a föld megnyíljon alatta s ő elsüllyedjen, mint most, ebben a szörnyű pillanatban, midőn édesapa és anyja s a mérnök ur is utánasiettek szobájába és a mérnök ur alázatos hódolattal szólalt meg:

— Kezét csókolom, méltóságos grófnő!

Édesapa meg félig nevetve, félig bosszankodva csóváltgatta a fejét, mondván:

— Mi minden bolondság nem telik ki ezektől a fruskáktól!

Édesanya meg körülnézett és csak annyit mondott:

— Hozd rendbe a szobádat, Cilike!

XI.

Vasuti kaland.

Azt hiszem, még olyan boldog és vidám két leány nem ült a vonaton, mint Cilike és Kende Ilus. Utaztak! Egyedül utaztak! Tóvári Ilonkához utaztak a pünkösdi ünnepekre! Hát kell-e ennél nagyobb boldogság? . . .

A két mama ugyan kissé aggódva nézett össze, midőn a vonat fütyülve és sípolva kirobogott a pályaudvarról s nagyokat sóhajtottak mind a ketten, midőn már a lobogó és bucsut integető zsebkendők sem látszottak többé.

— Istenem, csak nem történik valami bajuk? Olyan szeleburdiak mind a ketten!

— Ugyan mi bajuk történhetnék? — nevetett édesapa. — Összesen öt órát utaznak a vonaton s este hétkor a várfalvi állomásnál várják őket Tóváriék kocsival. Még kis gyermeket is el lehet ily rövid utra bocsátani egyedül, nemhogy ilyen nagy lányokat!

A két mama erre csak megnyugodott valahogy, Cilike és Ilus pedig, ha ezt a kijelentést hallották volna, bizonyára még büszkébben tekintettek volna széjjel.

A fülkében rajtuk kívül nem ült más senki s mi sem természetesebb, mint hogy öt perc múlva előkerült az elemózsiás kosár, amely tele volt mindenféle jó csemegével. Javában falatoztak, mikor a legközelebbi állomásnál egy idegen ur nyitott be hozzájuk.

— Bocsánatot kérek, — szólott, illedelmesen megemelve kalapját, — az egész vonaton nincs máshol hely.

Cilike és Iluska fülig pirultak, hamarosan összeszedték a szét-szórt süteménymaradékokat, visszatették a kosarat a hálóba s aztán igyekeztek előkelő, felnőtt hölgyek módjára viselkedni.

Az idegen ur különben nem sokat törődött velök. Szerényen meghuzódott a sarokban, elővette ujságját és olvasott.

A két leány eleinte halkán sugdosott és nevetgélt egymással, lassanként azonban megfeledkeztek az idegen ur jelenlétéről s mind hangosabbá és élénkebbé vált a társalgásuk.

— Te, — szólott egyszer Iluska, — én megint éhes vagyok! Jó volna valamit uzsonnázni!

Cilike készséggel fölugrott, hogy levegye a kosarat azonban oly szelesen találta lerántani, hogy kiejtette a kezéből, a kosár ráesett egyenesen az idegen ur fejére, tartalma kiborult s a sok narancs, alma, sütemény szertegurult a szőnyegen, az ülés alatt és az idegen ur ölébe.

Cilike ijedtében, zavarában szintén majd leesett, Iluska meg hangosan kezdett nevetni. Az idegen ur azonban udvariassen felugrott s gyorsan szedte össze a guruló narancsokat.

Ilusnak és Cilikének azonban már elment az étvágya s zavar-tan rakosgatták össze a kosár tartalmát.

— Hova tetszenek utazni? — kérdezte aztán az idegen ur, éppen csak hogy valamit szóljon, amivel elterelheti a két leányka figyelmét a kis balesetről.

— Mi Kálozdra megyünk, a kálozdi tanyán töltjük a pünkösdi ünnepeket, — válaszolt Ilus. — Várfalván leszállunk, ott várnak minket kocsival.

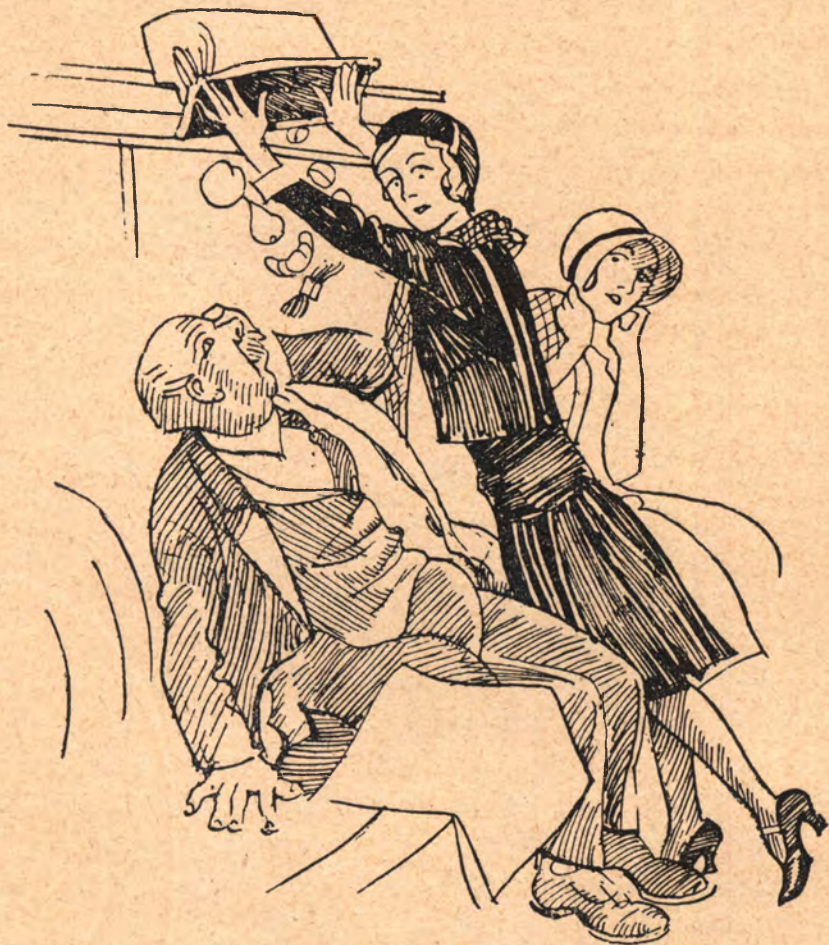
— Várfalván? — kérdezte az idegen csodálkozva. — Hát miért nem szállnak le kérem akkor Kálozdon? Hiszen a kálozdi tanya onnan alig másfél óra kocsival, Várfalvától meg Isten tudja milyen messzire van.

A két leány egyszerre nagyon izgatott lett. Jaj Istenem, ha ők most nem jó irányban utaznak!

Igaz, hogy Ilonka ugy irta nekik, hogy Várfalvánál szálljanak le, de hát ők is csak alig pár hónapja költöztek a kálozdi tanyára, mióta Ilonka apja nyugdíjba ment. Hátha nem tudják

még jól a vasuti összeköttetést, vagy talán Ilonka elvétette s rosszul írta meg nekik? Most mit tegyenek?

— Kérem, én ismerem ott jól a vidéket, — szólta ismét az idegen ur, — ezelőtt husz évvel sokszor jártam vadászatra Ká-

lozdra; biztosan tudom, hogy az volt a vasuti állomás; Várfalva jóval túl van. Ha jól emlékszem, meg sem áll ott a gyorsvonat. Különben megnézhetjük a menetrendben.

Elővette a menetrendet, lapozgatott benne, nézegette, forgatta.

— Ugy látszik, most némi változás van, mert most megáll Várfalván is a gyorsvonat — mondta aztán. — Azt hiszem, legjobb

lenne, ha önök Kálozdon leszállnának és körülnéznének, hogy nincsenek-e ott, akiket várnak. Ha aztán látják, hogy nincs senki, akkor utazzanak tovább Várfalváig. Lehet, hogy husz év alatt történt némi változás.

— Persze, ez lesz a legjobb, — határozta el a két leány is és igazán mély hálát éreztek az idegen ur iránt, aki oly szívesen utbaigazította őket.

Az idegen ur aztán kiment a folyosóra cigarettázni s többet nem törődött velök. Ők pedig izgatottan várták, hogy Kálozdra érjenek.

Fél hétre pontosan be is érkeztek. Kálozd meglehetősen nagy állomás, több vonat is találkozik itt össze s a pályaudvaron élénk sürgés-forgás volt.

Cilike és Iluska leszálltak e vonatról s egymás kezét megfogva, izgatottan futkostak fel s alá az emberek között. Sehol senki.

— Nini, ott künn a kocsiknál áll valaki, az mintha Ilonka volna, — kiáltott Cilike s gyorsan szaladtak arrafelé! De nem Ilonka volt, hanem egy egészen ismeretlen fiatal leány.

Csalódva fordultak vissza.

— Ugy látszik, mégis csak helyesen írta Ilonka, — szólott Cilike, — Várfalvánál kell leszállani, ott fog minket várni. Most már siessünk vissza a vonatunkhoz.

Siettek is — de hol volt már akkor a vonat? Mindössze egy percig állott csak s míg ők ide-oda futkostak, szépen kirobogott az állomásról s a két elképedt leány ottmaradt magára.

— Most mi lesz velünk? — kiáltották, szinte kétségbeesve nézve egymásra.

Cilike tért hamarább magához s azonnal támadt is mentő eszméje.

— Tudod mit? Fogadunk egy kocsit s elhajtatunk a tanyára. Az lesz még csak a meglepetés!

Már egészen felvidultak és siettek kocsit keresni. Egy szekér állt még a pályaudvaron; kocsinak a legjobb akarattal sem lehetett volna minősíteni a rozoga alkotmányt, de a gazdája nem váltalta a fuvart.

— Már késő van, nagyon rossz az ut, három óráig is megtart innen a kálozdi tanyáig; Várfalvától vezet a jó ut oda. Tessék vonaton odáig menni, onnan aztán csak egy félórára van.

Cilike felvilágosította a szekeres gazdát, hogy hiszen ők éppen a vonatról maradtak le, de a bácsi hajthatatlan maradt. Ilyen késő este nem indul utnak a fáradt lovaival. Más sem. Ő tudja biztosan.

— Menjünk be az állomásfőnökhöz, — indítványozta Ilus, — hátha ő tud segíteni rajtunk. Hiszen itt az országuton csak nem maradhatunk! . . .

Mint két fáradt, csüggedt kis vándor kopogtattak be az állomásfőnökhöz. De amint kinyitották az ajtót, meglepetve kiáltottak föl. A küszöbön majd összeütdtek az idegen urral, aki éppen jött ki az állomásfőnöktől.

— Mi történt, kedves kisasszonyok, mi történt? — kiáltotta részvétellel. — Csak nem . . .

— De igen, lemaradtunk a vonatról, — szólt Cilike majdnem sirva. — És itt nem várt minket senki . . . Várfalváig kellett volna mennünk. És most nem tudjuk, mit csináljunk! . . .

— Ennek én vagyok az oka, — ütött a homlokára az idegen ur — rosszul informáltam önöket. Ki nem mondhatom, mennyire sajnálom, hogy akaratlanul is ilyen kellemetlenséget okoztam. Kérem bocsássanak meg érte és engedjék meg, hogy amennyire lehet, jóvátegyem. Én báró Peterdy Tibor vagyok. Rám bízhatják magukat teljesen, éppen ilyen két kis lányom van nekem is odahaza.

Cilikének és Iluskának egyszerre elmúlt minden aggodalma, minden félelme. Már nem érezték magukat olyan elhagyatva, olyan gyámoltalanul. Megmondták a báró urnak, hogy hívják őket, hova, kihez akarnak menni s a báró ur azonnal megbeszélt mindent az állomásfőnökkel.

— A kálozdi tanyával van telefonösszeköttetésünk, — mondta az állomásfőnök, — mindenekelőtt tudatni fogjuk Tóvári urat s ő majd intézkedni fog. Ámbár alig hiszem, hogy kocsit lehessen most onnan küldeni, mert éjjel nem tanácsos azon a rossz

uton járni. Sajnos, vonat ma már nem indul több; a legközelebbi holnap reggel tíz órakor megy innen Várfalvára.

Csiling, csiling, megszólalt a telefon, s pár perc múlva már megindult a beszélgetés, tárgyalás, tanácskozás. Csakhamar az Ilonka csengő hangja is belenevetett a telefonba; ő persze rettetesen kinevette a kalandos utazókat, akik olyan furcsa módon ott rekedtek egy teljesen idegen kis városban, ahol semmi keresnivalójuk sem volt.

Közben már sötét este lett, utnak indulni nem lehetett, Tóváriék tehát azt a tanácsot adták, hogy szálljon meg a két leány a legközelebbi vendéglőben s kora reggel majd kocsit küldenek értük.

A báró ur lovagiasan felajánlotta kíséretét, s Cilike és Iluska most már egész vigan vonultak be a legközelebbi vendéglőbe, hol a legszebb és legkényelmesebb szobát nyitották nekik, s a báró ur rendelkezésére úgy szolgálták ki őket, mint két királykisasszonyt.

Egy félóra sem telt s a pincér pompás vacsorát hozott be a szobájokba és amitől legjobban meg voltak illetődve, két gyönyörű rózsabokrétát a báró ur névjegyével.

Cilike és Iluska nem lett volna fiatal leány, hogyha még most is buslakodtak volna ezen a kis vasuti kalandon. Sőt, ellenkezőleg, ők bizony olyan jól mulattak és olyan érdekesnek találták az egész dolgot, hogy még éjfél után is beszélgettek és nevetgéltek rajta s alig várták már, hogy reggel eldicsekedjenek vele Ilonkának.

És titokban mind a ketten reménykedtek, hogy reggel majd újra kapnak egy-egy rózsabokrétát a báró urtól . . .

. . . De hajh, a báró urat nem látták többé soha! Reggel korán kiment vadászni, mikor ők még aludtak és rózsabokrétát sem küldött többet. Ő bizony tökéletesen elfeledte a két kis szeleburdi leányt.

Ellenben reggel 8 órakor nagy dörömböléssel felverte őket Ilonka, aki a kis ponnifogatán jött értük — no, és embert még úgy ki nem nevettek, mint ahogy kinevette Ilonka a két kalandos utazót, akik öt órát nem tudtak úgy a vonaton utazni, hogy valami szelességet el ne kövessenek.

XII.

Az ajánlott levél.

A kálozdi tanyán olyan vig élet folyt, mint talán sehol a világon. Ilonka, Cilike és Iluska majd fölverték jókedvükkel az egész házat s egyik tréfa, egyik pajkos csiny a másikat érte.

— Tudjátok lányok, — mondta egy napon Cilike, — az mégsem járja, hogy a báró ur mirőlunk annyira megfélekedzett! Hiszen tulajdonképpen azt sem tudja, hogy mi történt velünk s vajjon nem ülünk-e még most is ott a kálozdi vendéglőben?

— Már az igaz, — kontrázott Ilus, aki mindenben hűséges visszhangja volt Cilikének. — Eleinte pedig milyen udvariasnak mutatkozott! Milyen gyönyörű rózsabokrétát küldött! . . .

Cilike nagyot sóhajtott.

Az a rózsabokréta, az fájt neki. Ugy szeretne volna, ha annak folytatása is lett volna. Hogy el lehetett volna dicsekedni otthon a leányok előtt, hogy egy báró, egy igazi báró, mindennap rózsabokrétát küld neki . . .

— Oh ti kis majmok, — nevetett Ilonka, — miken nem jár az eszök! Hát Cilike fiam, ha úgy fáj a fogad rózsabokrétára, írd a báródnak egy szép képeslevelezőlapot, emlékeztess a híres kálozdi kalandra!

— Irok is! — kiáltott nevetve Cilike. — Meg vagyok győződve, hogy örülni fog neki!

— De azt is ird meg, hogy ne csak virágot küldjön, hanem egy kiló finom Kugler-cukorkát is, — folytatta tovább Ilonka. — A virágot nektek engedem át, a cukorkát pedig megeszem én!

— Ez az igazi munkafelosztás, — szólt Ilus.

Cilike pedig hamarosan felugrott, levélpapírt, tollat, tintát keresett elő és azonnal hozzáfazdott az íráshoz.

— Nem is levelezőlapot írok neki, hanem egy hosszú levelet, — mondta vigan — és azért is beleírom a Kugler-bonbont is. Még pedig verses levelet írok!

Hát erre már igazán kíváncsiak voltak Ilonka is, Ilus is. Cilike nyögött, rágta a tollszárat, izzadt, sóhajtozott, de egy félóra alatt kész volt a verses levél. Irgalmatlan rossz volt az igaz, de benne volt még az is, hogy:

— «Kálozdi kalandról hogy megemlékezzünk,
Egy-két kiló Kuglert tessék küldeni nekünk!»

A leányok olyan jókat nevettek, mikor Cilike felolvasta nekik a verset, hogy majd legurultak a divánról. Aztán boritékba tette Cilike a levelet s még meg is címezte, Péterdre, a báró ur birtokára. Persze eszéágában sem volt elküldeni, csak folytatta tovább a tréfát.

— Leányok! Egy, kettő, három! — kiáltott egyszerre egy harsány hang kúnt a folyosón, s a három leány egyszerre úgy ugrott föl, mintha puskából lőtték volna ki őket.

Az ezredes ur szólította őket, az Ilonka édesapja, aki ha megszólalt, haptákba vágta magát mindenki, mert az ezredes ur, ám-bár nyugalomba vonult már, úgy kommandírozott most is, mintha egy egész hadsereget vezényelne.

Cilike hirtelen a zsebébe dugta a levelet, s aztán rohant ő is Ilonka és Ilus után.

Mint három katona, úgy állott meg az ezredes ur előtt a három leány, fölemelt fejjel, feszes tartással.

— Vigyázz! — vezényelt az ezredes ur, — Ilonka, te befogadod a ponnit s azonnal behajtasz Várfalvára. Ezt a levelet kell a postára vinni. Sürgős. Ajánlva föladni.

— Igenis értem, ezredes ur, — felelt katonásan Ilonka és sarkonfordult s utána a másik két leány is.

— Megállj! — dörgött az ezredes ur. — Ki viszi a levelet? Te hajtod a ponnit, Ilus fogja az ostort, a levelet vigye Cilike. Azt hiszem, benne lehet leginkább megbizni. Itt van a pénz is, bélyegre. Jobbra át! Indulj!

A három leány nevetve szaladt el s Cilike önérzetesen tette zsebébe a levelet. Büszke volt rá, hogy a szigorú ezredes ur őt találta a legmegbízhatóbbnak, a legkomolyabbnak mindegyik között.

Tíz perc múlva már fenn ültek a kis kocsin. Ilonka kezébe kapta a gyeplőt s vigan robogtak ki a tanyáról. Az ezredesné is bizott reájuk néhány apróbb bevásárlást a fűszeresnél meg a hentesnél s még az erdő széléig sem értek, Ilonka indítványára már

elhatározták, hogy végezetül a cukrászboltba is elmennek fagylaltozni és süteményt enni!

Legelőször a postához hajtottak. Cilike leugrott a kocsiról és bement. Három vagy négy falusi gazda szorongott a kis szobában, a rácsos ablak előtt, amely mögött egy csinos fiatalember ült, a várfalvi postatiszt.

Amint meglátta Cilikét, udvariasan köszönt:

— Kezét csókolom! — Aztán rászólt a parasztokra: — Álljanak kendtek arrébb. Adjanak helyet a kisasszonynak!

Cilike mélyen elpirult és olyan zavarba jött, hogy azt se tudta, hová nézzen. De aztán önérzetesen kiegyenesedett, kegyesen visszamosolygott, kivette zsebéből a levelet, beadta a kis ab-

laknál, a postahivatalnok kiállította a vevényt s nagy udvarias-sággal nyújtotta át neki:

— Méltóztassék! Kezét csókolom!

Cilike gyorsan a zsebébe gyűrte a vevényt, tőle telhető előkelő méltósággal megbiccentette a fejét s aztán rohant ki. Oh, milyen kár, hogy nem látták a lányok, milyen udvarias, figyelmes, előzékeny volt ez a csinos fiatalember! Nyilván nagyon megtetszett neki Cilike! Kár, hogy nem volt a kék selyembluz rajta, akkor bizonyára bele is szeretett volna! . . .

Ilonka és Ilus már türelmetlenül várták s mikor Cilike — persze tulzottan kiszinezve — előadta legujabb hódítását, kijelentték, hogy többet nem engedik egyedül a postahivatalba menni.

Igen vidám hangulatban végezték el a bevásárlásokat s aztán következett a főélvezet: a fagylaltozás a cukrászboltban. Azt hiszem: Várfalván egy héten át nem fogyasztottak el annyi fagylatot és süteményt, mint amennyi ezen a délután elfogyott.

Már öt óra elmúlt, mikor végre hazafelé indultak.

— Siessünk, — mondta Ilonka. — Apuska azóta türelmetlenül vár!

Vig nevetés, tréfálkozás között ültek fel a kocsira s Ilonka gyors ügetésre biztatta a kis ponnit. Már az erdő közepén jártak, midőn egyszerre felsóhajtott:

— Jaj, de kár, hogy nem vásároltunk egy kis cukros mandulát! Olyan szívesen ennék most belőle!

— Nekem volt rá gondom! — kiáltott diadalmasan Cilike s egy nagy csomagot húzott ki a zsebéből.

A csomaggal együtt a postai föladóvevény is kiesett a zsebéből, de idejekorán észrevette s hamar fölvette.

— No, hiszen szépen kikaptam volna az ezredes bácsitól, ha ezt most elveszítem! — nevetett vigan s kisimitva az összegyűrt papírlapot, be akarta tenni a pénztárcájába.

De egyszerre csak akkorát sikoltott, mintha valaki megütötte volna, hirtelen felugrott s aztán halálsápadtan, erőtlenül rogyott vissza az ülésre.

Ilonka azonnal megállította a kocsit.

— Mi az? Mi történt? — kiáltottak ijedten s részvétellel hajoltak a reszkető Cilike felé.

— A levél! . . . A levél . . . — dadogta Cilike fehér ajakkal s aztán egyszerre keservesen sirni kezdett.

Ilonka és Ilus tanácstalanul néztek össze, nem tudták, mi lelte Cilikét, Cilike meg a sirástól nem tudott beszélni. Végre anynyira erőt vett magán, hogy a zsebébe tudott nyulni, abba a rejtelmes, mély zsebbe, amelybe hihetetlenül sok mindenféle belefért, kihuzott belőle egy levelet s a földadóvevénnnyel együtt az Ilonka kezébe tette. Ilonka csak egy pillantást vetett reá s aztán ő is elsápadva kiáltott fel:

— Szent Isten, mit tettél, Cilike!

Hát bizony az történt, hogy Cilike nagy zavarában a csinos fiatal postatiszttal szemben, összecserélte a két levelet. A báró urnak szóló bolondos verses episztolát adta föl, az ezredes ur fontos levele pedig békén pihent zsebének legsötétebb zugában, zsemlyemorzsák, tésztamaradványok, leszakadt gombok, ceruzavégek, cukordarabkák és battiszt zsebkendők társaságában . . .

A három leány a legsötétebb kétségbeeséssel bámult egymásra. Nemcsak, hogy az a bolondos levél megy, megy most egy komoly, előkelő uriember kezébe, aki majd nem tudja mire vélni ezt az izetlen suhanc-tréfát, hanem ittmaradt az ezredes ur fontos, sürgős levele is, amelynek elkésése ki tudja minő következményekkel jár majd! . . .

— Én ezt nem élem tul, — tördelte Cilike. — Én ezt nem élem tul! . . . Isten veletek, leányok! . . . Én ebbe belehalok! . . .

Ilonka tért leghamarabb magához.

— Dehogy halsz bele, — kiáltott erélyesen. — Ne siráncozál, azzal nem segítünk a dolgon. Itt gyorsan cselekedni kell valamit. Üljetek föl azonnal a kocsira. Hat órákor zárják a postát. Most fél hat. Ha elérkezünk még postazárás előtt, talán segíthetünk a dolgon.

Sietve, szó nélkül ugrottak föl a kocsira. Ilonka megfordította s aztán gyors vágatással robogtak visszafelé. Az Ilonka erős kezére s a kis ponni gyors lábaira volt bízva most a Cilike bús sorsa . . .

Egyetlen szót nem váltottak egész uton. Szegény Cilikének úgy vacogott a foga, mintha a hideg rázta volna. Ilus részvétellel fogta meg a kezét, de nem tudta vigasztalni semmivel.

Végre, végre odaérkeztek a postahivatal elé. Szerencsére még nem volt bezárva. A csinos fiatalember most is ott ült a rácsos ablak mellett s csodálkozva nézett föl, midőn három ziláltarcu, sápadt fiatal hölgyet látott mint a szélvész berobogni. Cilikét mindjárt fölismerte, pedig leghátul maradt és oh milyen kicsi volt most, milyen szerény és alázatos . . .

— Kérem szépen, — szólott Ilonka bátran előlépve, — valami tévedés történt ma délután itt egy levél föladásánál. Barátnőm véletlenül összecserélte a leveleket. Ime, ezt akarta föladni. Nem lehetne-e a másik levelet visszakapni?

A postahivatalnok elmosolyodott a bajusza alatt, elkérte a vevényt, nézte, forgatta, lapozott egy könyvben, ide fordult, oda fordult, eltűnt néhány percre, aztán újra bejött, újra lapozott egy könyvben s aztán megint kiment a másik szobába.

A három leánynak egész örökkévalóságnak tetszett az idő. Nem tudták mi lesz, mert hiszen a hivatalnok nem felelt nekik sem igent, sem nemet.

Végre, végre visszajött, és oh boldogság! . . . kezében tartotta a végzetes levelet.

— Szerencsére még nem indítottam el a postát, — mondta, udvarias mosoly kíséretében nyujtva át Ilonkának. — Ha tíz perccel későbben jönnek, már nem lehettem volna szolgálatukra. De most kérem a másik levelet jól megnézni, nehogy ismét tévedés legyen, mert már másodszor nem segíthetnék rajta!

Dehogy is bánta Cilike ezt a kis gunyos megjegyzést! Olyan boldog volt, hogy akár kezet is csókolt volna örömeiben a postatiszt urnak.

Ilonka aztán gyorsan elintézte a másik levelet s megköszönve a hivatalnok ur előzékenységét, megkönnyebbült szívvvel siettek vissza a kocsira.

Az ezredes ur egy kissé dörmögött, hogy úgy megkéstek, — éppen vacsora idején értek haza, — de miután minden rendben

volt, nem pörölt velök. Ők pedig óvakodtak elmondani a késésük okát.

Cilike úgy érezte magát, mintha egy nagy kő esett volna le a szivéről, a két levél békében pihent, mindegyik a maga helyén: az egyik a postazsákban, a másik meg a Cilike rejtelmes zsebének a mélyén. Nem is került elő onnan többet, csak mikor másnap ünnepélyesen elégették!

XIII.

Régi dolgok.

Esett az eső s a három leány, Ilonka, Cilike és Iluska a szobában ült s tulajdonképpen nem tudtak mihez kezdeni.

— Tudjátok mit, meséljünk egymásnak, — indítványozta Ilonka, aki mint háziasszony kötelességének tartotta mulattatni vendégeit.

— De hát mit meséljünk? — kérdezte Iluska. — Talán bizony Hamupipőkéről vagy Hófehérkéről?

— Dehogy. Mindegyikünk mesélje el valami kalandját, vagy csinyjét, vagy balesetét.

— Oh kérlek, — szólt közbe Cilike, aki ezt személyes sértésnek vette, — mindenkivel történhetik baleset, nemcsak velem.

— Már az igaz, — bizonyitgatta Ilus, — az iskolában velem is sok minden megesett.

— Erről én is mesélhetek, — nevetett Ilonka. — Az iskolában nem volt vásottabb és pajkosabb leány, mint én. Mindig azon törtem a fejemet, mivel bosszanthatnám meg a tanítónőimet! Mindjárt el is mondom egy nevezetes csinyemet!

— Halljuk, halljuk, — mondták Cilike és Iluska.

— Hát tudjátok, lányok, — kezdte Ilonka, — én egy magánintézetben voltam bennlakó s az igazgatónő meglehetősen fukar volt. Különösen a fűtésnél szeretett takarékoskodni. Kijelentette, hogy fűtetlen szobában sokkal egészségesebb aludni s ezért a hálótermekben sohasem fűtöttek be. Egy este nagyon hideg volt. A leányok vacogtak, dideregtek és zugolódtak, hogy ők bizony nem feküsznek le ilyen hideg szobában. Kiadták a jelszót, hogy be kell

füteni. De hogyan, mivel? Egyik azt ajánlotta, hogy a szalmazsákokból szedjük ki a szalmát, a másik a tankönyvekkel akart befüteni, a harmadik azt mondta, hogy legjobb lenne a székeket szétvagdalni. Persze egyik terv sem volt kivihető. — Várjatok csak, majd én mindjárt segítek rajtatok, — mondtam. Láttam ugyanis, hogy a folyosó végén, a felügyelő ajtaja előtt egy nagy ládában szén és forgács, meg aprófa volt előkészítve. Ő ugyanis nem találta olyan egészségesnek a hideg szobában való alvást s minden este befűtetett magának. — Ki a legbátrabb közületek? — kérdeztem. Tizen is ajánlkoztak azonnal. Én kiválasztottam közülük Dénes Lottit, aki nem félt semmitől és senkitől, s aztán lábujjhegyen kilopóztunk a folyosóra. A felügyelő ajtója előtt a ládából Lottika kiszedte a forgácsot és fát, én meg teleraktam a kötényemet annyi szénnel, amennyit csak elbirtam. Aztán éppoly csendesen viasszuhantunk a hálószobába. Mialatt a leányok diadalordítással szedték ki a szenet a kötényemből s belerakták a kályhába, én még egyszer viasszurantam s újból teleszedtem a kötényemet. Valahogy azonban a nagy sietségben leejtettem egy darab szenet a földre. — Ki jár ott künn? — hallottam azonnal a felügyelő éles hangját. Volt eszem, hogy nem feleltem, hanem hanyatt-homlok rohantam vissza a hálószobába. — Lámpát eloltani, mindenki be az ágyba! — kiáltottam a lányokra, akik szerencsére még nem gyújtották meg a tüzet, csak körültáncolták a kályhát, mint valami hindu bálványt. Egy pillanat alatt sötét volt a szobában, mindenki bebujt az ágyba, fülére huzta a takarót s mikor a felügyelő benyitott, olyan mély szuszogás és élénk horkolás hallatszott, mintha egy ezred katona trombitált volna. Én is az ágyban voltam, de haj, arra már nem volt idő, hogy a szenet valahová elhelyezzem. Beledobáltam azt is hirtelen az ágyamba, aztán ráfeküdtem. Hát mondhatom, ilyen kemény fekhelyem sem volt soha. De azért nem is mukkantam s mikor a felügyelő az én ágyam fölé hajolt, egy nagy darab szenet a keblemre öelve, olyan mély alvást szinleltem, mintha legalább is három dunyhával lettem volna betakarva. Mikor aztán a felügyelő kiment a szobából, kiugráltunk az ágyból és újra meggyújtottuk a lámpát. Hát azt a nevetést, sikoltozást sem felejttem el, amit a leányok

véghezvittek, mikor engem megláttak. Azt hiszem, egy szerecsen nem lehetett feketébb, kormosabb, mint én voltam. Rögtön ki is neveztek kéményseprőnek s még a tüzet is nekem kellett meggyújtani a kályhában. Viszonzásul azonban én mindegyiknek meg-simogattam az arcát a kormos kezemmel s aztán őnekik kellett tiszta huzatot tenni az ágyamra — sőt még a mosdótálban ki is mosták a kormos vánkoscihát és lepedőt, hogy valahogy ki ne derüljön a titok!

Cilike és Iluska nagyot nevettek az eseten s Iluska mindjárt megígérte, hogy ma estére okvetlenül telerakja szénnel az Ilonka ágyát.

— Köszönöm, — nevetett Ilonka — nem kérek a visszaemlékezésből! De most meséljete ti is valamit.

— Oh, nekem nincs semmi élményem — sietett kijelenteni ártatlan arccal Cilike. — Velem igazán nem történt soha semmi!

— Nem-e? — kiáltotta Iluska. — No hát most azért is le foglak leplezni.

— Szeretném tudni, mit mesélhetnél el? — szólt ajkát bigygyesztve Cilike.

— Egyelőre csak a következőt: Ezelőtt két évvel volt egy nagyon csinos, fiatal tanárunk. A kémiát tanította. Szép, szőke volt.

— Barna, — szólt közbe Cilike.

— A kémia? — nevetett Ilonka.

— Dehogy, a tanár, — mondta Ilus. — Hát ebbe a szőke, azaz barna tanárba Cilike borzasztóan szerelmes volt, amint azt a közbeszólásaiból is már észrevehetted.

— Nem voltam szerelmes, — védekezett Cilike, — csak az ideálom volt. De nemcsak nekem, hanem az egész osztálynak. Neked is, Ilus, ne tagadd!

— Hát nem is tagadom, de azért te rajongtál érte a legjobban. Abban az időben borzasztóan érdeklődött Cilike a kémia iránt, mindig a legjobban tudta a leckéjét s főleg azon igyekezett, hogy a tanár ur észrevegye, hogy ő már nem kisleány, hanem nagy leány. Ő ült az ajtó felől a legelső helyen s mikor a tanár ur a terembe lépett, mindig úgy helyezkedett el, hogy a ruhája a földet érje s a haját nagylányosan tűzte föl.

— Amiért otthon mindig kikaptam, — sóhajtozott busan Cilike.

— Pedig ez igazán méltatlanság volt, — folytatta Ilus, — mert Cilike nagy leány volt már akkor is. Csak éppen az a kis gyöngéje volt, hogy nagyon szeretett még a babáival játszani.

— Nem is játszottam, csak éppen varrni szerettem nekik, — mentegetődzött Cilike. — Oly gyönyörű ruhákat és kalapokat készítettem, különösen Mirabella hercegnőnek...

— Igen, Mirabella hercegnő... ez volt az osztály kedvence is. Ott lakott Cilike fiókjában s óráközben vagy kézzől-kézre járt, vagy pedig Cilike diszesen felöltöztette s aztán balettet táncolt vele a terem közepén. Egyszer, éppen a kémia-óra előtt, Cilike ismét új ruhát adott rá Mirabella hercegnőre. Emlékszem jól, piros bársony volt, arany csipkével...

— És hozzá gyönyörű feketéselyem kalap, piros tollal, — folytatta elmerengve Cilike. — Olyan volt benne Mirabella, mint egy igazi hercegnő...

— Javában öltöztette Cilike, mikor egyszer csak nyílik az ajtó s belép a tanár ur. Mirabella hercegnő egy másodperc alatt fejével lefelé fordulva eltűnt a fiókban, amelyet Cilike hirtelen becsukott s aztán szendén, bájosan pislogott a tanár urra, olyan bájosan, hogyha csak egy csöpp szíve lett volna a tanár urnak, el kellett volna hogy olvadjon. De ah, a tanár urnak nem volt szíve!... Nagyon furcsán mosolygott, nem ment fel a katedrára, hanem odaállt a padunk elé és úgy magyarázott alá és fel sétálva. Aztán egyszerre csak megáll Cilike előtt és kérdez tőle valamit. Cilike a váratlan kérdéstől zavarba jön, hebeg-habog valamit, a tanár ur meg odamutat a Cilike fiókjára s azt mondja:

— Persze, ha az embernek ilyen fontos dolga van, nem ér rá a leckével elkészülni.

— Mindnyájan odanéztünk, hát Uram Istenem, Mirabella hercegnőnek a két lába kicsüng a fiókból s a tanár ur sasszeme már a belépésnél mindjárt észrevette. Aztán odament, kihuzta a fiókot s a lábánál fogva magasan feltartotta Mirabella hercegnőt, mint valami csirkét. Valamennyien nevetni kezdtünk.

— Én meg szerettem volna a föld alá süllyedni, — bólintott Cilike busan. — A tekintélyemnek persze vége volt s a tanár ur kijelentette, hogy aki babával játszik, az még kisleány s ezentul nem mondhatja nekem többet: kisasszony, — hanem csak Cilike.

És odaültette Mirabella hercegnőt szembe velem az asztalra... Attól kezdve aztán gyűlöltem a tanár urat!...

— És a kémiát, — tette hozzá Ilus, — amiből szerencsésen meg is bukott Cilike.

— Ugyan kérlek, ne beszéljünk ilyen régi dolgokról. Nézzétek inkább, már kisütött a nap, mehetünk sétálni!

És a három leány vigan nevetgélve futott le a kertbe.

XIV.

Ujabb baleset.

Először történt, hogy Cilike a karácsonyi ünnepeket nem töltötte odahaza. Édesapa és édesanya elutaztak Budapestre, Ellához, aki a kisbabával télen nem indulhatott utnak s oly esengve kérte szülőit, hogy töltsék nála az ünnepeket, hogy édesanyának nem volt szíve megtagadni a kérését. Annál is inkább, mert már ugyis alig várta, hogy a kis unokáját láthassa. Cilikét meg a két öccsével, Gyuszival és Palkóval együtt Teréz néni hívta meg az ünnepekre.

Cilikének eleinte különösnek tetszett, hogy a karácsonyi ünnepeket a szülői nélkül töltsse el s szeretett volna szintén Budapestre menni, Ellához. De a somkuti barátnői, Gyárfás Erzsi és Gizike olyan kedves leveleket irtak neki s annyi jó mulatságot helyeztek kilátásba, hogy végezetül már alig várta Cilike a szünidőt.

— Már készen van a korcsolyapálya is, — irta Gizike — a parkban a tó, emlékszel, az a bizonyos tó, amelyben husvétkor megfürödtél, befagyott. Apuska mindennap elsöpörteti róla a havat, padokat is csináltatott, szóval Budapesten sincs külön korcsolyapálya, mint itt nálunk! Az ismerőseink, leányok, fiuk mind ide járnak s olyan vig mulatságokat rendezünk, hogy csupa öröm. Még zene is van, a faluvégi cigányok, a kis malacbanda, ha emlékszel rájuk, mindennap huzzák nekünk! Karácsonyra pedig nagyon sok vendégünk lesz. Hazajön Jani is, meg Dévai Gyuri és Bandi. Szilveszter estéjén meg, képzeld csak, nagyszerű házibált rendezünk! Repülj, Cilikém, repülj, mert éppen csak te hiányzol, hogy a multságunk teljes legyen.

Repült is Cilike, azaz hogy vitte a vonat Gyuszival és Palkó-

val együtt s a két fiu állítása szerint, mivelhogy nem utazott egyedül, hanem az ő felügyeletök alatt, tehát ezuttal nem is érte semmi baleset.

Erzsike és Gizi nem tuloztak, mikor oly sok jó mulatságot helyeztek kilátásba. Mind a két ház, a Teréz nénié is, a Gyárfáské is, tele volt vendéggel, miként a régi jó magyar vendégszerető világban szokás volt.

Ahol pedig leányok, fiuk együtt vannak, ott nem hiányzik a vigság, jókedv, tréfa, tánc.

Egy kis árnyoldala azonban mégis volt az ünnepeknek. Ugyanis váratlanul megérkezett Eulália néni, az Erzsike és Gizike nagynénje, meg az öreg Wettstein báróné Bécsből, aki nagyban tartotta a rokonságot Teréz néniéssel. Magával hozta természetesen az ő kövér Pepi fiát is, a Cilike nagy rémületére, mert hiszen köztudomásu volt a családban, hogy Pepi urfi szeretett volna udvarolni Cilikének, csak nem tudta miként. Cilike meg nevetett is, bosszankodott is rajta, főképen meg restelte, hogy neki más udvarlója ne akadjon, mint egy ilyen ügyetlen, pufókképű, bamba kis kadét!

Kedveskedett is Cilikének karácsonyi ajándékkal. Lombfűrész-munkával, sajátkezüleg készített Cilikének egy gyönyörűségecs madárkalitkát, olyan szépet, amit nem lehetett sem kalitkának, sem disznek, semminek sem használni.

Titokban mindenki nevetett ezen az izléstelen szörnyűségen, csupán az öreg báróné volt elragadtatva kedves fiacskája ügyességétől s Cilikének nyájasan kellett mosolyogni és megköszönni a figyelmet.

No de mindenért kárpótolta a pompás korcsolyapálya, még azért a csalódásért is, hogy Kövály Laci nem jött el karácsonyestére Somkutra, miként pedig megígérte.

A korcsolyapálya valóban nagyszerű volt. A kis tó tükörsimára be volt fagyva, két béres minden reggel tisztára söpörte s minden este megöntözte vízzel, a parton meg padot is állíttatott fel Gyárfás ur.

A leányok majdnem egész nap korcsolyáztak s versenyt korcsolyáztak velök Eulália néni is, aki olyan kövér volt, mint egy

hordó s azt állította, hogy a korcsolyázás a legjobb soványító kúra.

Az öreg báróné meg szánkóba ült s Pepi urfi, aki most tanult korcsolyázni, izzadva és lihegve tolta a szánkót maga előtt.

Egy délelőtt, éppen ünnep másodnapján, ismét a jégen mulatoztak a leányok és a fiuk.

Cilike korcsolyázott valamennyiök között a legjobban s büszke is volt erre a tudományára. Olyan iveket és olyan nyolcasokat irt le a tükörfényes lapra, hogy mindenki megbámulta.

Ma különösen kitett magáért, mert a reggeli vonattal váratlanul megérkezett Kőváry Laci; csak éppen egy pár órára jött, mert délutánra, mint mondta, sürgős, halaszthatatlan dolga van a szomszéd kis városban.

Cilike szentül meg volt győződve róla, hogy Laci csupán érette jött s valósággal duzzogott, mikor látta, hogy nemcsak vele, hanem a többiekkel is mindegyikkel korcsolyázik, sőt még Eulália nénivel is!

— No bizony, nagy élvezet lehet kilencvennyolc kilót vonszolni magával, — mondta duzzogva.

— Először is nem kilencvennyolc kiló, hanem nyolcvan-kilenc, — nevetett Laci, — másodszor meg Eulália néni egy rendkívül kedves, szellemes nő, akivel nagyon jól el lehet mulatni.

— Az lehet, — felelt ajkát biggyesztve Cilike, — de azért megkértük, ne üljön le a padra, mert az okvetlenül összetörik alatta.

Lacira azonban ez sem tette meg a kívánt hatást, sőt ellenkezőleg, nemsokára ismét odament Eulália nénihez s olyan vigan körözött vele, mintha csupán csak azért jött volna el Somkutra.

Cilike egy darabig csak nézte, nézte, aztán megharagudott s elhatározta, hogy most már azért se fog többet törődni Lacival. Összefogódzott a két öccsével, Gyuszival és Palkóval meg Gyárfás Janival, ezek voltak a legjobb korcsolyázók, s olyan játékot és versenyfutást rendeztek, hogy a többiek egyik sem érték utól.

— No most jöjjön velem is körözni, — szólalt meg egyszerre Laci mellette.

— Köszönöm, most nagyon el vagyok fáradva, most éppen

pihenni akarok, — felelt begyesen Cilike s azzal hátat fordítva Lacinak, nagy ivben kanyarodott a part felé s duzzogva lecsapta magát a padra.

Ebben a pillanatban — krikk-krakk, — nagyot recsegett-ropogott a pad, Cilike egyet zökkent, egyet nyekkent s a következő másodpercben nem a padon, hanem a földön, a hóban ült.

A karmantyuja, a boája messze elrepült, a kalapja félrecsuszott s ő kézzel-lábbal kalimpálva kereste az egyensúlyt, amelyet azonban nem talált meg.

Egy pillanat alatt ott voltak körülötte valamennyien, még

Pepi urfi is ott szuszogott, maga előtt tolva az öreg bárónét, aki már messziről jajveszékelt:

— Um Gotteswillen! Um Gotteswillen! Mein lieber Zsoli! Mein lieber Zsoli! . . .

Ő ugyanis nem Cilike miatt ijedt meg, hanem a drága kis pincsikutyája miatt, amely épen akkor ott lábatlankodott s most keserves vinnyogással igyekezett kibujni a hóból, a letört pad alól.

Persze hamarosan felszedték Cilikét is, Zsolit is, egyiknek se történt semmi baja, legfeljebb a nevetés árthatott meg a többieknek. A Cilike nevetése ugyan egy kissé savanyu volt, főleg mikor Laci az egész társaság előtt hangosan azt mondta neki:

— Ez a nemezis, Cilike! Nem is tudtam, hogy maga is kilencvennyolc kiló!

Füstbe ment mulatság.

A karácsonyi ünnepek csodálatosképpen minden további különös baleset nélkül multak el. Egyetlen keserősége volt Cilikének, hogy a kövér kis Pepi folyton ott keringett körülötte s a két öccse, Gyuszi és Palkó ezért annyit bosszantották, hogy néha Cilike majdnem sirva fakadt.

— Cilike, a te udvarlód úgy szuszog, mint egy lokomotív, — dicsérgette kárörvendő mosollyal Gyuszi Pepi urfit.

— Nekem nem udvarlóm! — kiáltott hevesen Cilike. — Én még csak rá sem nézek!

— Annál többet néz ő rád! — nevetett Palkó. — Akkora szemeket mereszt, mint egy malomkerék. És hiába tagadod, neked annyira tetszik a kövér Pepi urfi, hogy majd megszakad a szived érette!

— Nem igaz! Nem igaz! — kiáltott bosszusan Cilike.

— Ugyan Cilike, — szólt közbe Erzsi, — hát nem látod, hogy minél inkább bosszankodol, annál inkább bosszantanak ezek az imposztorok. Ne törődj velök. Jer inkább, segítsd fölvarrni ezt a csipkét a fehér ruhámra, nem leszek kész a Szilveszter-esti bálra, pedig egy ruhám sincs más, amit fölvehetnék!

A Szilveszter-esti bál! Ez volt a leányok mindennapi beszéd-tárgya s erre készülődtek valóságos lázas izgalommal.

A nagy, régi grófi kastélyban, amely most a Gyárfás Dénes birtoka volt, bőségesen jutott hely egy házibál számára s miután Erzsi már tizenhét, Gizike meg tizenhat éves volt, szülőik szívesen beleegyeztek, hogy az idén nem kisleány-mulatságot, hanem

valódi, nagy házibált rendezzenek, fiatalemberekkel, cigányzenével, nagy vacsorával!

Lehet képzelni, mennyi dolguk volt most a leányoknak. Faluhelyen mindennek a házból kell kikerülni; sütöttek, főztek, varrták a ruháikat, diszitették a szobákat s közben pedig boldog örömmel mesélgettek egymásnak a bálról.

Cilike mindenben hűségesen segédkezett. Szerencsére neki nem kellett ruhát varrni, mert hozott magával egy igen csinos fehér ruhát, csipkével s széles kék selyem szalagövvel diszítve.

Annál több ideje jutott tehát a beszélgetésre és tervezgetésre, de főleg a beszélgetésre.

Saját kifejezése szerint „borzasztó“ büszke volt arra, hogy ez alkalommal nemcsak kis gimnazistákkal — mint eddig — hanem valóságos fiatalemberekkel — urakkal fog táncolni. Sőt még két huszártiszttel is, mert Pepi urfinak ezuttal azt a jó hasznát lehetett venni, hogy meghivta két hadnagy barátját a szomszéd városból, akik sürgönyileg köszönték meg a meghívást és jelentették be megérkezésüket.

Még valaki jelentette, hogy ha hamarább nem, de a báli es-tére okvetlenül meg fog érkezni. Kőváry Laci, akivel az utolsó eset óta Cilike nem beszélt, sőt még gondolni is csak duzzogva gondolt reá.

A Teréz nénihez intézett levélhez még egy utóirat volt csatolva, amelyben Laci emlékeztette Cilikét, hogy a második négyest neki ígérte.

— Én már igazán nem emlékszem, — mondta Cilike ajkát biggyesztve, mikor Teréz néni megmutatta neki a levelet, de azért mélységesen elpirult.

— Talán agyarázkodást szenvedtél a multkor, mikor kecses termeted alatt összetört a pad, azért nem emlékszel többet semmire, — szólt közbe Palkó, a Cilike utolsó balesetére célozva.

— Ha ezt még egyszer előhozod, örök harag lesz közöttünk, — jelentette ki Cilike. — Egyébként Lacinak már csak azért sem ígérhetem oda a második négyest, mert valószínűleg valamelyik délceg hadnaggal fogom táncolni!

Végre érkezett a várva-várt Szilveszter-este. A szobák csi-

nosan fel voltak diszitve virággal, a nagy táncteremben tükrök a falon, pálmák és délinövények a sarkokban s a fal mellett pamlagok és székek a mamák és nézők számára. Az ebédlőben gyönyörű asztalt teritettek a leányok, csupa fehér szegfüvel és zöld páfránnyal diszitve. Ez különben az Eulália néni érdeme volt, mert ő adta az eszmét s ő hozatta a virágokat is. Ezért aztán sok mindent megbocsátottak neki a leányok s egymás közt beismerték, hogy Eulália néni tulajdonképpen igazán kedves.

A három leány, Erzsi, Gizi és Cilike egészen egyformán volt öltözködve, fehér ruhában, csipkével és kékselyem szalagövvvel.

Jó falusi szokás szerint már kora délután kezdtek érkezni a vendégek. A szomszéd falukból a régi batárok, csézák, hintók egymásután gördültek a somkuti kastély udvarára. Akik pedig vasuton érkeztek, azok elé Gyárfás Dénes négylovas hintót küldött az állomásra.

Cilike úgy érezte magát, mintha csak a mesében élne. Ennyi fényt, ennyi pompát ő még soha életében nem látott.

Megérkezett Ilonka és természetesen Kende Ilus is, olyan jókedvvel és olyan vidáman, hogy még a beteg ember is táncra kerekedett volna, ha látja őket. Különösen Ilonka annyira elemében érezte magát, hogy régi szokása szerint Cilikét ölbe kapta, körülpolkázta vele a szobát s aztán felültette az asztal tetejére.

És megérkezett Kőváry Laci is. Három szál gyönyörű fehér rózsát hozott Cilikének, olyan szépeket, harmatosakat, hogy a Cilike szívéből eltűnt minden duzzogás, azonnal visszaemlékezett az elígért négyesre és büszkén tűzte föl a rózsákat a kékselyem öve mellé.

Aztán kezdetét vette a tánc.

Cilike eleinte szepegett. Vajjon nem fogja-e őt ez a sok idegen fiatalember kisleánynak tekinteni s majd elhanyagolják, észre sem veszik, vagy legfeljebb könyörületből táncolnak vele egy-egy fordulót. És ő majd kénytelen lesz Pepi urfival meg a két öccsével beérni!

Félelme azonban alaptalan volt. Éppen annyit táncolt, mint a többi leány, úgy, hogy a kövér, lassu, nehézkes Pepi urfi, aki különben még most sem tanult meg táncolni, hozzá sem tudott

férközni. Mig ő odacammogott, valaki mindig megelőzte s elröpitette Cilikét az orra elől.

Cilike végtelenül boldog és büszke volt. Egészen nagy leánynak érezte magát s különösen az töltötte el nagy meglepéssel, hogy ma nem érte még semmi baleset.

— Azt hiszem, örökre vége az én szomorú viszontagságaimnak, — gondolta magában meglepédedten, amint az egyik huszártiszttel körültáncolt a teremben. — A jó Isten meglegelte szenvedéseimet; Cilike most már nagy leány!

Ebben a pillanatban megbotlott a saját lábában s majd orra bukott volna, ha az ügyes huszártiszt föl nem tartja. Ez egy kissé lehütötte a lelkesedést, fülig pirult s nagyon szerényen ment vissza a helyére.

A második négyes előtt, szünet közben a társalgóterembe mentek be a leányok, Ilonka, Erzsi, Gizi, Cilike, a két huszártiszt, egy fiatal doktor és Pepi urfi. Eulália néni is köztük volt, aki ma versenyt táncolt a fiatalokkal s azt állította, hogy legjobb soványító kura a tánc!

A tiszt urak engedelmet kértek, hogy egy cigarettát elszívhasanak s miután Eulália néni is szokott cigarettázni, ő is rágyújtott.

— Hát engem meg sem kínálnak? — kérdezte Ilonka nevetve, — én is szoktam ám, apuska megengedte!

Azzal kecsesen a szájába vett egy cigarettát s mint aki tényleg szokva van hozzá, bátran szíppantott belőle.

A tiszt urak aztán udvariasan sorba kínálták a leányokat. Erzsi és Gizi szintén kedvet kaptak hozzá, csak Cilike vonakodott.

— Ne is próbáld meg, Cilike, — intette Eulália néni, — ráérsz még. Kis leánynak csak csokoládészivarka való.

Ez döntött. Cilike azonnal kivett egy cigarettát s kissé sértődve jegyezte meg:

— Az lehet, hogy kis lányok szeretik a csokoládészivart. Én már egy pár év óta cigarettázom.

Értsék meg ebből valamennyien, hogy ő már nagy leány. Azzal ép oly kecsesen, mint Ilonkától látta, fogai közé szorította

a cigarettát, meggyújtotta s aztán fujta a füstöt, mint egy kis török.

Hát nagyon rossz volt, az bizonyos. Keserű, csipős, kellemetlen, csavarta az orrát, csipte a szemét, reszelte a torkát, de azért csak szívta bátran, úgy mint a többiektől látta.

— Uram Isten, csak már elfogyna, — sóhajtotta magában, de a világért be nem vallotta volna, hogy már szédül is.

E pillanatban Kőváry Laci lépett be a szobába. Cilike amint meglátta, azonnal eszébe jutott, hogy mennyire nem szereti Laci leányoknál a fűs tempókat s önkénytelen mozdulattal hamar a háta mögé dugta a cigarettát.

Laci odament a kis csoporthoz s a vidám beszélgetés és tréfálgatás között senki sem vette észre, hogy Cilike már nem cigarettázik.

A cigányok odakünn ráhúzták s Laci udvariasan karját nyújtotta Cilikének.

— Kezdődik a második négyes, — mondta, — ezt mi együtt táncoljuk.

Cilike kissé sápadozva és szédülve dobta le a háta mögött a cigarettát s előre indult Lacival.

— Jézus Mária, ég a ruhád, Cilike, — sikoltott egyszerre Eulália néni s már a másik pillanatban felkapott az asztalról egy nagy virágvázat s a vizet belőle, a virágokkal együtt, ráöntötte Cilike ruhájára.

A ruha ugyan nem égett, csak az oldalán végig pörkölődött, de lehet, ha Eulália néni hamarosan le nem önti, hát lángra lobban.

Szegény Cilike! Hej, ha most megnyílt volna a föld, de szives-örömet elsüllyedt volna! De a föld most sem nyílt meg s az egész nagy társaság odacsoportosult köréje és ő ott állott, mint egy ázott ürge, mint egy szegény bűnös. Egy perc alatt kitudódott minden, hogy ő cigarettázott, hogy háta mögé dugta a cigarettát, hogy a ruháján akkora lyuk pörkölődött, mint a tenyerem — és nevettek rajta és sajnálkoztak rajta és a víz csöpögött róla s ő nagyon, nagyon szerencsétlennek érezte magát...

Erzsi és Gizi bevezették szobájukba, odajöttek Ilonka és Ilus is s valamennyien vigasztalták: milyen jó, hogy nem történt nagyobb szerencsétlenség!

Igen ám, de még csak most következett a legnagyobb szomorúság.

Cilike levetette átázott és kiégett ruháját — de most már mit vegyen föl? Két báliruhája nem volt, a háziruhájában meg nem akart a diszesen öltözött vendégek közt megjelenni. Különben is, valahogy olyan furcsán érezte magát. Szédült, forgott vele a világ, keserű volt a szájjize s rettenetesen fájt a feje.

— Tudjátok mit, — szólott bús lemondással, — én inkább itt maradok és lefekszem. Nagyon rosszul érzem magam. Azt hiszem... azt hiszem, hogy a cigaretta megártott... Éppen úgy, mint Palkónak és Gyuszinak, mikor először cigarettáztak!...

A leányok még egy darabig biztatták, kérlelték, de aztán látták, hogy Cilike csakugyan rosszul van. Erzsike hamar megvetette az ágyat, lefektették, betakarták s aztán visszamentek a bálterembe.

Cilike pedig egy ideig még búsan hallgatta a messziről beszűrődő zenehangokat, aztán a fal felé fordult és bánatában olyan mélyen elaludt, hogy csak fényes reggel ébredt föl!

XVI.

Az éjjeli zene.

Azon emlékezetes házibál után Cilike még néhány napig igen levert és szomorú volt. Nemcsak az fájt neki, hogy nem táncolhatott a huszártisztekkel, hogy kiégett a szép, új ruhája, hogy az egész vendégsereg jót nevetett rajta — hanem legrosszabbul az esett, hogy Kőváry Laci bucsu nélkül távozott másnap reggel s csak annyit izent neki Kende Illussal:

— Máskor a kislányok ne cigarettázzanak!

Ezért Cilike nagyon megharagudott és elhatározta, hogy sohasem békül ki többet Kőváry Lacival.

Az igaz, hogy Laci meg sem próbálta kiengesztelni.

Egy napon Ilus, aki szintén ott maradt még Teréz néniéknél pár hétre, ragyogó arccal szaladt be a szobába, hol Cilike rossz-kedvűen gubbasztott.

— Tudod mi ujság? Színészek érkeztek! Tíz előadást fognak tartani. Az igazgató éppen most „teszi tiszteletét“ Teréz néninél!

Ez a hír Cilikét is föl villanyozta.

— Tíz előadás! Remélem, mind a tízre elmegyünk! Gyerünk be Teréz nénihez!

Minden világfájdalmát feledve, fölugrott s szaladtak mind a ketten Teréz nénihez! Elkéstek ugyan, mert az igazgató ur már elment, de Teréz néni mosolygó arccal fogadta őket.

— No leányok, lesz megint egy kis multság. Megérkezett Koronkai a társulatával, nagyon jó társulat, ismerem, minden évben szoktak itt néhány előadást rendezni. Mind a tíz estére vettem jegyeket.

Szegény Teréz néni, majdhogy meg nem bánta ezt a kijelentést, mert a két leány szinte megfojtotta örömében öleléseivel, csókjaival. Sem Ilusnak, sem Cilikének nem volt még sok része színházban, nem csoda tehát, ha annyira örültek.

— No, no, — védekezett Teréz néni, — jól van már, jól van! Most pedig lássatok utána és hozzátok gyorsan rendbe a két vendégszobát a folyosó végén. Az igazgató és a felesége, meg a primadonna, Szirontai Melinda kisasszony minden évben nálam vannak szállva; a többiek a Gyárfásék és a jegyzőné vendégei. Holnap reggel itt lesznek mind s este már játszanak is. Romeo és Juliát adják!

Romeo és Julia! Hej, hogy perdült a két leány! Soha még szobát oly gondosan nem takarítottak, tisztogattak és poroltak, mint azt a két vendégszobát, különösen azt, amelyben Szirontai Melinda kisasszony fog lakni, a Julia bájos személyesítője!

Cilike ugyan nem nagyon szeretett a folyosó eme végében járni, mert ott állott még most is az a bizonyos ócska, nagy almárium, ahol egyszer oly keserves órákat töltött bezárva, mint kísértet... Emlékezett a faggyugyertya izére is, amelyből akkor falatozott. Brr!...

No de ezek régi, kislánykori emlékek voltak, Cilike legalább úgy tekintett vissza reájok. Most, most egészen más! Most már Teréz néni Romeo és Julia előadására is elviszi!...

Egyébiránt az egész faluban nagyon örültek a jó előadásoknak, a környékről is sokan jöttek be minden este s az igazgatónak fényes bevételei voltak.

Cilike azonnal megírta haza is a nagy eseményt s remélte, hogy valamelyik előadásra Kőváry Laci is el fog jönni s őt kiengezteli.

Csakugyan, anyuska irt is olyasvalamit, hogy Lacinak nagy kedve van valamelyik előadást megnézni s lehet, hogy egy este csak be fog toppanni.

Elérkezett azonban a visszavonhatatlanul legeslegutolsó husuelőadás estéje is és Laci csak nem jött.

— Lásd Ilus, — sóhajtott a Cilike busan, — ilyenek a férfiak!

Eszébe se jut, hogy kiengeszteljen! Pedig tudja jól, hogy haragszom.

— Hátha csak nem volt ideje eljönni, — vigasztalta Ilus, — vagy talán lekésett a vonatról?

Cilike lemondóan legyintett a kezével.

— Egy komoly gondolkodásu, nemes karakterü ifju sohasem késik le a vonatról — és szeretném tudni, miért ne volna ideje eljönni — ha akarna! Különben hagyjuk ezt! Nehogy azt hidd, hogy engem legkevésbé is érdekel Kőváry László ur! Csupán elvártam volna tőle, mint régi ismerőstől, hogy jóvátegye azt a sértést, amit ellenem elkövetett. De így is jó. Számomra megszűnt létezni Kőváry László ur. Nem ismerem őt többé . . .

Oly szépen beszélt Cilike, ugyanolyan tragikus hanglejtéssel, mint Szirontai Melinda kisasszonytól hallotta, hogy Ilus egészen elérzékenykedett. A könnyek szemébe gyültek. Megcsókolta Cilikét s többször kifujta az orrát. Cilike is. Mind a ketten még a mai előadás hatása alatt állottak. Aztán lefeküdtek és eloltották a gyertyát.

Egyszerre csak Cilike, — jóval ugy éjfél után, — valami különös neszre, zajra ébredt föl. Eleinte nem tudta mi az, de aztán csakhamar rájött. Zene hallatszott, csendes, halk, szép cigány-muzsika.

Egy darabig csak mozdulatlanul figyelt Cilike. Nem tudta elképzelni: hol, merre, kik muzsikálnak. De egyszerre csak valami átnylallott a szívéen. Megismerte; az ő nótáját játszották, az ő legkedvesebb nótáját:

Mondd meg nekem te csicsergő kis madár,
Akit egykor ugy szerettem, merre jár! . . .

Mint a nyíl, pattant egyszerre föl az ágyból Cilike. Odarohant, azaz jobban mondva, a sötétben odabotorkázott az Ilus ágyához és ráncigálni kezdte. Véletlenül éppen az orrát fogta meg, ugy, hogy Ilus ijedten riadt fel s egy nagyot trüsszentett.

— Pszt! Te szerencsétlen, hallgass, csendesen, — csitította Cilike. — Nem hallod? Éjjeli zene, Ilus, éjjeli zene!

— Hol, hol? — kapkodott ijedten, még félálomban Ilus.

— Itt, itt valahol a közelben, azt hiszem, éppen az ablakunk alatt, — suttogta Cilike. — Hallgasd csak! Megismered? Éppen az én nótámat játsszák!

A két leány összebujva, egymáshoz lapulva figyelt a halk, édes zenehangokra, melyek az éjszaka csendjén átszűrődve, csodás, bűbájos varázssal hatoltak be a kis leányszobába.

— Oh, Ilus, — suttogta Cilike. — Ez nem lehet más, mint Laci... Valószínűleg mégis lekészt a vonatról és most így akar kiengesztelni!...

— Bizonyosan ő az, — erősítette Ilus is. — Ki is lehetne más?... Nézzünk kicsit ki az ablakon...

— Világért sem! — ragadta meg Cilike az Ilus karját. — Én úgy hallottam, hogy az nem illik, nem szokás!... Akkor mindjárt elmennek a cigányok!

Azonban a másik percben már mind a ketten a hátukra veték a paplant s lábujjhegyen az ablakhoz surrantak. De sajnos, a függöny le volt eresztve, fölhuzni nem merték, különben is az ablak nagyon magasan volt, nem láthattak semmit.

— Tudod mit? — sugta Ilus, — gyujtsunk gyufát. A leányoktól az iskolában hallottam, hogy úgy szokás jelezni, hogy az ember szívesen fogadja az éjjeli zenét!

— Igen bizony, — hagyta helyben Cilike s azzal már szaladt is a gyujtót megkeresni. Meg is találta, közben feldöntött egy pohár vizet az éjjeliszekrényen, megbotlott egy széken s odaütötte a könyökét az asztalhoz. Minderre azonban most rá sem hederített.

Örömtől, boldogságtól izgatottan kezdte egymásután gyujtogatni a gyujtószállakat; egypárszor majdnem a körmét elégette.

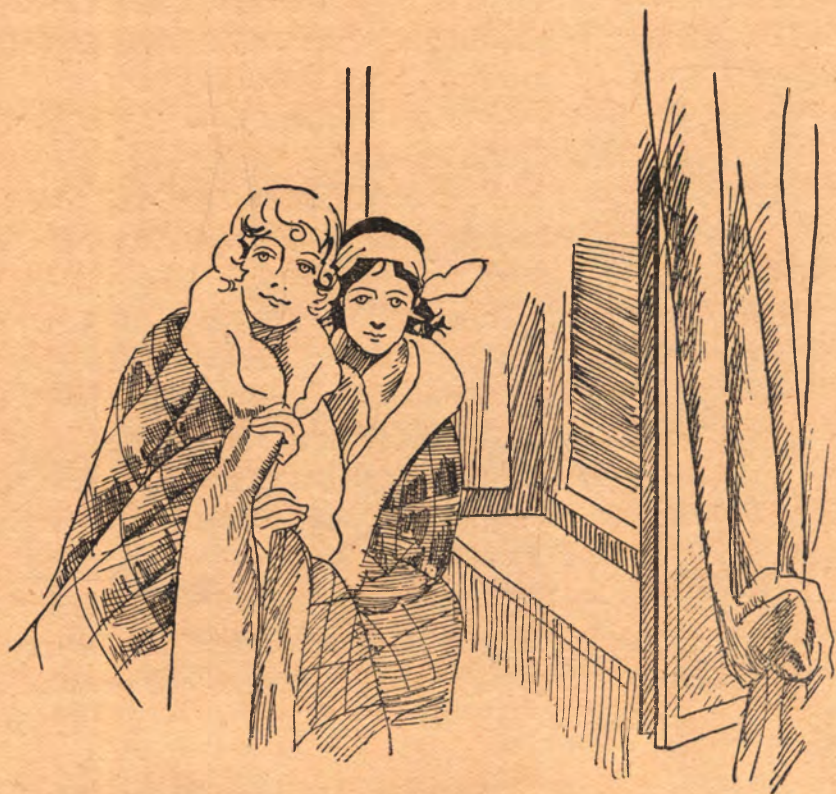
— Talán elég is lesz már, — suttogta Ilus úgy a tizenötödik gyujtószal után, — én úgy tudom, csak egyet-kettőt szoktak!

— Oh Ilus, én olyan boldog vagyok! — rebegte Cilike s még egy utolsó szállal egészen az ablak felé világított. — Igazán nem sajnálom akár az egész skatulyával meggyujtani!... Vajjon Teréz néniék hallják-e?

Valószínűleg hallották, mert a zene most sokkal hangosabban szólt. Az érzelmes népdal után valami vig keringő követke-

zett — és csodálatos, mintha ének is hallatszott volna, még pedig női hang . . . De Cilike is, Iluska is meg voltak győződve, hogy tévednek, csak a klarinét hangja hallatszik oly furcsán . . .

Még egynéhány vig népdal, meg operettdallam után egyszerre félbeszakadt a muzsika, mintha valaki azt mondta volna: — Most már elég! — Aztán valahonnan messziről mintha ajtó

nyílt és csukódott volna, lábcoszogás, cipőnyikorgás hallatszott, majd elcsöndesedett megint minden . . .

A két leány még sokáig ült ott egymás mellett, az ágy szélén a paplanba burkolózva s a titokzatos hangokra figyelve az éjszaka csendjében . . . De többet nem hallottak semmit. Az egész háznál mindenki aludt mélyen.

Végre ők is elálmosodtak és lefeküdtek, de Cilike még sokáig nem tudott elaludni a boldogságtól, az örömtől, hogy ő éjjeli zenét kapott Kőváry Lacitól.

Másnap reggel kissé későn ébredtek fel és sietve öltözködtek, mert tudták, hogy Teréz néni nem szereti, ha elkésnek a reggelitől.

— Majd én kibékitem, ha haragszik, — mondta öntudatosan Cilike, — meglásd, ő is büszke lesz reá, ha elmondom neki: milyen gyönyörű éjjeli zenét kaptam Kőváry Lacitól.

Teréz néni csakugyan kissé bosszus arccal ült az ebédlőben a reggeliző-asztal mellett, Miklós bácsi ellenben igen derűsen mosolygott.

— Szegény gyermekek, — szólott Teréz néni részvétellel tekintve a belépő két leánykára. — Ti sem tudtatok aludni az éjjel, ugy-e?

— Oh Teréz néni... — rebegette boldog mosollyal Cilike. — Én... én...

— Már meg is mondtam nekik a véleményemet, — szakította félbe Teréz néni. — Mégis csak haszontalan komédiás népség, az bizonyos! A jó bevétel öröme egész éjjel itt muzsikáltatnak maguknak az én házamban, mintha csak egy kocsmá volna!

— De kérlek, — szólott közbe békítőleg Miklós bácsi, — hiszen olyan csendesen, illedelmesen mulattak! A hegedűkre is szordinót tétettek.

— Azért mégsem adok többet szállást sem Koronkai úr ak, sem Szirontai Melinda kisasszonynak, — dohogott tovább Teréz néni. — No de hát reggelizzetek, lányok. Cilike, idd meg a kávédat.

Bizony Cilike nem itta meg a kávéját! Dehogyan tudott volna lenyelni egyetlen kortyot is a bubánattól. És egyszerre olyan kicsinynek, oh olyan kicsinek érezte magát!... Csak az az egy vigasztalása volt, hogy erről az éjjeli zenéről, amelyet ő kapott, meg az elgyújtogatott gyújtószálakról nem tud más senki sem, csak egyesegegyedül Ilus, aki bizonyára nem fogja őt elárulni soha!

XVII.

Kölcsönkért ruhák.

Letelt a Cilike szabadsága s hazafelé kellett készülődni. Anyuska már kétszer is irt és sürgette, nem volt szabad tovább maradni.

Nehéz szívvél vált meg Cilike a jó Teréz nénitől, meg Erzsikétől és Gizitől, akikkel oly kedves, kellemes napokat töltött együtt. Persze most már eszébe sem jutott, hogy alig három héttel ezelőtt mennyire duzzogott, mert neki a karácsonyi ünnepeket Somkuton kell töltenie, ahelyett, hogy Budapestre utazzék.

A válást csak az tette elviselhetővé, hogy Erzsikének az a nagyszerű eszméje támadt, hogy a legközelebbi állomásig szánon fog menni. fényes diadalmenetben elkísérik Cilikét s amíg a vonat beérkezik, az állomás közelében levő kis tapon még egy utolsó bucsu-korcsolyázást rendeznek.

Az eszme természetesen általános tetszésre talált, Teréz néni sem ellenezte s így elhatározták, hogy kora reggel már utnak indulnak.

A legközelebbi állomás egy órányira volt szánnal. Miután a vonat csak tizenkét órakor érkezett oda, elemózsiát is szándékoztak vinni, hogy az állomás várótermében meg is villásreggelizzenek. Gyárfás Jani, az Erzsike és Gizike bátyja, meg a jegyző ur két fia, Dévai Gyuri és Bandi is csatlakoztak a kiránduláshoz s így hat szánon — valóságos diadalmenetben — készültek elkísérni Cilikét.

— Tudod mit, édes lányom, — mondta Teréz néni az utazás előtt való reggel, — én azt gondolom, hogy legjobb volna, ha te az

összes holmidat szépen becsomagolnád előre és postán küldenék el még ma. Mire te megérkezel, a csomagod már otthon is lenne.

— De hát miért, édes Teréz néni? — kérdezte Cilike — hiszen a vasuton is vihetem magammal.

— Igaz, igaz, de tudod, egy ilyen kirándulás alkalmával megtörténik, hogy az ember elfelejt egyet-mást. Nem mintha azt akarnám mondani, — tette hozzá mosolyogva, — hogy te egy szeleburdi, szórakozott kis lány vagy, ments Isten! De azért mégis tanácsosabb, azaz kellemesebb, ha az embernek nincs semmi kézipodgyásza. Legalább nem felejtethet el semmit.

Cilike elpirult, de aztán őszintén felelte:

— Teréz néninek igaza van. Én is azt hiszem, hogy legjobb lesz, ha postán küldünk el mindent előre. Megyek is és most azonnal becsomagolok.

— De aztán ne felejts ki semmit, — kiáltott még utána Teréz néni mosolyogva.

— Világért sem, — felelt Cilike kissé sértődve s aztán szobájába sietve, buzgón látott hozzá a csomagoláshoz. Tényleg nem is felejtett ki semmit. Összes fehérneműit, ruháit, apró-cseprő holmait csinosan, rendesen, ügyesen berakta egy nagy dobozba, átkötözte, lepecsételte s mindjárt el is küldte a postára.

Aztán, mint ki dolgát jól végezte, megdicsérte saját magát s örömmel jelentette Teréz néninek, hogy minden rendben van.

Délután még egy utolsó bucsu-uzsonnára átjöttek Erzsike és Gizike s újólág részletesen megbeszélték az egész holnapi kirándulást.

— Éppen jó, hogy jöttök, — mondta Cilike — Teréz néni megengedte, hogy még egy tortát készítsek, — még pedig egyedül, — és ti most segíthettek nekem. A konyhán megbeszélhetünk aztán mindent.

Erzsike és Gizike örömmel vállalkoztak mindenre.

— Csak kérünk három konyhakötényt, édes Teréz néni, nem volna jó a ruháinkat bepiszkolni, — mondta Erzsike.

— Oh, ennek az én piros perkál pongyolámnak nem árt már semmi, — nevetett Cilike, — ez már egy végleg elviselt és kinőtt ruha!

— Igaz ni, miért is vagy te még most délután is reggeli ruhában? — kérdezte Gizi.

— Mert az összes holmimat elküldtem előre postán, hogy ne legyen a vasuton semmi kézipodgyászom, — felelt Cilike vigan, de alig hogy ezt kimondta, egyszerre csak felsikoltott, mintha valami megszurta volna s halálsápadtan rogyott le egy székre.

— Szent Isten, mi történt? — kiáltott Erzsike és Gizi és részvéttel fogták körül Cilikét, míg Teréz néni sietve hozott egy pohár vizet, mert azt hitte, menten elájul.

Cilike azonban nem ájult el, csak keservesen sirni kezdett.

— De hát mi bajod van, felelj kérlek, — unszolták ijedten. — Fáj a fogad talán?

— Nem, nem, — nyöszörögte Cilike. — Oh Istenem . . . a ruhám . . . a posta . . . a vasut . . .

— Nem értem, nem értem! — kiáltott Erzsike. — Az Istenért Cilike, beszélj hát!

— Én már értem, — mondotta Teréz néni, a kezével intve. — Cilike ma reggel becsomagolta az összes ruháit és elküldte postán. Még az utiruháját is. Nem hagyott itt semmit, csak ezt a piros pongyolát!

Cilike megsemmisülve bólintott a fejével.

— Ugy van, ugy van! . . . Sőt a kabátom és a kalapom is . . . Most már mivel fogok utazni?

— Hát azt bizony igazán nem tudom, — csóválta a fejét Teréz néni, — hacsak nem az én ruhámban?

Erre Cilike minden szomorúsága mellett is elnevette magát. Teréz néni ugyanis legalább egy fejjel magasabb volt és háromszor olyan széles.

— Majd mi kisegitünk a mi ruháinkkal, — biztatták Erzsike és Gizike, de hát ez sem volt nagy vigasztalás, mert hiszen Cilike tudta, hogy nekik is csak egy-egy téli ruhájuk van, meg aztán Erzsike sokkal kisebb volt, Gizike meg sokkal kövérebb, tehát egyiknek a ruhája sem illett reá.

De mi volt egyéb mit tenni? Átmentek Erzsikéékhez s ott sorra próbálgatták az összes ruhákat. Bizony egyik sem illett Cilikére. Egyik bő volt, másik szűk volt, egyik rövid, másik hosszú.

Arra pedig, hogy megigazítsák, már nem volt idő. Gizike nagy-lelkűen átengedte az új sötétszürke ruháját, de hát az is úgy lötyögött Cilikén, olyan bő és olyan hosszú volt, hogy szomorú volt nézni.

De a ruha még hagyján, nagyobb baj volt a kabát meg a kalap. Itt már igazán nem volt más választás, mint az Erzsike tavalyi matróz-sapkája s a Teréz néni bő bársony gallérja. Ugyan mind a két leány nagylelkűen felajánlotta, hogy itthon maradnak a kirándulásról s átadják a kalapjukat meg a kabátjukat, de ezt meg Cilike nem akarta elfogadni.

Igy hát másnap reggel busan öltötte magára Cilike a kölcsönkért ruhákat s szinte szörnyülködve nézte meg magát a tükörben.

— Olyan vagyok, mint egy tökéletes madárijesztő, — sóhajtotta elkeseredve. — Csak az az egy szerencse, hogy a fiatalemberék nem veszik majd észre, mert a szánról egyenesen beugrom a vasuti kocsiba, a lányok meg megesküdtek, hogy senkinek sem árulják el a dolgot!

De hát — ember tervez, Isten végez!

Vigan csilingelve érkezett meg az állomáshoz a hat szán, mellyel Cilikét diadalmenetben kísérték el Somkutról. Kissé későbbben ugyan, mint eleinte tervezték volt, mert a bucsu-korcsolyázásról, tekintve a Cilike hiányos ruházatát, — lemondtak.

Alig hámozták ki azonban a fiatalemberék a lányokat a bundákból és lábzsákokból s alig tekintett Cilike körül, hogy vajjon itt van-e már a vonat, be lehet-e már szállani, egyszerre egy ismerős hang csendült meg közvetlen mellette:

— No hát maguk ugyan szépen becsaptak engemet! Hát ezért érdemes volt nekem hajnalban felkelni s az első vonattal idesietni, hogy én is jelen legyek a bucsukorcsolyázásnál! Másfél órája várom már itt magukat — és most érkeznek, mikor már mindjárt indul a vonat!

Cilike majdnem kővé dermedt ijedtében. Kőváry Laci állt előtte, korcsolyáit lóbálva a kezében.

— Jesszus! — kiáltott Erzsike, — ne haragudjék kedves Laci, egészen megfeledkeztem róla, hogy magának megírtam a tervünket s meghívtam! Egy kissé későn jöttünk, mert a korcsolyázás ugyis elmaradt, valami . . . valami akadály jött közbe.

— Ugyan mi? — kérdezte érdeklődve Laci, de már nem volt idő rá válaszolni, mert éppen beérkezett a vonat, amelyre Cilikének föl kellett szállnia. — No se baj, majd elmondja Cilike az uton, mert hazakisérem, ha megengedi.

Szegény Cilike se élt, se halt. A Teréz néni százáncu bársonygallérjában s a Gizike bő, hosszú szürke ruhájában oly rette-

netesen kényelmetlenül érezte magát, hogy legjobban szeretett volna a föld alá bujni.

De nem volt mit tennie, föl kellett szállnia a vonatra. Csak az a halvány reménység pislogott még benne, hogy Laci talán észre sem vesz majd semmit, de amig a kocs ablakánál állva kendőlobogtatások és integetések közt bucsuzott a társaságtól, egyszerre csak fölhangzott a háta mögött a Laci harsány kacagása.

— Ugyan Cilike, az Istenért, miféle maskarába bujt maga?...

XVIII.

Változások.

Tavaszkodott már. Még nem rügyeztek ugyan a fák, még nem zöldült a fü, de a levegőben azért érezhető volt már a tavasz lehellete.

A ragyogó, verőfényes idő kicsalta az embereket a szabadba. Cilike sem találta a helyét a szobában. Különben is, mióta nem járt már iskolába, mióta már majdnem hivatalosan kezdték elismerni az ő „nagy leányságát“, néha-néha nem is tudott mit kezdeni az idejével.

Pedig segített a takarításnál és főzésnél is, varrt és kézimunkázott is szorgalmasan, az olvasmányait, a zongoráját sem hanyagolta el, — és mégis, főleg egy idő óta oly különös volt. Mindent fordítva csinált és nagyon szórakozott volt. Néha elővette a térképet meg a vasuti menetrendet és órákig elnézte, tanulmányozta az utirányokat, az összeköttetéseket Berlin, London, Páris között. Mintha csak egy nagy utra készülődött volna, vagy pedig nagy figyelemmel kísérné valakinek az utazását, aki arrafelé jár.

Ma különösen lehangolt volt Cilike; sehogysem tudott megmaradni otthon. Felöltözött tehát és átment Iluskához, hogy hívja sétálni valahova messze, ki a mezőre.

— Képzeld csak, — fogadta Iluska vidáman, — éppen most volt itt Kőváry Laci bucsuzni. Csakugyan elutazik egy évi tanulmányutra külföldre!

— Tudom, — felelte Cilike nagyon csendesén. — Tőlünk is elbucsuzott már. Azt hiszem, holnapután indul.

Többet aztán nem is beszélt Cilike. Egy kissé mintha levert

vagy szomorú lett volna. A sétához sem volt már kedve s alig egy óra múlva már haza is ment.

És otthon . . . mi is történt csak otthon? . . .

Erre mindig úgy emlékezett vissza Cilike, mint egy álmra.

A szalonban együtt ültek édesapa, édesanya és Kőváry Laci. Azaz édesapa nem ült, hanem alá s fel sétált a szobában. Mikor Cilike megjelent az ajtóban, mind a hárman kissé elfogódottnak látszottak, sőt édesanyja szemében egy könnycsepp is csillogott.

Cilike zavartan állott meg az ajtóban, de édesapa hozzálépett s megfogta a kezét.

— Gyere csak édes leányom, éppen rólad beszélgettünk!

Cilikének egyszerre nagyon melege lett. Eszébe jutott életének sok borus pillanata s azon tanakodott, vajjon melyik szomorú vagy vig viszontagságáról beszélhettek éppen. Merthogy volt ilyen bőven.

— Hát, kedves Laci öcsém, — mondta édesapa, megsimogatva a Cilike arcát, — igazán nem tudom, mit mondjak. Hiszen ez még egy kis macska!

— De kérem, édes bátyám, — szólt kissé zavartan Laci, — hiszen én mondtam, hogy . . .

— Jól van, jól, — szakította félbe édesapa mosolyogva, — mondtad, hogy várni fogsz, igaz, nem is tehetsz egyebet, de én úgy képezem, Cilike még talán tíz év múlva is olyan gyerek lesz, mint ma!

— Apuskám, — szólt közbe Cilike kissé sértődve — hogy mondatsz ilyet! Hiszen én már nagy lány vagyok!

— Az igaz, — bólintott fejével édesapa, — és úgy látszik, Laci is annak képzel, mert — mert éppen most kérte meg a kezét tőlünk.

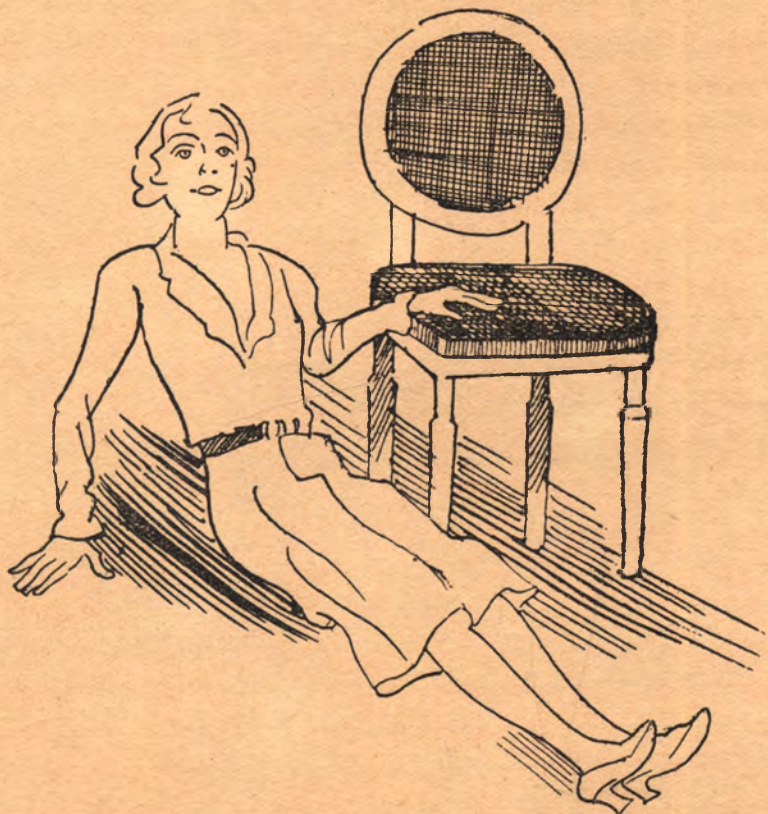
— Jé! — kiáltott Cilike összezsapva a kezét s annyira megijedt, megörült, megilletődött és zavarba jött, hogy úgy érezte, táncra kerekedik körülötte az egész szoba. Hamar le akart ülni a mellette levő székre, de zavarában és örömében eltévesztette a dolgot s nagy hirtelen a szék mellé, a földre ült le.

Persze vége volt egyszerre minden meghatottságnak, minden komolyságnak az egész vonalon. Anyuska könnyein keresztül han-

gosan elnevette magát, Laci hamar odaugrott és szintén nevetve segítette föl, de azért gyöngéden kérdezte: vajjon nem ütötte-e meg magát, édesapa meg mosolyogva állott meg előttük.

— No látod, kedves öcsém, ez Cilike! Az én szeleburdi, bohó, ügyetlen kis Cilikém, aki éppen olyan gyerek ma is, mint eddig volt!

Cilike persze majd elsüllyedt szégyenletében. Nevetett ő is,

pedig inkább sirni lett volna kedve. Odamenekült édesanyjához s vállára borulva rejtette el piruló arcát. Anyja megsimogatta fejét s aztán így szólt:

— Mindenesetre van idejök várni, édes Laci. Ami engem illet, én szívesen beleegyezem a dologba. Derék, komoly, jó embernek ismerem magát, akire bátran rá merem bízni kis lányunkat. Most csak az a kérdés, akar-e Cilike a maga felesége lenni?

— Én... én... azt hiszem... igen... — sugta Cilike az édesanyja vállának, mert fölemelni nem merte volna a fejét egy világért sem.

De Lacinak, úgy látszik, nagyon éles lehetett a hallása, mert meghallotta ezt a suttogást is és ragyogóra derült föl az arca.

— Állapodjunk meg tehát abban, — szólt most édesapa, — hogy te megkérted Cilikét, mi nem ellenezzük, Cilikének sincs kifogása, de azért még eljegyzésről, lakodalomról, ezidőszerint szó sincs. Te most elutazol külföldre, egyévi tanulmányutra, az alatt Cilike is meg fog komolyodni és okos, nagy lány lesz belőle, ha aztán visszajössz és még mindig úgy gondolkoztok mint ma, akkor lehet újra beszélni a dolgról.

— Belenyugszom, kedves bátyám, — mondta Laci, — és most nyugodtabban indulok utnak, hogy ez a kérdés tisztázva van. Csak arra kérem még, engedjék meg, hogy néha irjak Cilikének.

— Képes levelezőlapokat, — mondta édesanya s erre Cilike is felemelte a fejét.

— Igen, igen, kérem küldjön mindenünnen szép képeslevelezőlapot a gyűjteményembe, — szólt vidáman s már előre örült, hogy egy barátnőjének sem lesz oly sok és oly szép képeslevelezőlapja, mint neki.

Laci elnevette magát és mosolygott édesapa is.

— Látod, milyen gyermek, — mondta fejcsóválva.

— Látom, — mondta Laci, — hiszen éppen azért szeretem oly nagyon. Azt a tiszta, ártatlan, derült kedélyét, hófehér lelkét! Nem is tudom másként elképzelni, mint mindig ilyennek — Cilikének!...

Soha életében Cilike még úgy el nem pirult, mint most. Valóban róla mondta mindezt a sok szépet Laci? És komolyan, igazán úgy is gondolja? Nem neveti ki az ő sok furcsa kis balesetéért, viszontagságaiért, gyerekes apró csinyjeiért?

Nem, csakugyan, Laci komolyan beszélt.

És Cilike lelkébe egyszerre valami csodálatos érzés költözött be. Mintha egy pillanatra belelátott volna a jövőbe, amelynek sejtelmes, rózsaszínű derengésében egy egészen új élet tárult volna

föl előtte, egy új élet, komoly kötelességekkel, nagy feladatokkal és mély érzésekkel.

Öröm, boldogság és egy kis félelem fogta el a szívét, oly erősen, hogy a könnyek szemébe gyűltek és csöndesen sirni kezdett, valami soha nem érzett érzés hatása alatt.

Anyja megértette és magához szorította a kislányt, apja pedig odalépett hozzá s állánál fogva fölemelte a fejét.

— No, no Cilikém, csak semmi érzékenykedés! Fel a fejjel kislány, töröld le a könnyeidet és mától kezdve hivatalosan ki vagy nevezve nagy leánynak!

Cilike elmosolyodott, megcsókolta édesapja kezét, aztán zsebébe nyúlt, hogy kivegye a zsebkendőjét s letörölje potyogó könnyeit. A zsebkendője azonban nem volt a zsebében, de ahelyett hirtelen mozdulattal kihuzott belőle egy piros szalagot, egy darabka ceruzát, egy gyűszűt, három kulcsot, egy kis skatulyát, egy noteszt s egy csomó cukros mandulát. Minden szertegurult a szőnyegen, Laci alig győzte felszedegetni.

Hiába no! Az első kérő megjelent ugyan már a szemhatáron, — de azért bizony Cilike még mindig csak kislány volt!

XIX.

Bujósdí.

— Cilike, jössz-e velünk? — rontott be egy vasárnap délután Iluska Cilikéhez, aki bus magányosságában üldögélt a szobájában.

— Oh, nagyon szívesen, — ugrott fel Cilike egyszerre felvidulva. — Hova megyünk?

— Kisétálunk a szőlőbe. Itt van a néném az összes gyerekeivel s a kis lurkókat nem lehet a szobában tartani.

Cilike közben már gyorsan fel is öltözködött.

— Pompás lesz, — mondta, — majd játszunk velök ott künn. Gyönyörű idő van, igazán jót fog tenni egy kis séta és ugrálás!

A gyerekek — három kisfiu s egy kisleány — már várták őket a kapuban s vidám kiáltozással fogadták a két lányt.

Jókedvűen indultak el a kisváros keskeny, szűk utcáin keresztül ki a napsütötte széles réti utra, mely a szőlők felé vezetett. A gyermekek hancurozva szaladtak előre, Cilike meg Iluska karonfogva mentek utánok.

Cilike tulajdonképpen, amióta az a bizonyos leánykérés történt, nem tudta hányadán van. Ő maga a legkomolyabban menyasszonynak tartotta magát, de a menyasszonyságáról egyáltalán szó sem esett a családban és rajta kívül senki sem vette komolyan a dolgot.

Mikor édesanyjának előhozta, hogy kellene már varrónőt venni a házhoz s a kelengyét varrni, meg a butorokat választani s aranszegélyű eljegyzési kártyákat nyomtatni, amiben Cilikének mind végtelen öröme telt volna, édesanyja mosolyogva felelte neki:

— Édes lányom, minderről korai egyáltalán még beszélni is. Laci, igaz, hogy megkért, de mi oly fiatalnak tartunk még téged, hogy egy-két esztendeig okvetlen várnotok kell. Ha aztán eltelik az idő, Laci hazajön, megfelelő állása lesz és mind a ketten úgy fogtok gondolkozni, mint ma, akkor majd lehet beszélni a dologról. De legfőként attól függ minden, hogy vajjon te egy-két év alatt megkomolyodsz-e annyira, hogy menyasszonyszámba lehet már téged venni? Addig azonban a leghelyesebb, ha senkivel sem beszélsz az egész dologról.

Hát ez tulságosan nagy kívánság volt s szerfölött leverte Cilikét. Hiszen éppen az lett volna a legérdekesebb, ha minden barát-nőjének eldicsekedhetik, hogy ő már menyasszony s ha valamenynyien eljönnek megbámulni a sok szép csipkét, selymet, szalagot, amelyből mind neki készül a sok szebbnél szebb holmi.

De hát, amit anyuska mondott, az ellen nem volt fellebbezés s így Cilikének is kénytelen-kelletlen bele kellett nyugodni. De azt mégsem állhatta meg, hogy legalább Iluskával, legjobb, leghebbebb barátnőjével ne beszélgessen erről a nagy-nagy titokról.

És Iluska áhitattal hallgatta és büszke csodálattal nézett Cilikére, akinek maholnap valóságos igazi vőlegénye lesz és karikagyűrű az ujján!

Most is az egész uton természetesen csak erről beszélgettek. Iluskának legnagyobb aggodalma az volt, hogy Cilike szülői talán még egy év múlva sem akarnak majd beleegyezni; s akkor még várni kell, — pedig milyen jó volna már táncolni is a lakodalmon!

— Oh, én azt hiszem, hogy bele fognak egyezni, — mondta Cilike. — Anyuska legfőbb feltételül tüzte ki, hogy megkomolyodjam s én azóta borzasztóan vigyázok magamra. Nem is történt velem semmi baleset azóta!

Szörnyen büszke volt ám erre Cilike s úgy felvidult, amint ezzel eldicsekedett, hogy — mivel éppen kiértek a szőlőbe, — versenyt kezdett futkosni és hancurozni a gyerekekkel.

Az Ilusék szőlője lankás hegyoldalon feküdt. Alant a tisztáson csinos kis szoba- és konyhából álló nyárilakás állt, teljesen bebutorozva, mert ott szoktak mindig nyaralni. A konyhában volt egy hordó, félig tele szilvaizzal, mert az ősszel oly sok szilva ter-

mett, hogy Iluska mamája nem győzte a sok szilvaizt — melyet főztek — mind hazaszállítani.

Legelőször is a gyerekek meg a két leányka a magukkal hozott elemózsiából jól meguzsonnáztak, azután játszani, futkosni kezdtek. Sorra kerültek: künn a bárány, benn a farkas; vad-macska; fogd meg cica — és a többi szabadba való játék. Addig futkostak, míg valamennyien úgy elfáradtak, hogy le kellett ülniök pihenni.

— Játsszunk bujósdit! — indítványozta az egyik gyerek s valamennyien szívesen fogadták az indítványt.

Iluska volt a kereső s a többiek elszéledtek, ki ide, ki oda, jó rejtékhelyet keresni.

— Megállj csak, — gondolta magában Cilike — úgy el fogok bujni, hogy kereshetsz majd!

Beszaladt a házba s körülnézett egy kiválóan alkalmas buvóhely után. Meglátta a konyhában a hordót, nem is gondolkozott tovább, azt hitte, hogy üres s egy szempillanat alatt beleugrott.

A másik pillanatban hangos sikoltással ki is ugrott belőle, — de szent Isten, hogyan! Szilvalekvárcipője volt s a ruháján köröskörül szilvalekvárkoszoru! . . .

Néma kétségbeeséssel, kezeit tördelve szemlélte Cilike ezt a rettenetes látványt. Nem mert mozdulni, mert amint egyet lépett, nagy, fekete szilvalekvárnyomok maradtak utána.

E pillanatban nevető arccal nyitott be Iluska.

— Megvagy! Megtaláltalak! — kiáltott vigan, de a másik percben ajkára fagyott a nevetés és még a szája is nyitva maradt bámulatában.

— Mi történt veled? — kiáltott kezét összecsapva, de aztán a hordóra nézett és azonnal megértette az egészet.

— Oh, szegény Cilike! — rebegte résztvevően.

— Ha meglátnak a gyerekek! . . . Ha megtudja édesanya! . . . Ha megtudja Laci! . . . — nyögte Cilike kétségbeesve.

— Nem fogja megtudni senki! — kiáltotta Iluska hőiesen és gyorsan bezárta az ajtót. — Senkit ide be nem eresztünk addig, amíg rendbe nem hoztuk a ruhádat, én pedig el nem foglak árulni, arról biztos lehetsz.

Cilike hálás pillantást vetett az ő hűséges jó kis pajtására s aztán sietve láttak hozzá mindketten a nagy tisztogatáshoz, mosogatáshoz.

Nem telt bele egy negyedóra és rendben volt minden. Igaz, hogy a kékbabos perkálsruha alsó fodra egy árnyalattal sötétebb

volt, mint a többi, de ezt nem vette észre senki, valamint azt sem tudta meg soha senki, hogy miért pirult el Cilike még évek mulva is, ha csak azt is hallotta említeni, hogy: szilvaizes derelye.

Csak Iluska tudta, de ő igazán nem árulta el, még Kőváry Lacinak sem.

Háztüznézőben.

Pár hét óta vig élet folyt Cilikééknél. Látogatóba jöttek a Teréz néni gyerekei, Duci, Jankó és Tercsike s egyenesen felforgatták az egész házat. Szerencsére már szép meleg tavaszi idők jártak s künt lehettek a gyerekek egész nap a kertben és udvaron, mert különben, anyus állítása szerint: — „nem lehetett volna ki-bírní velők!“

Cilikének azonban semmi kifogása sem volt a zaj és lárma ellen. Sőt ellenkezőleg, olyan jól érezte magát közöttük, mintha ő is kisgyerek lett volna. Vigan hancurozott velük, sőt akárhányszor pajkosság dolgában még tul is tett rajtok.

A főszerepet különben a hancurozásnál nem is a gyerekek vitték, sem Cilike, hanem egy szép, fehér kecske. A szomszéd mészáros, akinek a Cilike édesapja valami nagy szivességet tett, hálából egy napon egy szép fehér kecskét hozott a gyermekeknek.

Apa előbb vissza akarta küldeni, de Jankó és Tercsike, akik éppen jelen voltak, oly szivrehatóan kezdtek könyörögni, hogy nem lehetett ellentállani nekik.

A kecske tehát maradt, lakást kapott az udvaron, a fáskamrában és soha kecskének még olyan gyöngyélete nem volt, mint neki. Piros szalagon csengőt kötöttek a nyakába, jóltartották füvel, salátával, sóval, mindennel, ami kecskeszivnek kedves s a két nagyobb fiu, Palkó és Gyuri különös kedvemény gyanánt befestette a szarvát nemzetiszínüre.

A kecske — Fáninak hívták — türte mindezt egy filozófushoz illő nyugalommal és békességgel. Eltürte még azt is, hogy a gyerekek: Tercsike, Jankó és Duci fel-felültek a hátára és lova-

goltak rajta. Csinos bakugrásokkal szaladt ilyenkor Fáni körbe az udvaron s ha megunt, egyszerűen megrázta a fejét és Tercsi, Jankó, vagy Duci, amelyik éppen rajta ült, szépen lehempergett a föbe.

Egy délután a gyerekek kimentek Ilusékkal a szőlőbe, természetesen Fánival együtt, akit felváltva vezettek, mert Fáni az uton szeretett nevetlenül viselkedni s el-elkalandozott, amerre egy kis zöld füvet vagy lombot látott.

Cilike ezuttal nem ment velők, mert édesanyja komoly munkával bizta meg: a frissen mosott és vasalt fehérneműt kellett elrakni a szekrényekbe. Eddig ezt anyuska maga végezte, de most azt mondta:

— Tanuld meg, édes lányom; maholnap szükséged lehet rá s akkor azt sem tudod, miképpen kell egy szekrénybe praktikusán és szépen elrendezni a fehérneműt.

Cilike uszott a boldogságban. Ez volt az első eset, hogy anyuska célzást tett a jövőre nézve! Ugy látszik, tehát mégis komolyan veszi az ő menyasszonyságát!

Nagy buzgalommal és komoly méltósággal végezte el feladatát Cilike. Csak azt sajnálta, hogy senki sem látja, amint oly ügyesen és serényen gazdasszonykodik.

Mikor mindennel szépen elkészült s anyuska is megdicsérte érte, leült a szakadozott harisnyákat is megfoltozni. Ez már nem volt olyan mulatságos. Az igazat megvallva, szörnyen unta is már Cilike s alig várta, hogy hazajöjjenek a gyerekek.

Uzsonna ideje közeledvén, nemsokára hallatszott is már a csatakiáltás a kapu előtt. Mintha egy egész hadsereg vonult volna végig az utcán.

Cilike félredobott harisnyát, pamutot, gyűszűt és szaladt ki az udvarra.

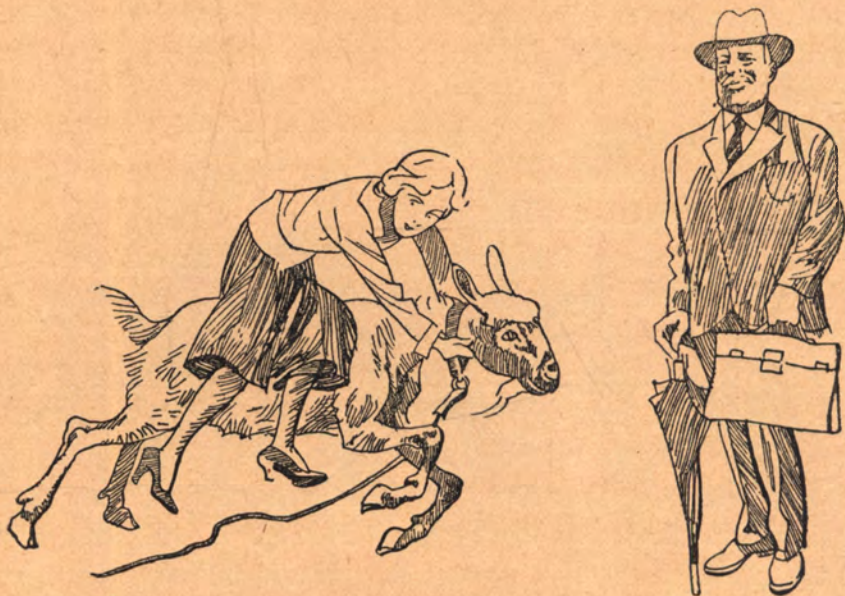
Érdemes volt megnézni a bevonulást, az igaz. Elsőnek is, hangos mekegéssel rohant be az udvarra Fáni. A hátán büszke lovagként ült Duci, két kezével belekapaszkodva a kecske nemzetiszínű szarvába. A büszkeség különben csak addig tartott, míg Fáni a kerítéshez ért, amely mellett finom, üde, frissajtásu bokrok zöldeltek. Akkor egyet rázott a fején Fáni s a másik percben

Duci már a földön ült, Fáni pedig vigan lakmározott a duzzadó rügyekből.

Nevetve vették körül a többiek, akiknek valamennyinek zöld lombkoszoru volt a kalapján, derekán s mezei virágokból kötött bokréta a kezökben.

— Azt hiszem, a huszonötödik leesését jubilálta most Duci, — nevetett Palkó.

— No csak hallgass, mert téged is ledobott Fáni ma vagy tízszer, — kiáltott vissza Duci.

— Szép vitézek vagytok, — nevetett Cilike. — Fáni mind-egyiknél erősebb!

— De mi legalább rá merünk ülni, — kiáltott Palkó — de te még csak meg sem mered próbálni!

— Persze, hogy nem, — tódította Jankó, — hiszen azért leány Cilike!

— Minden leány gyáva! — jelentette ki büszkén Gyuszi.

Már ezt a sértést nem hagyhatta magán száradni Cilike.

— No hát majd megmutatom nektek, hogy nem vagyok gyáva! — kiáltott s hirtelen odaugrott Fánihoz, átnyalábolta a nyakát és büszke amazon módjára ráült a hátára.

Fáni előbb meglepetve csavargatta a nyakát, midőn azonban Palkó egyet huzott reá, heves bakugrásokkal futott körbe az udvaron, aztán, mintha egyet gondolt volna, hirtelen a kapu felé iramodott s egyenesen nekiment egy kövér öreg urnak, aki éppen abban a percben lépett be.

Ami ezután történt, arról Cilike soha életében nem szeretett beszélni. A fiuk csak annyit láttak, hogy a kecske vigan lakmározik ismét a bokrokon, Cilike meg a földön ül a kapu előtt s az öreg ur egy pillanatig megrökönyödve néz hol reá, hol a kecskére.

Azután udvariasan lehajolt Cilikéhez, aki a nevetéstől szólni sem tudott és fölsegítette.

— Remélem, nem ütötte meg magát, kislány — mondta nyájasan. — Kérem, legyen szives, vezessen engem be. Én Kőváry Domokos vagyok, a Kőváry Laci édesapja. A fiam sokat irt nekem Cilike kisasszonyról s én éppen erre utazván, kiszálltam itt, mert nagyon szeretném őt megismerni.

Cilikének egyszerre a torkán akadt a nevetés.

Ez — ez a Laci édesapja, aki eljött ide hozzájuk háztüznézőbe és őt, a menyasszonyjelöltet itt találja, kecske hátán lovagolva, mint egy vásott gyermeket! . . . És még hozzá Fáni, a boldond, a gonosz Fáni, nekiment az öreg urnak és majd feldöntötte és őt, Cilikét, minden tisztelet, minden tekintet nélkül lehengerítette a földre . . .

Oh Istenem, valaha menyasszonyt talált-e ilyen helyzetben a leendő apósa, midőn háztüznézőbe ment hozzájuk? . . .

Nem, ez több volt, mint amennyit egy érző leányszív elviselhet! Cilike két kezébe rejtette az arcát, aztán hirtelen sarkonfordult és úgy elszaladt, mintha ott sem lett volna.

Egész este mézeskaláccsal sem lehetett volna előcsalogatni, pedig az öreg ur váltig ígérgette, hogy egy szóval sem fogja elmesélni Lacinak soha, miként lovagolt Cilike elejébe — kecskeháton!

XXI.

Kaland.

Cilike elment néhány hétre a nővéréhez, Ellához, Budapestre. Már régen nem volt nála s most anyuska szívesen engedte el, mert Elláék más lakásba költöztek s a Cilike segítségére szükség volt a költözködésnél.

Büszke is volt rá Cilike, hogy neki már így hasznát lehet venni és elhatározta magában, hogy ha majd a költözködés fáradalmait kipihenték, elmondja Ellának, hogy ő már menyasszony s megkéri, beszélje rá anyuskát, hogy az egész kelengyét itt Budapesten vegyék meg.

Mennyire meg volt aztán sértve, mikor látta, hogy Ella sem veszi komolyan az ő menyasszonyságát.

— Ugyan, ugyan, te kis macska, hiszen ráérünk még erről beszélni — mondta nevetve. — Amig Laci házasodhatik, addig tiszser is meggondolhatjátok, te is, ő is a dolgot. Igazán nincs miért a kelengyevásárlással úgy sietni.

De ez csak nem fért a Cilike fejébe. Ő úgy képzelte, hogy az egész férjhezmenésben tulajdonképpen a fehérselyem menyasszonyi ruha és fátyol s a sok csipkés, diszes holmi a legfontosabb. Emlékezett jól arra, hogy pár évvel ezelőtt, mikor az Ella menyasszonyi ruháját titokban felpróbálta, milyen boldog volt!

Kissé igazságtalannak találta most Ellának ezt a közömböségét s amikor csak tehetett, annál nagyobb hévvel tanulmányozta a kirakatokban a diszes kelengyéket.

Egy délután valami bevásárlást kellett végeznie s hazamenet ismét megállt egy kirakat előtt, pedig Ella már egy izben figyelmeztette rá, hogy ez nem illő dolog.

De olyan szép csipkés rózsaszín pongyolát látott, hogy nem tudott ellentállni és elábrándozva állt meg előtte. Elképzelte, mi-

ként festene ez rajta s hogy miként mondaná akkor mindenki:
— Nagyságos asszonyom! Kezét csókolom, nagyságos asszonyom!

— Nagyságos asszonyom! — hangzott csakugyan e pillanatban mellette s Cilike összerезzenve pillantott fel.

Egy fiatalember, egy teljesen ismeretlen fiatalember állt

tőle néhány lépésnyi távolságra s mikor Cilike ránézett, gyorsan közelebb ment és lehajolt, mintha valamit fölvetett volna a földről.

Cilike egyszerre eszeveszett futásnak eredt.

Eszébe jutott minden, amire Ella figyelmeztette; hogy az utcán nem illik ácsorogni és kirakatok előtt álldogálni, mert vannak tolakodó fiatalemberek, akik ezt bátoritásnak veszik s aztán a tolakodásukkal csak kellemetlenséget szereznek.

Szörnyen restelte Cilike, hogy ő is így megjárta s oly gyorsan lépegetett, hogy még a lélekzete is majd elfogyott.

— No de most már csak elveszített szem elől, — gondolta magában s egy utca kanyarulatánál kissé visszapislantott.

Szent Isten! Az a fiatalember nyomon követte őt!

— De már ennek fele sem tréfa! — gondolta magában Cilike megszeppenve s még jobban kezdett sietni.

Az igazat megvallva, azért, úgy a lelke mélyén, mintha egy kicsikét, egy icike-picikét, büszke is lett volna. Ime, neki kalandja akadt! Egy fiatalembert annyira elbájolt az ő szépsége, hogy most már a negyedik utcán követi nyomon. Bizonyára szeretne megismerni s ha megismerné, okvetlenül beleszeretne! Meg is kérné a kezét, de ő kikosarazná, igen, kikosarazná, mert ő csak Kőváry Lacit szereti! De azért igazán szép volna, ha Laci is megtudná, hogy neki még egy kérője volt, meg a leányok is mind megtudnák! Vajjon mit szólnának hozzá, hogy ő ilyen hódításokat tesz Budapesten!

Közben már az ötödik utcába is befordult Cilike és a fiatalember folyton utána.

Már-már majdnem utól is érte.

— Kisasszony, kérem kisasszony, álljon meg! — hallotta Cilike, amint utána kiáltott s erre már igazán elfutotta a harag Cilikét. Hogy merészel ez a fiatalember így kiáltani utána s még azt mondja, hogy ő álljon meg! Ez már mégis csak sok!

Még jobban kezdett sietni, valósággal futott már s alig várta, hogy otthon legyen s Ellának elpanaszolja és egyuttal eldicsekedik a kalandjával.

Már látta is a házukat, még csak néhány lépés és biztonságban lesz! Ide csak nem fogja követni üldözője!

Végre befordult a kapun s kettőt-hármat is ugrott egyszerre, csakhogy minél előbb elérje a lépcsőt.

De Uram Isten, a fiatalember épp oly gyorsan szaladt, már ott is állt mellette s zsebkendőjével törülgette a sietéstől kipirult, megizzadt arcát.

— Mondhatom, önkéntes korom óta nem szaladtam ennyit! — kiáltott nevetve. — Ugyancsak megfuttatott a kisasszony!

— Hogy mer utánam jönni! — kiáltott Cilike felháborodva, de titokban igen meghatva ettől a kitartó hódolattól. — Miféle tolakodás ez!

A hangos beszédre előbukkant a házmesterné is s két-három ember is megállott, akik éppen a lépcsőn jöttek le.

— Kérem, kérem, én . . . — szólt a fiatalember, de Cilike még jobban nekibátorodott s nemes méltósággal készült visszautasítani minden közeledést.

— Távozzék kérem azonnal, — kiáltott hangosan, — kikérek magamnak minden tolakodást.

A fiatalember elnevette magát.

— Eszem ágában sincs tolakodni, — szólt nevetve, — csak a pénztárcáját akartam visszaadni a kisasszonynak, meg a kis noteszét, amiket kihullatott a táskájából a kirakat előtt.

Cilike megrettenve kapott a táskájához, melyet kezében tartott. Bizony annak a zárja nyitva volt s egészen üres! . . . Mindent kihullatott belőle, mialatt ott a kirakat előtt álldogált. Ha véletlenül nem ez az udvarias fiatalember látja meg, hanem valami csirkefogó, hát a Cilike egész zsebpénze oda van!

A fiatalember udvarias mozdulattal nyújtotta át Cilikének a holmikat, aztán megemelte a kalapját és távozott.

Cilike meg igen vegyes érzelmekkel eltelve állott ott a lépcsőn. A házmesterné nevetett, az összesereglett nézők is nevettek és tovább mentek s Cilike nem tudta, hogy most tulajdonképpen örüljön-e, hogy megkerült a pénztárcája vagy restelje a fölsülést?

Kárbaveszett a hősie magatartása, hódításról szó sem volt, semmi szükség sem volt nemes méltósággal visszautasítani a tolakodást, — hanem ellenkezőleg, meg kellett köszönni a figyelmet, hogy három-négy utcán keresztül futott utána egy ismeretlen ur, hogy visszaadja az elvesztett pénztárcáját.

Igen ám, megköszönni, — de kinek!

Nyoma sem volt már sehol a fiatalembernek s Cilike nagyon csendesen ballagott fel a lépcsőn.

— Ha jól láttam, nem is volt fiatalember, hanem egy idősebb ur, — mondta később magában, mikor erre a kalandra viszsza gondolt.

XXII.

A múzsa.

Csöngettek az előszoba ajtaján s Cilike maga szaladt ajtót nyitni. Egy hordár lépett be, kezében gyönyörű rózsabokrétát tartott és egy levelet.

— Illosvay Cecilia önagyságának, — mondta tisztelettudóan leemelve piros sapkáját, átadta a bokrétát Cilikének, köszönt és ismét elment.

— Én vagyok, köszönöm, — rebegette Cilike zavartan s egy pillanatig nem tudta, mit csináljon. Azután jutott eszébe, hogy ugyan mit is köszönt ő meg a hordárnak, inkább borraivalót kellett volna adnia, annak jobban megörült volna, mint az ő köszönetének.

Diadalmas örömmel vitte be a bokrétát a szobába s boldogan kiáltott már az ajtóban:

— Nézz ide, Ella, mit kaptam!

— Beh gyönyörű rózsák! — kiáltott Ella összecsapva a kezét. — Ezek bizonyára margitszigeti rózsák! Ki küldte? Laci, ugy-e bár?

Cilike kissé lebiggyesztette az ajkát.

— Laci? Oh, Laci még egyetlen egyszer sem küldött nekem virágot! Különben is, hiszen tudod, hogy ő valahol Genfben vagy Zürichben kószál! Fogadni mernék, nem is gondol reám. Van már két hete, hogy egy sort sem irt. Nem, ezeket a rózsákat tudod ki küldte? Nézd!

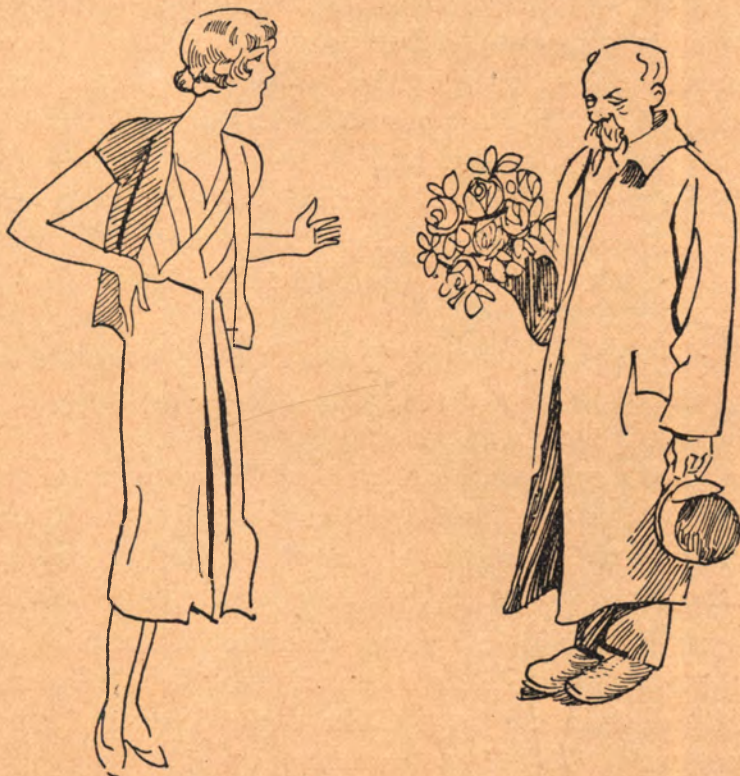
Cilike büszkén vette ki a boritékból a benne levő névjegyet s hangosan olvasta:

— Bodfalvai Bodolay Zoltán!

— Az a majom! — nevette el magát önkénytelenül is Ella.

— No már kérlek, hogy mondhatsz ilyet, — szólt sértődve Ciliké. — Nézd, még cimere is van a névjegyén: két kivont kard és egy sarkányfej és valami latin felírás. Gyönyörű! Lacinak nincs cimere.

— Mert nem használja. Annál sokkal okosabb ember Laci,

sémhogy az ilyesminek valami jelentőséget tulajdonítson. De hát tulajdonképpen hogy jutsz te hozzá, hogy Bodfalvai Bodolay Zoltán neked rózsákat küldjön?

— Hát az úgy történt, hogy egy fogadást nyertem meg. Tegnap Berényi Miciéknél nagy irodalmi vitatkozásba elegyedtünk s ő azt mondta, hogy ez a három sor:

„Késő, habár láttam virágát,
Biztatnom a kidőlt fa ágát:
Virágozzék megint.“

Vörösmarty egyik költeményében fordult elő. Én pedig egész határozottan mondtam, hogy azt Arany János írta *A dalnok bűja* című versében. Fogadtunk s a fogadást természetesen én nyertem meg!

— Ugyan, ugyan, — nevetett Ella, — hát Bodolay, a nagy költő és irodalombarát még azt sem tudta, amit minden iskolásleány tud! Vagy ő csak a saját költeményeit szokta olvasni?

— Kérlek, — felelte Cilike kissé sértődve — Bodolay gyönyörű verseket ír; nyomtatásban is megjelentek a Vármezei Tárogatóban. Én láttam, megmutatta, — véletlenül éppen nála volt egy példány. Különben azt mondta: csak azért fogadott velem, hogy én megnyerjem a fogadást!

— Vagy úgy! — nevetett újra Ella. — Az már más! Hát csak tedd vizbe a rózsáidat Cilike és fizess elő a Vármezei Tárogatóra, amelyből egy példány — véletlenül — mindig Bodolaynál van!

Cilike egy kissé duzzogott, hogy Ella így kinevette az ő udvarlóját s magában gondolta, hát ha Ella tudná, hogy ez milyen komoly dolog, bizony nem nevetne!

Igen, Cilike egészen komolyan foglalkozott azzal a gondolattal, hogy neki Bodolay Zoltán jobban tetszik, mint Kőváry Laci. Közelebről ugyan nem ismerte, mert hiszen éppen csak néhány-szor találkozott vele társaságban, de el volt ragadtatva tőle.

Hogyne, mikor Bodolay megismerkedésük első öt percében már kijelentette, hogy Cilike éppen olyan, mint amilyennek ő az ő múzsáját elképzelte s hogy Cilike fogja őt ezentul megihletni, hogy a világ legszebb költeményeit megírja...

Bezzeg Laci sohasem írt költeményeket, sem ilyen mélabús, ábrándozó szemekkel nem nézett reá... Most meg éppenséggel ez a gyönyörű rózsabokréta... Istenem, hát mi kell egyéb egy érző Cilike szívének!...

Elhatározta, hogy Lacival szakítani fog s ezt egy költői, szépen megfogalmazott levélben értésére is adja. Még azon este meg is írta a levelet. Igazán szép volt. Szó volt abban a levélben egymást kölcsönösen megértő szívről, a múzsáról, amelynek kötelességei vannak a költővel szemben s a lemondásról, amelynek

nagysága és nemeslelkűsége visszaadja a feldult szív nyugal-
mát . . .

Cilike egészen érzékenyedett, miközben ezt a levelet meg-
írta. Szépen le is tisztázta, borítékba tette s elhatározta, hogy
majd másnap postára adja.

Másnap azonban egyéb dolga akadt.

Délután ugyanis Ellával s az Ella férjével kirándultak a
Margitszigetre s délelőtt Cilike kivasalta a fehér ruháját, mert
különös gonddal akart öltözködni. Szeretett volna szép, nagyon
szép lenni, mint az egy igazi múzsához illik. Hogyne, hiszen Bo-
dolay is ott lesz a Margitszigeten . . . Megigérte . . .

Ezen a ragyogó, nyári napfényben tündöklő juniusi délután
azonban egy keserves csalódás érte Cilikét.

Amint ott sétálgattak a smaragdszínű gyeppel és ezerféle
szinben pompázó virágokkal szegélyezett utakon s Cilike nézett,
nézdegélt jobbra-balra, hogy hol jön már eléjük Bodolay, hát
egyszer egy ut kanyarulatánál csakugyan szemközt is talál-
koznak.

Azonban Bodolay nem volt egyedül. Egy nagyon csunya, de
nagyon izlésesen és választékosan öltözött vöröshaju fiatal leányt
kisért, s nyomukban haladt az épp oly csunya, de épp oly
gazdagon és izlésesen öltözködött, vöröshaju anyja és apa. Az apa
kabátján még egy érdemrend is diszlett és az arcán látszott, hogy
erre szerfölött büszke s örül, hogy vasárnap délután föltűzheti ezt
az érdemrendet.

Amint elhaladtak Cilikéék mellett, valamennyien nagyon
udvariasan köszöntek nekik, az érdemrendes öreg ur Ellának
még kétszer is mondta: — kezét csókolom — Bodolay pedig olyan
mélyen megemelte kalapját Cilike előtt, mintha ezzel is bizonyi-
tani akarná mélységes hódolatát.

— Ugy látszik, Bodolay újra nem fizetett néhány részletet,
mert újra udvarol a múzsájának, — nevetett Jani, az Ella férje,
amint tovább haladtak.

— Hogy érted ezt, Jani sógor? — kérdezte Cilike, aki egé-
szen le volt sujtva ettől a találkozástól.

— Ez a magasabb politika, kislány, — nevetett tovább Jani,

— ezt te még nem érted. Az az érdemrendes öreg ur egy igen kiváló szabó, nagyon gazdag és nagyon jóra való, derék iparos, csak egy kicsit hiu. Hiuságból szerezte azt a török vagy tatár érdemrendet is s a leányát meg szörnyen szeretné egy mágnáshoz vagy legalább egy dzsentrifiuhoz feleségül adni. Bodolay állandóan a múzsájának nevezi a vöröshaju kis lányt s mikor egy-két hónapig nem tudja fizetni a számláját, mindig komolyan kezd udvarolni, hogy az öreg ur be ne perelje! . . .

Cilike le volt törve. Egy szót sem szólt, de annyira bántotta ez a dolog, hogy még a fagylalt is alig ízlett, amelyet a terraszon ülve, zeneszó mellett fogyasztottak el. Csak akkor vigasztalódott egy kissé, mikor Ella a második adag fagylaltot is megrendelte neki.

— Eper és vanília, ezt te nagyon szereted, Cilikém, — biztatta Ella vidáman. — Egyél és ne busulj. Hidd meg, ez többet ér a Vármezei Tárogrató összes verseinél!

Erre Cilike is elnevette magát s elhatározta, hogy mikor hazamennek, a rózsákat kidobja az ablakon, Lacinak pedig ír egy nagyon, nagyon kedves levelet.

De egyszerre csak majdnem elkiáltotta magát. Szent Isten, hiszen ő tegnap már írt Lacinak egy lemondólevelet . . . Az asztalon felejtette s hogyha a szobaleány ma a postára vitte, hát akkor . . . akkor mindennek vége . . .

Nem mert szólni se Ellának, se Janinak, de alig várta már, hogy hazamenjenek. Végre, mikor úgy nyolc óra felé hazakerültek, első dolga volt, hogy szaladt be a szobájába. Körülnézett az asztalon, a levél nem volt ott! Lázassal kezdte keresni, ideoda dobált mindent, kiürösítette a fiókokat, az egész szekrényét, a levél nem volt sehol . . . Semmi kétség, valaki elvitte a postára! . . .

És most, életében először, Cilike igazi, mélységes szívfájdalmat érzett. Valami névtelen, soha nem sejtett ijedtség, félelem, fájdalom úgy összeszorította a szívét, a torkát, hogy lélegzeni is alig birt. Egyszerre tisztába jött azzal, hogy minden eddig csak gyerekeség, csak tréfa, csak játék volt, s hogy az ő szívének csak

egyetlen komoly, igaz érzése van, amely irányt fog szabni egész életének.

És most ime, könnyelműen, meggondolatlanul eljátszotta életének egész boldogságát . . .

Hogyan fogja ezt valaha jóvátenni? . . .

A könnyek csak úgy omlottak a szeméből s önkénytelenül is belenyult a zsebébe, hogy zsebkendőjét kivegye.

Egyszerre csak egy nagyot kiáltott s a zsebkendője és néhány cukros mandula meg a gyűszűje mellől kihuzta a levelet.

— Nini, egészen elfeledtem, hogy a zsebembe tettem volt! — kiáltott örvendezve s örömében háromszor körültáncolta a szobát.

XXIII.

Kirándulás.

Majdnem egy órája ült már Cilike a tükör előtt és — fésülködött. Igen, fésülködött. Nem csak úgy, közönségesen, mint azelőtt szokta, kétfelé választva a haját és egy csinos, egyszerű kontyba feltűzve, hanem amugy divatosan, toronymagas frizúrával, idresen-bodrosan, olyan hatalmas sörénnyel, mint egy fiók-oroszlán.

Ugyanis egy nagy kirándulásra készültek ma és Cilike, aki már régóta restelte, hogy az összes ismerős lányok között egyedül ő fésülködik olyan falusiasan, régi módiasan, elhatározta, hogy ma ő is kitesz magáért s éppen úgy fog fésülködni, mint Berényi Mici.

Igen ám, csakhogy erre a célra a saját haja nem volt elég. Vett tehát a megtakarított zsebpénzéből egy éppen olyan drótbetétet, mint a Micié, tele apró, kacskaringós fürtökkel, amelyek éppen olyanok voltak, mint valami kis barna csigák.

Roppant furcsának találta Cilike, de hát ilyen volt a Micié is, — megkérdezte, hogy hol vette, — s ámbár a pénzt szörnyen sajnálta érte, — az egész zsebpénze ráment, — mégis megvette, mert hát, gondolta magában, ami divat, az divat s ő igazán nem maradhat úgy hátra a többitől, mint egy falusi kis lány.

Reggel aztán egy órával korábban kelt föl, mint rendszeren.

Kilenc órára volt kitűzve az indulás s ő már hét órakor ott ült a tükör előtt és fésülködött. Akasztgatta, tűzőgette, bodoritotta a haját, ahogy csak birta, de az a drótalkotmány olyan veszedelmesen ingadozott a fejebubján, hogy mindegyre odakapott a kezével, vajjon nem esik-e le?

Még vagy tíz hajtüvel megerősítette, aztán gyönyörködve nézegette a remekművet jobbról is, balról is.

— Nagyon szép, — dicsérte magát, — csak egy kissé szokatlan. De hát ilyen a divat. A nagy leányok mind ilyenet viselnek.

Most kopogtattak az ajtón.

— Cilike, készen vagy-e már? — hallatszott az Ella hangja. — Siess, jöjj reggelizni, mert elkészünk.

— Igen, igen, már megyek, — felelte Cilike s gyorsan föltűzte a diszes alkotmány tetejére a kalapját, hogy Ella észre ne vegyen semmit. Tudta, ha meglátja, azonnal lebontatja vele az egészsét, ráadásul meg a Jani sógora még ki is neveti.

Szerencsére azonban Ella nem látott meg semmit, mert nagyon el volt foglalva a kis babával, meg a dadával, akik szintén résztvettek a mai kiránduláson. A dada valamiért duzzogott, azt ki kellett engesztelni, a baba meg erővel az édesapa vállán lovgolva akart ma sétálni menni, ami ellen apa persze nevetve tiltakozott.

Végre elindultak s éppen idejében érkeztek is meg a hajóállomáshoz. Nagy társaság várt ott már reájuk, szülők, gyermekek, leányok, fiuk, mind csupa jó ismerősök.

A hajón s a kirándulás egész ideje alatt Cilike végkép megfeledkezett az ő divatos frizurájáról.

Nagyon vigan voltak, nagyon jól mulattak s divatról, frizuráról igazán nem esett szó. Az egyik fiatalember fényképezőgépet vitt magával s lefényképezte a leányokat a romok alatt, amint állottak, mindenik nagy mezei virágbokrával a kezében.

Egy másik fiunak, Berényi Pistának, a Mici öccsének, Flaubert-puskája volt s kijelentette, hogy az ebédhez nyulat, őzet vagy fenyvesmadarat fog lőni. Persze kinevették s kinevették azt a fiut is, Serédi Bandit, aki halászhorogot hozott magával s pisztrángot akart fogni az ebédhez.

— Amióta Pista Flaubert-puskát kapott születése napjára, azóta nem lehet vele birni, — mondta Mici. — Valóságos országvadásznak képzei magát s még a Dunapartra is, mikor sétálni megyünk, magával akarja vinni a puskáját.

— Éppen mint Bandi a halászhorogot, — nevetett Klárka, a

Bandi testvére. — Tudjátok, a multkor mit csinált? Felállott a gyermekszobában egy székre s a két kicsikének, Rózsikának meg Katusnak megparancsolta, hogy mászkáljanak négykézláb a földön, ők lesznek a halak. Persze a gyerekeknek tetszett a multság s vigan uszkáltak, Bandi meg halászhoroggal horgászott utánuk. Egyszerre csak rettenetes sivalkodást hallunk, rémülten szaladunk be valamennyien a gyermekszobába, hát képzeljétek csak, a halászhorog véletlenül beleakadt a Katus orrába! Bandi urfi ott állt a széken, sóbálvánnyá meredve, ilyen halat sem fogott még életében. Katus meg ordított, ahogy a torkán kifért. Alig tudtuk kiszabadítani a horogból. Bandinak pedig egy hétig nem volt szabad a halászhorogot a kezébe venni!

Mindnyájan nevettek, Bandi pedig haragos pillantásokat vetve a nénjére, elsomfordált.

Az egész társaság letelepedett egy gyönyörű tisztásra, egy kis patak közelében s míg a mamák az elemózsiás kosarakat rakták ki s rendezték el az ebédet, a fiatalság elszéledt az erdőben, virágokat szedni, epret keresni.

Egyszerre egy lövés hallatszott s mindnyájan a hang irányába szaladtak.

Ott állt egy fa alatt Berényi Pista, kezében a puskával s diadalmasan kiáltott:

— Megvan, megvan! Egy gyönyörű fenyvesmadarat lőttem. Láttam, mikor leesett. Keressük csak meg. Éppen jó lesz ebédre.

Keresték is s csakhamar meg is találták egy bokor alatt. De nem fenyvesmadár volt, hanem egy jámbor kis varju. Persze, hogy kinevették Pistát, de legjobban nevetett rajta Cilike, akinek nagyon tetszett, hogy más is szokott felsülni, nemcsak ő.

— Nohát én majd megmutatom, hogy különb legény vagyok, mint Pista, — mondta Bandi. — Addig nem jövök vissza, míg egy szép nagy halat nem fogok.

— Hozzon egy cápát! — kiáltott utána ingerkedve Cilike.

— Jó; és magának ajándékozom, Cilike, — felelt Bandi bosszusan s elszaladt a kis patak irányában, amelyen ma már egy párszor átugrottak a fiuk is, a lányok is széles jókedvükben. Különösen Cilike tűnt ki ebben is; olyan ügyesen ugrott át

mindannyiszor a kis patakon, hogy még a cipője hegye sem lett vizes.

Bandi elment s a többiek visszamentek a tisztásra, ahol már a füben leterített abroszon kitalálva várta őket az ebéd. Bizony nem sokat kérték magukat, úgy nekiláttak a jó hideg sültnek, csirkének, libának, hogy Berényiné alig tudott egy pár darabot megmenteni s félretenni fiának. Ebéd után labdáztak, játszottak, vagy a fübe leheveredve pihentek.

Egyszerre csak Cilikének eszébe jutott Bandi.

— Tudjátok mit, keressük meg, talán elő sem mer jönni hal nélkül!

Hamarosan elindultak a leányok és fiatalemberek abban az irányban, amerre Bandi távozott.

Alig negyedóra múlva rá is bukkantak. Ott ült a patak partján, amely itt valamivel szélesebb és mélyebb volt s csendesen, türelmesen horgászott.

— No, hát megvan-e már a cápa? — kiáltott rá Cilike már messziről.

Bandi bosszusan fordult arra.

— Most mind elriasztják a halakat, — morgott — pedig éppen most láttam erre uszni egy nagy halat! Azt hiszem ponty volt!

— Cápa volt az Bandi, — bosszantotta tovább Cilike. — No, huzza ki a horgot, hadd lássuk!

Bandinak hirtelen felderült az arca. Ugy érezte e percben, mintha valami csakugyan megakadt volna a horogban. Hirtelen kirántotta s valamennyien nagyot kiáltva bámultak a horogra.

Valami csüngött rajta, valami csodálatos, fekete szőrös szörnyeteghez hasonló valami. Bandi a partra dobta s csodálkozva állották körül.

Mi lehet ez?

Az egyik fiatalember fölemelte a pálcájával s aztán elnevette magát.

— Hiszen ez egy paróka!

— A cápának a parókája! — kiáltott Cilike fuldokolva a nevetéstől.

Mici óvatosan a két ujja közé fogva nézegette.

— Nini, nem is paróka, hanem a most divatos fürtös drótbetét! Vajjon ki vesztette el? . . .

Cilike egyszerre nagyot kiáltott s a fejéhez kapott.

Szent Isten, a nagy gonddal, fáradsággal fölépített alkotmány ziláltan csüngött le a nyakába és a fürtök, a drága pénzen vásá-

rolt fürtök, vizesen, összeázva, összetapadva ott heverték a földön, hova Mici visszadobta.

És nem elég, hogy elvesztette, hanem most még így el is árulta magát!

Mindnyájan nevettek, Bandi pedig, a gonosz Bandi hirtelen fölragadta Cilike fürtjeit s féltérdre ereszkedve előtte, kajánul kiáltotta:

— Cilike, az ígért cápa helyett fogadja el ezt a drága kincset hódolatom jeléül!

XXIV.

Elveszett ajándék.

— Ella, — szólt egy napon Cilike titokzatos arccal nővérehez, — szeretnék veled valamit komolyan megbeszélni!

— Halljuk, hugocskám, — felelt Ella mosolyogva.

— De ne neved, kérlek, ez igazán komoly dolog. Jövő héten lesz Lacinak a születése napja. Ugy hiszem... úgy illenék... nagyon szeretnék neki valamit küldeni... valami emléket. Mit gondolsz, édes Ella, megtehetem-e?

— Megteheted, édes hugocskám, Laci megérdemli ezt a figyelmet tőled, — csakhogy hamarább kellett volna, hogy eszedbe jusson.

— Hamarább? Hiszen még csak öt nap múlva lesz a Laci születése napja. Ha ma megveszem és mindjárt postára teszem, akkor is egy nappal hamarább van ott Londonban, ahol Laci még két hónapig marad.

— Ugy van hugocskám, de hát nem kedvesebb lett volna, hogyha valami szép kézimunkát készítesz neki?

Cilike pirulva sütötte le a szemét.

— Igaz, Ella, de lásd, hiszen nem volt időm hozzá, — meg aztán — én valami egyébre gondoltam. A fényképem, melyet most csináltattunk, nagyon jól sikerült, ahhoz vennék egy szép keretet... és... azt hiszem, annak Laci jobban örülne, mint egy himzett szivartárcának vagy névjegytartónak.

Ella mosolyogva nézte hugocskája arcát.

— Ami azt illeti, van valamelyes igazad, — mondta. — Csak az a baj, hogy én ma nem mehetek veled. Amint tudod, nagymosás

van, meg aztán az igazat megvallva, ilyen esős, hűvös időben, mint a mai nap, nem is igen szeretek kimenni.

— Nem tesz semmit, édes Ellám, — buzgólkodott Cilike, — egyedül is elmehetek. Hiszen már nagyon jól kiösmérem magam Budapesten. Együttal vehetnék szalagot meg csipkét a kis baba ruhájához s gombokat meg kapcsokat is.

Ella szívesen beleegyezett s Cilike csakhamar kabáttal és esernyővel felfegyverkezve, utra készen állott. Még egy néhány apróbb bevásárlást is bizott reá Ella s az arcképét gondosan becsomagolva vitte magával, hogy teljesen hozzáillő keretet vegyen.

A dolgot azonban könnyebbnek képzelte Cilike, mint amilyen volt. Azt hitte, a legelső boltba bemegy s ott megvesz mindent, amire szüksége van.

Azonban nem úgy történt.

Először az olcsóbb üzleteket kereste föl, mivel nem sok pénze volt, ott azonban olyan izléstelen kereteket tettek eléje, hogy egyiket sem volt kedve megvenni.

Azután a belvárosi előkelőbb üzletekbe ment. Ott már volt kedvére való elég, de mindegyik olyan drága volt, hogy nem futotta ki a pénzéből.

Égészen elcsüggedve szaladgált Cilike egyik boltból a másikba és sóhajtvá gondolt arra, milyen jó volna, ha most Ella mellette lenne és segítene kiválasztani.

A sok szaladgálásban úgy kimelegedett, hogy még a kabátját is levetette s a karján vitte, pedig csak úgy szakadt az eső.

Egyszerre mentő gondolata támadt.

Vesz majd egy egyszerű, sima juharfaramát s azt még ma délután szépen kifesti és kiégeti, — hiszen milyen jól értett hozzá — és az bizonyára kedvesebb lesz Lacinak a legdiszesebb bronz, vagy aranykeretnél!

Örömeiben szeretett volna egy nagyot ugrani s ha nincs az utcán, bizonyára meg is teszi. Így csak egyet perditett az esernyőjén, úgy, hogy majd kiütötte a mögötte jövő öreg bácsi szemét s aztán sietett, — dehogy — rohant abba a boltba, ahol a fafestéshez való kellékeket árulták. Öt perc alatt megvolt a vásár. Vett

egy nagyon szép, egyszerű, izléses juharfakeretet s gondolatban már ki is tervezte a mintát, amelyet rá fog festeni.

Örömtől ragyogó arccal sietett aztán a többi üzletbe, hogy megvásárolja még a reá bízott dolgokat, ami szintén nem volt

csekélység, mert legalább tizfélét kellett még vennie, tizféle boltban.

Végre együtt volt minden s csomagokkal megrakodva indult hazafelé Cilike. Bizony már jó későre járt az idő, nem is tudta, hány óra lehet; de hála Istennek, csakhogy együtt volt már minden.

— Az Istenért, hol maradtál ilyen sokáig, — fogadta Ella

aggódó arccal, — mi már meg is ebédeltünk, mert tudod, Janinak pontosan vissza kell menni a hivatalába. Már oly nyugtalan voltam miattad, hogy megint valami baleset ért!

— Nincs semmi baj, — nevetett Cilike ragyogó arccal, — az rég volt, kislány koromban, mikor engem mindenféle baleset ért! Most már nem vagyok többé olyan szeleburdi. Nézd, milyen szépen és jól — és olcsón vásároltam mindent.

Vidáman kezdte kibontogatni a csomagokat, dehogy ebédelt volna meg addig, amíg mindent meg nem mutatott s közben dicsekedve beszélt el, hogy milyen jó gondolata támadt utközben az arcképkeretet illetőleg.

Ella megdicsérte érte.

— De hát hol van a keret, mutasd már, — mondotta. — És hol van a kabátod Cilike? Hiszen kabáttal indultál el hazulról.

— Utközben levetettem, mert nagyon melegem volt, — hebegte Cilike elsápadva és idegesen dobálta ide-oda a csomagokat. — De hát hol van a keret... Istenem... hol van a keret?...

— És hol van a kabátod? — ismételte Ella ijedten.

Cilike megsemmisülten rogyott le egy székre.

— Elvesztettem... — rebegte magánkivül. — Elvesztettem... és a képkeretet is... Istenem a keretet is!...

Ella összecsapta a kezét.

— De hát hogy történhetett ez!... Oh te szeleburdi lány!... Nem hagytad talán valamelyik boltban el?

— Lehetséges! — tördelte Cilike. — Mindenütt letettem magam mellé a székre... És annyi csomagom volt! Valahol ott felejtettem...

— És nem tudsz visszaemlékezni, hogy hol hagytad el?

— Dehogy. Hiszen legalább tizenöt boltban voltam.

— Nincs más hátra, mint hogy azonnal felöltözünk és végigjárjuk az összes boltokat, ahol ma megfordultál. Nagyon kétes ugyan, hogy megtaláljuk, mert hiszen elvihette azóta akárki, de hát ennyit mégis meg kell tennünk. Hanem előbb ebédelj.

Dehogy kellett Cilikének ebéd. A könnyei csak úgy omlottak s még Ellának kellett őt vigasztalni.

Utnak indultak tehát, szakadó esőben s mentek, vándoroltak,

egyik boltból a másikba. Hát az bizony nem volt valami kellemes. A legtöbb helyen nagyon kellemetlenül fogadták őket s a főnök indignálódva tiltakozott ellene, hogy az ő boltjában elveszen valakinek a kabátja. Nála csak uri vevők fordulnak meg s a segédei is mind megbízható, becsületes emberek.

Máshol ismét alig álltak szóba velök, mikor megtudták, hogy nem akarnak venni semmit, csak keresnek valamit; ismét máshol vállvonogatva fordultak félre: — lehetséges, kérem, mi nem válhatunk felelősséget. Tessék mindenkinek ügyelni a maga holmijára!

Szédülő fejjel, étlen, szomjan, csüggedten vándorolt Cilike tovább az Ella karjába kapaszkodva. Már nem volt semmi reménysege, hogy megtalálja s jóformán nem is emlékezett már, hogy hol, melyik boltban járt délelőtt.

— Azt hiszem, már haza is mehetünk, — mondta Ella, látva, hogy hiábavaló minden keresés.

— Oh Istenem, de hát mi lesz, ha a keretet nem találjuk meg? . . . A fényképem is benne volt. Mit küldök el Lacinak? Csak az az egy volt! . . .

— Baj, baj, — sóhajtott Ella. — Hát még a szép, új tavaszi kabátod! Nincs más hátra, mint megírjuk anyuskának is, Lacinak is ezt a legujabb balesetedet . . .

— Oh csak azt nem, csak azt nem! . . . — kiáltott Cilike s majdhogy sirva nem fakadt az utcán. — Istenem, hát mit tegyünk? Tanácsolj valamit, Ella!

— Megpróbálhatjuk még hirdetést közzétenni az ujságban, hátha az utcán vesztetted el, vagy a villamoson s a becsületes megtaláló illő jutalom fejében hazahozza.

— De addig eltelik az idő, a keretet nem tudom megfesteni s Laci nem kapja meg idejében a születésnap ajándékot! . . .

— Hát ez bizony elég bűnhődés lesz a szelességedért, hugocskám, — felelt Ella. — De hát ne busulj annyira, majd csak valamit kieszélünk. A kabátodat bizony jobban sajnálom. De most menjünk haza, már nagyon fáradt vagyok.

— Próbáljunk még itt szerencsét, — mondta Cilike halkán

s megállott egy bolt előtt, — úgy emlékszem, itt vettem a kisbaba ruhájára a csipkét.

— Jól van, próbáljuk meg, — felelt Ella, — de ez az utolsó kísérlet. Éppen eleget kellemetlenkedtek velünk ma a boltokban!

Beléptek s amint előadták, hogy mi járatban vannak, az egyik segéd azonnal elősietett s nyájasan mosolygó arccal szólt:

— Azonnal megismertem önagyságát! Én voltam oly szerencsés, hogy kiszolgálhattam. Igenis . . . Itt tetszett felejtetni a kabátot és egy csomagot. Én tettem el, gondoltam, hogy érte tetszik jönni. Itt van kérem minden.

Azzal átadta a kabátot s a kis csomagot Cilikének, aki majdnem hogy a nyakába ugrott örömében. Előkerült a főnök is, aki szintén mosolyogva, hajlongva mondta:

— Az én üzletemben egy gombostűnek sem szabad elveszni, kérem. Nálam ilyen példás rend van!

Ella nyájasan köszönte meg nekik s megígérte, hogy ezentul mindent itt fog vásárolni s aztán Cilike után sietett, aki tánclépésben lejtett előre.

Bezzeg nem volt most már se csüggedt, se fáradt, se rosszkedvű és még arra is csak nevetett, mikor Ella azt mondta:

— Hanem Lacinak mégis csak meg fogjuk irni, miért késett meg az ő születésnap ajándéka!

Aki nagyon szórakozott.

Cilike pár hét óta ismét otthon volt, s egy délelőtt éppen gyümölcsbefőzéssel foglalkozott, mikor a postás levelet hozott neki. Ella irt:

— Kedves hugocskám! Az uram jövő héten Bécsbe készül; ott fogja befejezni nagy munkáját, melyen most dolgozik, csak néhány fontos adatra volna majd szüksége a bécsi levéltárból, de nem tudja még, hogyan fogja beszerezni, mert nincs senki ismerőse ott. Eszembe jutott, hogy az öreg Wettstein bárónénak, a Kalotay Irma nagynénjének a férje a kabinetirodában előkelő, befolyásos állást tölt be, s hogy te az öreg bárónénak — Pepi fiacskája révén, — milyen kedveltje vagy! Jó volna talán ha írnál a bárónénak s megkérnéd, ajánlja a férjének figyelmébe Janit. Azt mondja az uram, hogy ilyen módon nagyon könnyen hozzájuthatna olyan adatokhoz és fontos okmányokhoz, amelyekhez más különben sohasem férhetne hozzá. Beszéld meg anyuskával s ha ő is jónak látja, hát írv az öreg bárónénak egy kedves, ügyes levelet.

Cilike elfintoritotta az orrát. Levelet írni nem tartozott éppen a legkedvesebb foglalkozásai közé, főleg nem olyan szertartásos, hivatalos levelet, mint az öreg bárónénak kellett minden évben kettőt-hármat írnia, újévre, születésnapra, névnapra.

De hát a báróné csodálatosképpen kegyeibe fogadta Cilikét magyarországi látogatásai alkalmával, s gyakran kitüntette őt valami kedves figyelemmel, amelyet illet megköszönni. Ilyenkor Cilike mindig összerágott egy-egy tollszárat és alaposan megizgadt, amíg nagynehezen kinyögött egy ugynevezett kedves levelet.

Most természetesen nem is gondolhatott arra, hogy Ella kérését ne teljesítse. Sőt mi tagadás, egy kissé büszke is volt rá, hogy ő fogja a sógorát „pártfogolni“.

Anyuska is helyeselte Ella eszméjét és meghagyta Cilikének, hogy még ma írja meg a levelet.

Cilike egy nagyot fohászkodott, s miközben a befőttet kavargatta, folyton azon tűnődött, miképpen is kezdje el? Elhatározta, hogy ebéd után azonnal hozzáfog a nagy munkához.

Ebéd után azonban átjött Kende Ilus, akivel annyi fontos megbeszélnivalójuk volt, hogy nem csoda, ha elfelejtette Cilike a levélírást.

Mikor meg Ilus elment, a szekrényében akadt valami rendeznivalója, úgyhogy mikor anyus megkérdezte:

— Készen vagy-e a levéllel, Cilike?

Cilike ijedten csapott a homlokára.

— Szent Isten, arról egészen megfeledkeztem!

— Pedig azt a levelet ma el is kell küldeni, — mondta anyuska. — Ha valami szivességet kérnek tőled, édes lányom, azt azonnal teljesíteni kell, ha meg akarod tenni, s nem elodáztatni, mint valami kellemetlen dolgot.

Cilike elszégyelte magát, bement a szobájába s rövid gondolkozás után megírta a levelet. Nem is ment olyan nehezen, mert hiszen arra gondolt, hogy Ellának és Jani sógorának tesz egy csekély szivességet, akik olyan jók és kedvesek voltak hozzá s anyyira szerették őt.

Megmutatta anyuskának is, ő is helyesnek találta s akkor Cilike hamarosan írt még Ellának is egy pár sort.

„Kedves Ellám, — írta — sietve tudatlak, hogy mai leveled folytán azonnal írtam az öreg máminak Bécsbe, olyan szivreható, szép levelet, hogy Pepi urfi biztosan sirva fakad örömében, ha elolvassa. Végtelenül örülnék, ha Jani sógor hasznát vehetné annak, hogy én egykor — réges-régen — szeles kislány koromban, az ablakból — emlékszel-e — az öreg mámi tollas kalapjára ugrottam, s evvel úgy megnyertem az ő és a Pepi urfi tetszését, hogy azt hiszem, valami különös fajta madárnak tartanak! Milyen jó, hogy most már nem történik velem ilyesmi! Nem is történhetik,

mert hiszen most már igazán megkomolyodott a te szerető Cilikéd.”

Ezzel, mint aki dolgát jól elvégezte, borítékba tette mind a két levelet, megcimezte, s aztán megkérte anyuskát, engedje meg, hogy ő vigye el a postára.

*

Pár nap múlva Cilike ismét levelet kapott Ellától.

„Köszönöm édesem, — szólt a levél — hogy oly szives voltál és azonnal irtál a Jani dolgában a bárónénak. Igazán ügyes, helyes, okos levél volt, csak azon csodálkoztam, miért küldted el nekem a másolatot, egyetlen kísérő szó nélkül. Hiszen én ugyanis elhittem volna, hogy tudsz ügyes levelet írni. Jövő héten utazik Bécsbe Jani, s hiszem, hogy jó hasznát veszi majd a te ajánlatodnak.”

Cilike csodálkozva forgatta a levelet ide-oda.

— Nem értem, — mondta, — nem értem! Hiszen én semmi-féle másolatot nem küldtem Ellának! Miket ir itt összevijsza?

— Te, — szólt anyja gyanakvólag, — vajjon nem cserélted-e te el a két levelet?

— Dehogy, — felelt Cilike hüledezve, — hiszen én magam vittem el a postára.

— Oh te kis csacsi, — nevetett anyja, — nem is úgy értem, hanem mikor a boritékba tetted, talán nagy szelesen összecserélted a két levelet?

Cilikének egyszerre nagyon melege lett és megtörölte izzadó homlokát. Eszébe jutott, miket irt az Ella levelében, hogyan titulálta a bárónét öreg máminak, s mily kicsinylőleg nyilatkozott az ő drága Pepi fiáról . . . Szent Isten, ha ez a levél a kezébe került volna! . . .

— Nem, nem, — rebgte, — az lehetetlen. Ki van zárva! Ek-kora ügyetlenséget mégsem követhettem el! . . .

Pedig hát mégis elkövette!

Két nap múlva megérkezett Bécsből a válasz. Cilike reszketve bontotta föl a boritékot. Az ő levele hullott ki belőle, amelyet Ellának irt, s mellette néhány kísérő sor, egy kis cédulán.

„Tisztelt kisasszony! Sem az öreg mámi, sem a Pepi fia nem fakadtak sirva eme levél olvasásakor, amelyet itt küldök vissza azon megjegyzéssel, hogy máskor tessék óvatosabb lenni!

Wettsein báróné.“

Cilike megsemmisülve roskadt le egy székre. Egyszerre tisztában volt azzal, hogy ez a szelessége, ügyetlensége nemcsak egy idős urnőnek okozott bosszúságot, aki hozzá mindig kedves és jó volt, hanem Ellának és Jani sógorának is határtalan kellemetlenséget okozott, mert ezek után természetesen nem mehetett el a báróékhoz, hogy valami szivességre kérje őt.

Oly keserves sirásra fakadt, hogy édesanyja alig tudta lecsendesíteni.

— Most már nincs egyéb hátra, — mondta — minthogy egy bűnbánó és bocsánatkérő levelet irj a bárónénak és mindent megmagyarázol neki: lehet, hogy amilyen jólelkű, kedves öreg asz-

szony, nevetni fog az egészen, mikor bosszúsága elmulik, s meg fog bocsátani. De az is lehetséges, hogy haragot tart majd egész életén keresztül s mindenkinek elmeséli, milyen neveletlen és szel leányka vagy te!

Cilike sóhajtva hajtotta le a fejét s egyetlen szó ellenmondás nélkül, omló könnyek között kezdett hozzá a penitenciás levél megírásához.

Ezt a büntetést, érezte, hogy megérdemelte.

XXVI.

Kalodában.

Valami nagyon kedves, kellemes munkával foglalkozott ma délután Cilike. Rendezte és olvasgatta a képeslevelezőlapokat, melyeket Kőváry Laci hat hónap alatt, mióta külföldön volt, küldött neki.

Szép gyűjtemény volt valóban, Laci nem felejtkezett meg egyetlen alkalommal sem róla, s a legszebb, legérdekesebb lapokat küldte minden városból, ahol csak megfordult.

Néha Cilikének is szabad volt válaszolnia, s ilyenkor felkuttatta az összes boltokat szép levelezőlapokért, vagy pedig maga rajzolt és festett egy-egy csinos virágágot egy fehér kartonlapra.

Most is éppen elkészült eggyel; egy csomó mezei virág, oly friss, üde, mint maga az a kis bokréta, amelyről lefestette Cilike. Elégedetten nézegette a művét, s aztán egy uj tollat véve elő, a legszebb írásával ráírta:

— Anyuskával együtt sokszor üdvözljük a messze távolban.

Cilike.

E percben lépett anyuska a szobába. Egy levelet tartott a kezében s kissé izgatottnak látszott.

— Gyorsan öltözz fel, édes lányom, — mondta. — Eredj a cukrászboltba és hozz tiz darab süteményt.

Ez már Cilike kedvére való megbízás volt s kész örömmel szedte elő kalapját, keztyűjét.

— Miért? — kérdezte öltözés közben.

— Levelet kaptam Domokos bácsitól, a Laci édesapjától, amelyben értesít, hogy Mari nénivel, a feleségével együtt átutazó-

ban kiszállanak nálunk egy órára, a legközelebbi vonat indulásáig. Berlinbe utaznak, Lacit meglátogatni. A levél valahol megkésett, mert csak most kaptam meg, s egy félóra múlva már itt is lesznek.

Hej, milyen izgatott lett erre Cilike is. Siettében fordítva vette föl a kalapját s nem találta sehol a keztyűjét, amelyet a kezében tartott.

— Ha idejében tudom, jó uzsonnával vártuk volna őket, — mondta anyja, miközben megigazította a Cilike kalapját — így éppen véletlenül nincs semmi itthon, azért kell hoznod cukrászsüteményt. Igen, egy kalácsot is hozz a kávé mellé. De siess vissza, mert még az asztalt is meg kell teritened, míg eljönnek. Én addig megfőzöm a kávé.

Cilike nemcsak sietett, hanem repült, de azért nem feledte el a levelezőlapot is magával vinni, hogy utközben bedobja egy levélszekrénybe.

A cukrászboltban hamar végzett. Kiválasztotta a legjobb, legfinomabb süteményeket, egy jó friss kalácsot is, s aztán sietve indult hazafelé. De utközben egy kis kerülőt kellett tennie, mert levélszekrény csak a tulsó utca sarkán volt.

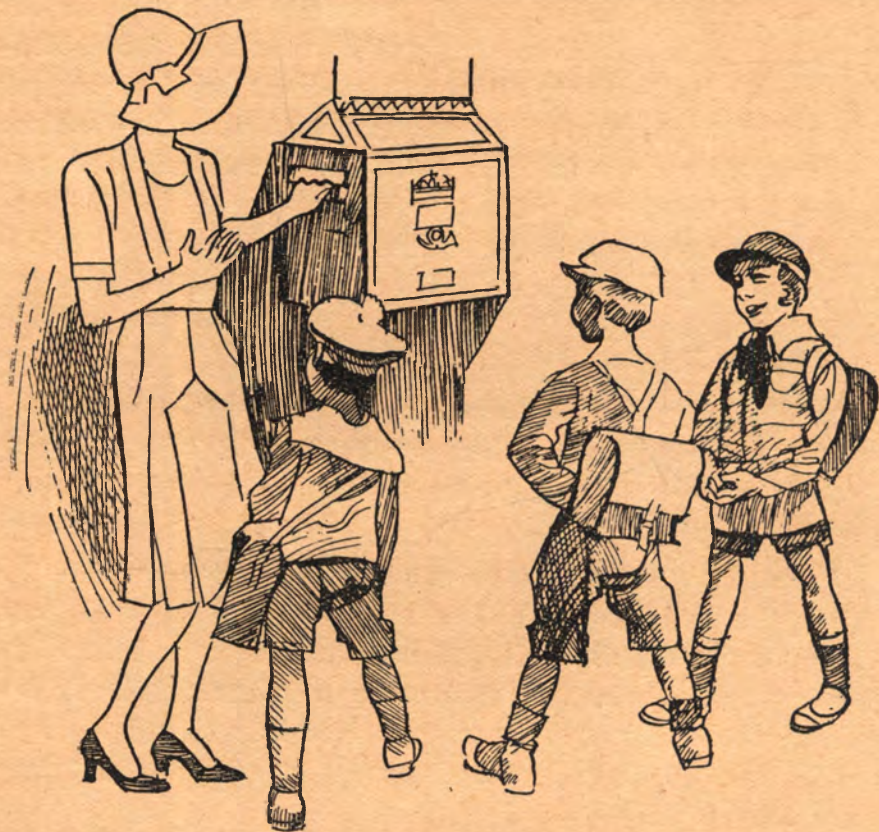
Könnyű, vidám léptekkel haladt át az utcán Cilike. A szíve dobogott egy kissé, amint elgondolta, hogy ime, a leendő apósa és anyósa meglátogatják őt ma délután... Ki meri mondani, hogy ő még kisleány? Mily hamar eltűnt az az idő, Istenem, a kislány-kor, a balesetek, a viszontagságok, a felsülések kora... Idestova hivatalos menyasszony is lesz már, hisz ime, kezében a levél, amelyet leendő vőlegényének irt, édesanyja beleegyezésével...

Elgondolkozva, teljesen elmerülve kedves, kellemes gondolataiba, csusztatta be Cilike a levelezőlapot a piros postaszekrénybe. De a lap egy csücske még kilátszott a nyílásból, alkalmasint valami megakadályozta, hogy egészen lecsusszon. Cilike hamarosan bedugta kezét a keskeny nyíláson, hogy jól betaszítsa a levelezőlapot, nehogy valaki még kihuzhassa. Megelégedetten hallotta, amint a szekrény fenekén egyet koppant, biztos jelül annak, hogy most már egészen lent van, s azzal sietve akart tovább menni.

Igen ám, — akart, de nem tudott. A keze beszorult a levél-szekrény keskeny nyílásába, s nem tudta kihuzni.

Eleinte csak nevetett Cilike, s nevetve igyekezett kihuzni a kezét, de aztán, mikor látta, hogy csak nem sikerül, komolyan megszeppent. Szent Isten, mi lesz most? . . .

Kétségbeesve kezdte ráncigálni, huzni, rázni a kezét, hiába — a levél-szekrény erősen fogva tartotta, s az apró kis pléhfogak

a nyílásban úgy zörögtek, csattogtak minden mozdulatra, mint valami rabbilincs.

Cilike érezte, hogy a keze már egészen össze van horzsolva, a keztyűje elszakadt s most már a könnyek gyűltek a szemébe.

Három iskolásfiu haladt arra, s meglátva Cilikét és megértve helyzetét, hangosan kezdtek nevetni. Nemsokára egész csomó utcagyerek sereglett össze körülötte, s a kis betyárok nem áttalolták nevetni és gunyolódni, ahelyett, hogy segítettek volna.

Cilike könnyekkel a szemében, mindenáron szabadulni akart s kétségbeesetten rázta, rángatta a levélszekrényt. A másik kezével is segíteni akart, de abban tartotta a süteményt és kalácsot. Hamarosan ráhelyezett mindent a levélszekrény tetejére, s most a másik kezével próbálgatta kiszabadítani a fogoly kezét.

A kísérlet nem sikerült, ellenben a kalács és sütemény leesett a földre, a gyermekek fölkapdosták s eliramodtak vele a szélrózsa minden irányában.

Cilike kétségbeesetten sikoltott fel, s utánok akart futni. Persze nem tudott, a kezét azonban még jobban felhorzsolta, úgyhogy most már komolyan fájni kezdett.

Most már vége volt minden hősiességének s Cilike hangosan zokogva borult a levélszekrényre. Mi lesz vele? Hogyan fog innen kiszabadulni? . . .

A járókelők csodálkozva állottak meg a zokogó leány előtt, de senki sem tudta, hogy tulajdonképpen mi baja?

— Ellopták a pénzét, — mondta az egyik, aki látta messziről, mikor az utcagyerekek vad kiáltással elfutottak.

— Rendőr! Rendőr! Soha nincs kéznél rendőr! — kiáltott buzgón egy másik.

Cilike iszonyuan megijedve kiáltott fel. Szent Isten, mi lesz most vele? . . . Miért akarnak rendőrt hívni? . . .

Könnyben uszó szemekkel nézett körül.

— Én nem tehetek róla, — tördelte kétségbeesetten, — véletlenül történt . . .

E percben megpillantotta az utca másik felén Halmi Sándort, a festőt, amint sietve közeledett arrafelé.

— Jöjjön, jöjjön, — kiáltott Cilike felvidulva, hogy valaki ismerőst látott, — nézze mi történt velem!

Halmi Sándor egy pillanat alatt mellette termett s meglátva Cilike könnytől ázott, ijedtségtől dult arcát s a sok embert körülötte, komolyan megijedt.

— Mi történt, kis Cilike, — kiáltotta részvétellel, de a másik percben, amint megértette a helyzetet, nem tehetett róla, de hangosan fölnevetett.

Nevetni kezdtek a körülállók is, s most már ketten-hárman is siettek Cilike segítségére.

Nehezen ment ugyan, de végre mégis künn volt a fogságba szorult kéz! Összevérezve, összekarcolva, lehorzolt bőrrel, összevissza szakadt keztyűvel, de hála Istennek, mégis künn volt!

Nem bánt most már Cilike semmit, csakhogy megszabadult!

Az emberek körülötte nevetve széledtek el s Halmi Sándor is, részvéttel ugyan, de azért mosolyogva bucsuzott el tőle. Cilike pedig zsebkendőjébe csavarva vérző kezét, sietve indult hazafelé.

Otthon pedig éppen az ajtóban találkozott össze Domokos bácsival és Mari nénivel, akik már indulóban voltak, mert siettek ki a vonathoz.

Anyja a legnagyobb nyugtalansággal várta; el nem tudta képzelni, mi történt Cilikével, s valamennyien ugyancsak megijedtek, mikor a kisirt szemű, vérző kezű kislány lihegve rontott be a szobába.

És Cilike életének legkeservesebb pillanata az volt, mikor a leendő apósa és anyósa előtt el kellett mondania legujabb balesetét s Domokos bácsi és Mari néni harsogó kacajjal jelentették ki, hogy a kalácsot és süteményt ugyan sajnálják, valamint a Cilike felhorzolt kezét is — de azért el fogják mesélni Lacinak, hogyan került Cilike kalodába!

XXVII.

A rózsabokréta.

Hihetetlen gyorsan szállt, repült az idő. Eltelt egy év és még egy félév; Cilike megnőtt, megerősödött és csodálatos módon megnőtt a ruhája is. Már majdnem egészen hosszú volt!

Annál különösebbnek tetszett tehát, hogy ma, egy napsugaras vasárnap délelőtt a régi pajkos, szeles, kislányos módon polkázott körül az ebédlőben, kezében lobogtatva egy levelet, s majd feldöntötte anyuskáját, aki éppen e percben lépett be a szobába.

— Oh, anyuskám! — kiáltotta nyakába borulva — milyen öröm! Milyen öröm! Már a jövő hónapban meglesz az esküvő, én leszek az egyik koszorusleány! Ugy-e rózsaszín ruhát kapok? ... És addig meg is érkezik! ... Te is velünk jössz, ugy-e anyuskám! ... És ő lesz a vőfélyem! ... És képzeld, Kázmérnak hívják! Milyen nagyszerű! ... És báró is még hozzá! ...

— De Cilike, elment az eszed? — korholta az anyja. — Egy szót sem értek az egészségből. Ne lelkendezz úgy, hanem beszéld el értelmesen: mi történt?

Cilike elpirult, megcsókolta édesanyját s aztán szép csendesen folytatta:

— Levelet kaptam Tóvári Ilonkától. Tudatja, hogy menyasszony. A vőlegénye báró Peterdy Kázmér, földbirtokos, unokaöccse annak a bizonyos Peterdy Tibornak, akivel nekünk Ilussal egyszer az a vasuti kalandunk volt, emlékszel anyuskám? A jövő hónapban lesz az esküvő, s engem meghívott koszorusleánynak. Oh, anyuskám, mennyire örülök! Azt írja Ilonka, hogy nagyon

szereti a vőlegényét, igen derék, komoly ember! Ugy-e anyuskám, elengedsz az esküvőre?

— Nagyon szívesen, édes lányom. Én is igen örülök az Ilonka boldogságának, kedves, jó leánynak ismertem őt meg, aki megérdemli, hogy igazán boldog legyen.

— És még azt is írja Ilonka, — folytatta tovább Cilike egy kissé akadozva, — hogy . . . hogy . . . az én vőfélyem Laci lenne . . . ha addig megérkezik . . . De én nem tudom, vajjon itt lesz-e már akkor?

— Ami azt illeti, — mosolygott anyus, — hát megirhatod Ilonkának, hogy minden valószínűség szerint Laci már akkor itt-hon lesz. Sőt . . .

— Sőt? — kérdezte Cilike kíváncsian.

— No, hiszen erről ráérünk majd később is beszélni, — mosolygott anyuska, — most egyelőre beszéljük meg azt, hogy milyen ruhát is csináltassunk az esküvőre?

Cilike egészen meg volt hatva anyuskának ettől a szokatlan bőkezűségétől, s készséggel vállalkozott arra is, hogy majd ő maga fogja elkészíteni a ruhát.

— Rózsaszín selymet választunk, — mondta anyuska, megsimogatva Cilike arcát. — Valami könnyű, habos, lenge rózsaszín selymet, s csinosan, ügyesen meg fogod varrni. Ugy, hogy majd . . . alkalmilag, később . . . talán karácsonykor . . . eljegyzésre is fölveheted . . .

Cilike arca egyszerre olyan piros lett, mint a rózsa, zavartan, kérdőleg nézett az anyjára, aki könnyel szemében, mosolyogva nézett vissza reá. És amint Cilike meglátta azokat a könnyeket a mosolygó, édes anyai szemben, egyszerre elborította az ő szemét is a könny s hangosan zokogva borult oda az édesanyja vállára . . .

*

Október tizenhetedikére volt kitűzve Tóvári Ilonka esküvője. Az ezredes ur kitett magáért. Olyan fényes lakodalmat csapott, hogy hét országra szólt a hire.

— Egyetlen leányomat adom férjhez, — mondogatta, — nem akarom, hogy úgy vigyék el, mintha lopnák.

Ott voltak az esküvőn valamennyien a mi régi, jó ismerőseink, Teréz néni, Miklós bácsi, a Cilike szülői, Ella és férje, Boronkay János, s mint koszorusleányok Kende Ilus, Gyárfás Gizike és Erzsi és természetesen Cilike.

És a Cilike vőfélye ki lett volna más, mint Kőváry Laci, aki majdnem kétévi távollét után végre hazaérkezett, tetemesen meggyarapodott tudással és tapasztalatokkal s a régi, hűséges szeretettel szívében.

Cilike, a magavarrta rózsaszín ruhájában, fején kis rózsakoszorúval, igazán nagyon csinos volt. Annál csinosabb, mert nem is tudott róla, nem is gondolt reá, csak úgy érezte magát, mintha álmodnék, valami nagyon kedveset, nagyon szépet.

Lacitól, mint koszorus leány, egy hatalmas nagy rózsabokrétát kapott, csupa gyönyörű rózsaszín rózsákból. Olyan volt ez a bokréta Kende Ilus szerint, mint egy költemény s Cilike egészen elpirult örömeiben, mikor Laci a kezébe adta.

Csak egy hátránya volt ennek a bokrétának: nagyon nehéz volt. Cilike alig bírta tartani, de azért a világért le nem tette volna egy pillanatra sem.

A kocsiban még megjárta, mert azalatt az ölében tartotta, de amint szálltak, azt hitte, leszakad a karja. De azért nem szólt egy szót sem, csak ment vitézül, hallgatva, meghatottan előre a Laci karján.

A kis falusi templom gyönyörűen fel volt díszítve virágokkal és zöld növényekkel, nagy, magas viaszgyertyák égtek az oltáron s a kis, vékonyhangu orgona ünnepiesen bugott.

A násznép félkörben állt az oltár előtt, a koszorusleányok és vőfélyek közvetlen a menyasszony és vőlegény mellett s a fehér-fátyolos, mirtuskoszorus menyasszony, az örökké vidám, pajkos, jókedvű Ilonka, fejét lehajtva, komolyan és meghatottan térdelt az oltár lépcsőjén vőlegénye mellett.

Most kijött a sekrestyéből az öreg tisztelendő ur, ünnepélyes arccal állt meg a mátkapár előtt s kezdetét vette a szertartás.

A kis templomban olyan csend volt, hogy még a légy zümmögését is meg lehetett volna hallani. A vőlegény erős, csengő

hangon, Ilonka halkán, de szintén határozottan mondta a tisztelendő ur után az esküt:

— Holtomiglan, holtáiglan, Isten engem úgy segéljen! . . .

A tisztelendő ur fölemelte két kezét, megáldotta őket s aztán torkát köszörülve egy hosszú, kenetteljes beszédbe akart kezdeni.

E pillanatban — zsuppsz — hatalmas zuhanással esett le egy rengeteg nagy rózsabokréta az oltár elé, éppen a tisztelendő ur lábára, annak is a legkedvesebb tyukszemére . . .

Szegény öreg tisztelendő ur sziszegve huzta föl a lábát, első pillanatban szörnyen megijedt, mert azt hitte, legalább egy téglá

szakadt le a boltozatról. De mikor látta, hogy csak egy rózsabokréta, megnyugodva hajolt le, hogy fölvegye.

De ugyanabban a percben már odaugrott Cilike is, Laci is s a vőlegény is. Mind a négyen éppen egyszerre hajoltak le, hogy fölvegyék a bokrétát s természetesen úgy összeütötték a fejüket, hogy csak úgy koppant. Cilikének még a kontya is félrecsuszott.

Mindez gyorsabban történt, mint egy szempillantás. Ilonka, a meghatott menyasszony, hangosan elnevette magát, s nevetés moraja futott végig a násznép között is. Csak Cilike nem nevetett, szegény Cilike, akinek fáradt kezéből éppen a legrosszabb pillanatban pottyant ki a bokréta. Ő irult-pirult úgy, ahogy tán soha

életében és legjobban szeretett volna, mikép hajdan, apró balesetei fénykorában, a föld alá süllyedni . . .

Végre Laci fölragadta a bokrétát, de nem is engedte ki többé a kezéből s mosolyogva sugta oda Cilikének:

— Hát miért nem adta ide nekem, ha olyan nehéz volt?

Az öreg tisztelendő ur a váratlan esettől megzavarva, teljesen kijött a teksztusból, nem tudta tovább folytatni a beszédet s néhány szóval hamarosan befejezte mondókáját.

Cilike pedig annyira szégyelte magát s annyira restelte az egész dolgot, hogy zavarában még arról is megfeledkezett, hogy a szertartás befejezése után a menyasszony lábára lépjen. Már pedig minden leány ismeri azt a kis leánybabonát, hogy amelyik koszorúsleány az oltár előtt a menyasszony lábára lép, az még abban az évben férjhez megy . . .

Cilike pedig ezt elmulasztotta s lehorgasztott fejjel ment ki a templomból, megadással gondolva arra, hogy úgy látszik, az ő balesetei sohasem fognak véget érni! . . .

XXVIII.

Az eljegyzés.

Hajnalodott. Cilike felült az ágyában s egy nagyot csipett a karján. Szüksége volt erre azért, hogy meggyőződjék róla: ébren van-e, vagy álmodik?

Nem, nem álmodott. Amit maga előtt látott, az valóság volt, édes, ragyogó, szép valóság.

Hirtelen kiugrott az ágyból, magárákapta a szoknyáját s aztán összekulcsolt kézzel, majdnem áhítatosan hajolt az éjjeliszekrény fölé.

A sima márványlapon, egy piros bársonytokban két karika-gyűrű fénylett, ragyogott, szorosan egymás mellett.

Tehát igaz!

Ime, itt van a bizonyíték! Cilikének ma lesz a hivatalos, nyilvános, igazi eljegyzése Kőváry Lacival!

Alighogy hazatért volt Laci külföldi utazásából, megismételte két évvel ezelőtt tett kérését. Apának, anyának most már az a kifogása sem lehetett, hogy Cilike gyermek még, mert hiszen már tizennyolc éves volt s a ruhája egészen hosszú . . .

Beleegyeztek tehát, hogy az eljegyzést is megtartsák. Az esküvőről majd ráérnek beszélni azután.

Mára volt kitűzve az eljegyzés. Tegnap este elhozta Laci a gyűrűket megmutatni és fölpróbálni. Cilikének nagyszerűen illett az ujjára s annyira megtetszett neki, hogy megkérte Lacit, hagyja itt nála, hadd gyönyörködjék benne s nézegesse addig is, amíg ma délután hivatalosan, az összes rokonok és vendégek jelenlété-

ben az ujjára fogja huzni a vőlegénye. Hogyne teljesítette volna Laci szívesen a kislánynak ezt a naiv, kedves kívánságát.

Igy került hát a két gyűrű a Cilike éjjeliszekrényére s ugyan jó, hogy ott volt, mert Cilike azt álmodta az éjjel, hogy Gyuszi és Palkó levágták a ruháját egészen rövidre s neki ismét az iskolába kellett járni, mint rövidruhás kisleánynak és tizórai uzsonnára olyan óriási kiflit vett magának, hogy nem fért a táskájába, hanem a vállára vetve kellett végigvinnie a piacon és mindenki szembe jött vele, az összes fiatalemberek, Laci is, és mindenki nevetett rajta és ő úgy szégyelte magát, a nagy kiflivel a vállán, hogy majd elsüllyedt . . .

Egészen beleizzadt ebbe a rossz álomba! Oh, milyen jó, hogy csak álom volt s felébredvén, ott látta maga előtt a két karika-gyűrűt! Ez a valóság, az édes, boldog valóság . . .

Fel is próbálta mindjárt a maga gyűrűjét és kedvtelve nézegette, milyen szépen csillog az ujján. Milyen boldogság is ez, Istennem, milyen boldogság! Menyasszony lesz, annak a menyasszonya, akit gyermekkorá óta, öntudatlanul is mindig szeretett, aki őt is mindig szerette; menyasszonya lesz és aztán férjhez megy, anélkül, hogy még eddigelé az életben bármi csalódás, bánat vagy szenvedés érte volna.

Hány leány van, aki tizennyolc éves koráig a szenvedések egész kálváriáját végigjárta már, aki csalódik a szerelmében, akinek küzdenie kell a mindennapi kenyérért, akinek nincsenek szülei, testvérei, s magányosan, szomoruan kell végigvándorolnia talán az egész életen át, mindig egyedül . . .

Milyen jó hozzá az Isten, hogy oly gazdagon megajándékozta a földi élet minden javával, s távoltartott tőle minden rosszat, minden megpróbáltatást.

Önkénytelenül is imára kulcsolta össze kezét, hálaadó imára a jó Istenhez, eljegyzése reggelén . . .

— Cilike, Cilike, — hallatszott e percben édesanyja hangja az ajtón kívül, — kelj fel, kislányom, ma nagyon sok dolgunk van, tudod!

— Tudom, édes anyuskám, — kiáltott Cilike fölriadva álmodozásából és sietve kezdett öltözködni.

Ebédre is, uzsonnára is sok vendégük lesz, eljönnek mind-azok, akik Cilikét szerették, akikhez fiatal életének annyi kedves emléke füzte, hogy tanui legyenek az ő boldogságának.

És Cilike ki akart tenni magáért ezen a napon. Meg akarta mutatni, hogy ő már nem a régi szeleburdi kisleány többé, hanem valódi jó gazdasszony s ezért megkérte anyuskát, engedje meg, hogy még a kalácsot is ő dagassza a mai uzsonnához.

Anyuska megengedte, — mit nem engedett volna meg a mai napon az ő kislányának, — s Cilike szaladt ki a konyhába, hogy a kalácsdagasztáshoz hozzákezdjen.

Serény kézzel látott a munkához. Erős, acélos kis keze alatt csak úgy dagadt, nőtt a fehér tészta, arca kipirult, szeme ragyogott, bizony, bizony olyan szép volt most Cilike, mint talán még soha!

Aztán, mikor ezzel készen volt, a szobák takarításához és diszitéséhez kezdett. Tele volt virággal az egész lakás, azt csinosan, izlésesen el kellett rendezni. Azután meg az ebédfőzésnél is kellett segíteni, az öreg Kati szakácsné bizony nem győzött volna egyedül elkészíteni annyi embernek egy jó ebédet.

Elröpült az idő úgy, hogy Cilike még lélekezethez is alig jutott. Észre sem vette s már délután volt, fel kellett vennie azt a szép rózsaszín ruhát, amelyet az Ilonka esküvőjére készített s fogadni a vendégeket, akik jöttek az eljegyzésére.

A szalonba gyűltek össze valamennyien, vidáman, jókedvűen, egy kissé meghatottan attól a gondolattól, hogy Cilike, a pajkos, szeles, bohó kis lány ime menyasszony lesz . . .

— Cilike, — sugta Laci a fülébe, mikor már mind együtt voltak a vendégek, — hozza ki a gyűrűket!

Cilike nem is futott, hanem röpült be a szobájába, fölkapta a kis piros bársony ékszertokot az éjjeliszekrényről, s aztán futott vele vissza Lacihoz. Utközben mégegyszer kinyitotta a dobozt, hogy gyönyörködjek a két gyűrűben.

Egyszerre egy nagyot sikoltott s majd összeesett abban a helyben, ahol állott.

Laci gyorsan odaugrott melléje.

— Mi baja, Cilike? — kérdezte ijedten.

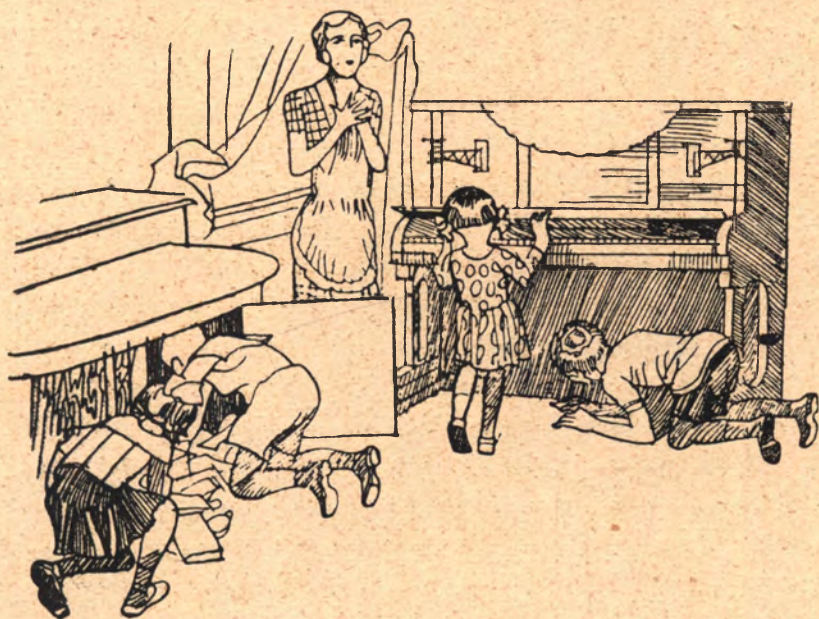
— A gyűrű . . . a gyűrű . . . — rebegte Cilike sápadtan, s oda-nyújtotta Lacinak az ékszertokot, amelyben csak a nagyobbik gyűrű volt benne.

— Hát hol a maga gyűrűje? — kérdezte Laci csodálkozva.

— Én . . . én . . . nem tudom, — tördelte Cilike egészen magánkívül.

Ekkor már a vendégek is mind ott voltak körülöttük s nagy volt a csodálkozás és megdöbbenés, hogy hová lett a gyűrű?

— Ej no, ne ijedjete meg! — kiáltott Teréz néni harsány

hangon, — bizonyosan kiesett a dobozból, mikor szaladt vele Cilike. Nincs semmi baj. Meg kell keresni!

Nosza nekiindultak valamennyien a gyűrűt keresni. Ki egyik szobában, ki a másikban, ágy alatt, asztal alatt, divány alatt, főleg Tercsi, Jankó és Duci, a Teréz néni gyerekei élvezettel bujtak be minden sarokba, fölszedtek minden szőnyeget, félrehúztak minden butort, egy félóra alatt felforgatták úgy az egész lakást, mintha tatárjárás vonult volna végig rajta. De a gyűrű nem volt sehol.

— Tudjátok mit? — szólt édesanya, fáradtan roskadva le egy székre s szomorúan tekintve végig a felfordított, rendetlen szobá-

kon, — hagyjuk most abba a keresést. A gyűrű itt van valahol, az bizonyos, de most nem tudjuk megtalálni. Holnap majd alaposan megkeressük.

— De anyuskám, — zokogott Cilike, — most mi lesz az eljegyzésemmel?

— Megtartjuk gyűrű nélkül, — vigasztalta édesanyja, — hiszen utóvégre is, a gyűrű csak egy szimbólum.

— Igazad van, — harsogta Teréz néni, — ne ijedjete meg, azért meglesz az eljegyzés. Cilike és Laci ezennel vőlegény és menyasszony! A gyűrűt majd megkeressük holnap. Punctum!

Mindnyájan nevettek, csak Cilike csinált nagyon szomorú arcot. Ilyen eljegyzés, amelynek a legszebb, legünnepélyesebb része most elmarad! . . . Istenem, Istenem, hát nem üldözi-e őt a balsors még most is? . . .

— Tudod mit, Cilike, — harsogta Teréz néni, — hozz nekünk egy kis kávé! Az jó hatással lesz a felkavart kedélyekre, amíg majd vacsorához ülünk.

Cilike szolgálatkészen sietett ki a konyhába s a Kende Ilus és a szobalány segítségével behozták a jó habos kávé s a pompás, friss, foszlós kalácsot, amelyet Cilike maga dagasztott ma reggel s amely valóban igen jól sikerült.

A vendégeknek nagyszerűen ízlett minden, dicsérték az ügyes kis gazdasszonyt, s a hangulat csakugyan kezdett nagyon vidám és derült lenni. Egyszerre Teréz néni felszisszent s a szájához kapott.

— Ne ijedjete meg, — kiáltotta, — csak egy fogam törött ki, azt hiszem. Beleharaptam egy kőbe!

— Ugyan hogy kerülne ebbe a jó kalácsba egy kő, — jegyezte meg Miklós bácsi bosszusan.

Teréz néni közben kivette a fogai közül azt a bizonyos követ s, aztán álmélkodva kiáltott fel:

— Csakugyan nem kő ez, gyerekek, hanem egy gyűrű! A Cilike jegygyűrűje!

Cilike felugrott, — miközben feldöntötte a kávéját — s hirtelenében nem tudta, hogy örüljön-e, vagy pedig zavarában a föld alá süllyedjen?

Most már eszébe jutott, hogy ma reggel fölpróbálta a gyűrűt, aztán az ujján felejtette, úgy ment ki a konyhába, kalácsot dagasztani és a gyűrű bizonyosan lecsuszott az ujjáról, s ő beledagasztotta a kalácskészítébe . . .

Micsoda hahota, nevetés keletkezett, mikor minden így rendre kiderült! Cilikének bizony el kellett szenvednie azt a sok tréfás megjegyzést, vidám mókát, amellyel a vendégek megtárgyalták ezt az esetet.

Édesapa pedig fejét csóválva szólt:

— Lássátok, és ez a gyerek akar férjhez menni! Hiszen ez még most is csak — Cilike!

Cilike viszontagságai:

Cilike rövid ruhában
Cilike menyasszony lesz
Cilike mátkasága
Cilike férjhez megy
Cilike mint asszony
Cilike bajtársai

SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET R.-T.
KIADÁSAI, BUDAPESTEN

TUTSEK ANNA szerkeszti a fiatal lányok legnépszerűbb lapját, a
MAGYAR LÁNYOK-at. Kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrássy-út 16.
Kérjen mutatóvényszámot!

MAGYAR LÁNYOK

AZ EGYETLEN MAGYAR LEÁNYUJSÁG

SZERKESZTI: TUTSEK ANNA

MUTATVÁNYSZÁMOT SZIVESEN KÜLD A
KIADÓHIVATAL:

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 16